

ОДОБРЯВАМ:

Заличено на основание чл.59 от ЗЗЛД.

к.д.п. инж. ВЕНЦИСЛАВ ИВАНОВ
Изпълнителен директор на
ИА „Морска администрация“

**ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ИА „МОРСКА АДМИНИСТРАЦИЯ“
ЗА 2023 г.**

**На основание чл. 56 от Закона за администрацията и чл. 12, ал. 2 от
Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Морска администрация“**

СЪДЪРЖАНИЕ:

Раздел I: ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ

- 1. Прегледи, освидетелстване и регистрация на кораби и корабоприетатели**
- 2. Квалификация и регистрация на морски лица**
- 3. Контрол на корабите в пристанищата**
- 4. Контрол на корабоплаването в териториални води и по корабоплавателния път**
- 5. Контрол и опазване на морската и речна среда от замърсяване**
- 6. Аварийно-спасителна дейност**
- 7. Експлоатационна годност, регистри и контрол на пристанищата и пристанищните оператори**
- 8. Устройствено планиране и инвестиционно проектиране на пристанища и специализирани пристанищни обекти**

Раздел II. НОРМАТИВНА ДЕЙНОСТ

- 1. Присъединяване към международни договори**
- 2. Изменения и допълнения на закони и подзаконовни нормативни документи**

Раздел III. ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

- 1. Европейски съюз**
- 2. Международна дейност**

Раздел IV. ПРОЕКТИ

- 1. Текущи проекти**
- 2. Проектни предложения**

Раздел V. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНО И АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

- 1. Финансово-икономически резултати на ИАМА**
- 2. Проверки**
- 3. Процедури по Закона за обществените поръчки**
- 4. Материални активи на ИАМА**
- 5. Човешки ресурси(персонал, обучение, квалификация и оценяване)**
- 6. Здравословни и безопасни условия на труд**
- 7. Жалби, сигнали и предложения**
- 8. Система за управление на качеството**

Раздел I. ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ

1. В областта „Прегледи, освидетелстване и регистрация на кораби и корабоприематели“:

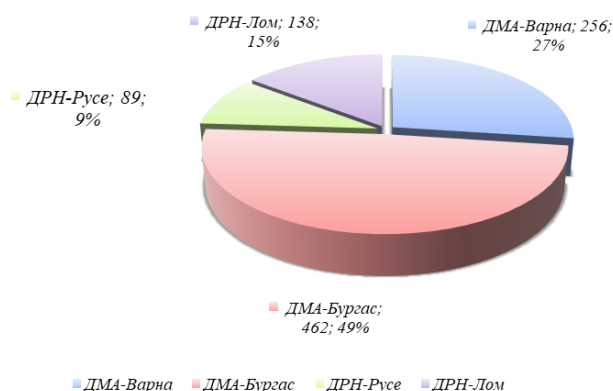
1.1. Вписвания в регистъра на корабите

а) вписани кораби в регистъра:

Дейността по вписване и регистрация на корабите се извършва в съответствие с действащото законодателство и при спазване на процедурите по качеството в агенцията. Всички кораби се вписват в Регистъра на корабите като информацията се актуализира при всяка промяна. Регистърът на корабите се поддържа в актуално състояние, като в него се вписват промени на обстоятелствата и финансови тежести за съответните плавателни съдове.

През отчетната година са регистрирани общо 945 морски и речни кораби (2022 г. – 751; 2021 г. – 705; 2020 г. – 567; 2019 г. – 530). От тях 924 са малки плавателни съдове до 40 БТ и с дължина до 20 м. включително и 21 големи кораба над 40 БТ и с дължина по-голяма от 20 м. Вписани са промени в регистрацията на 757 плавателни съда (2022 г. – 830; 2021 г. – 851; 2020 г. – 633; 2019 г. – 678), като вписаните промени на кораби до 40 БТ с дължина до 20 метра включително през периода са 694 (2022 г. – 757), а вписаните промени на кораби над 40 БТ с дължина по-голяма от 20 метра са 63 (2022 г. – 73). Вписването на нови данни в регистъра е свързано с промяна на собственост, с промяна в техническите данни, с удължаване срока на договор за ББЧ и с налагане на финансови тежести на корабите.

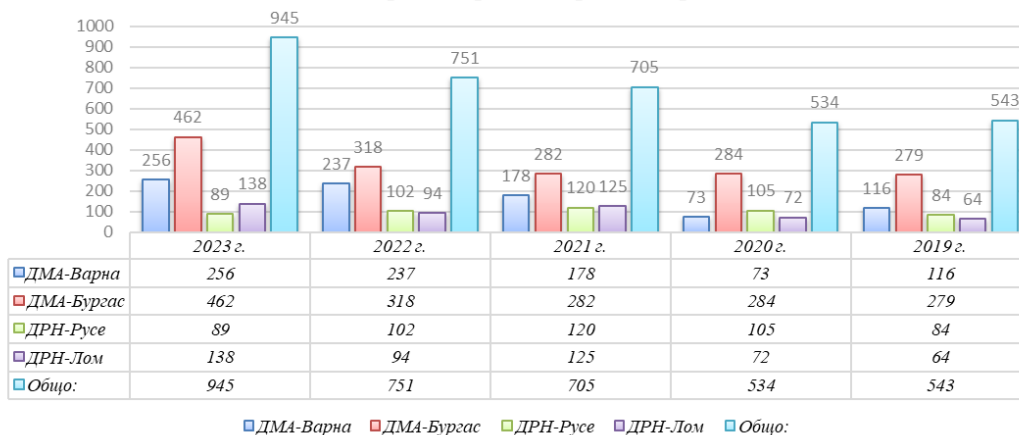
Вписани кораби в Регистъра на корабите за 2023 г.

фиг. 1

Статистиката от последните четири години показва увеличаване броя на вписаните кораби като цяло. Наблюдава се засилване на интереса към закупуване на малки плавателни съдове за спорт и развлечения. По-голяма част от регистрираните малки плавателни съдове са закупени втора употреба и малка част са собствена постройка.

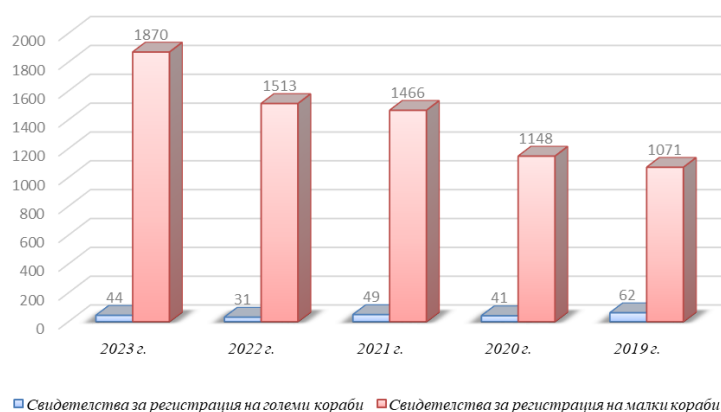
Вписани кораби в регистъра на корабите

Фиг. 2

На основание регистрацията (вписването на кораби в регистъра), заличаване или вписване на промени през 2023 г. са издадени 1 914 свидетелства за регистрацията, от които 44 свидетелства за регистрацията на големи кораби и 1 870 свидетелства за регистрацията на малки кораби (2022 г. съответно 31 и 1 513; 2021 г. съответно 49 и 1 466; 2020 г. съответно 41 и 1 148; за 2019 г. – 62 и 1071).

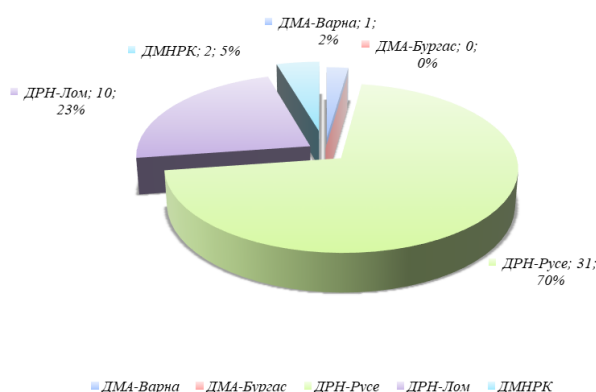
Издадени свидетелства за регистрацията

фиг. 3

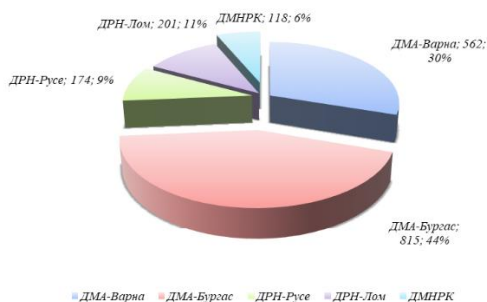
Разпределението на издадените свидетелства за регистрацията по дирекции е изобразено на фиг. 4 за кораби с големина над 40 БТ и с дължина по-голяма от 20 м., а на фиг. 5 за кораби до 40 БТ и дължина до 20 м.

Издадени свидетелства за регистрацията на големи кораби през 2023 г.

фиг. 4

Издадени свидетелства за регистрация на малки кораби през 2023 г.

фиг. 5

През 2023 г. са издадени 13 временни свидетелства за регистрация на кораб с големина до 40 БТ и дължина до 20 метра включително (2022 г. – 5; 2021 г. – 2; 2020 г. – 1; за 2019 г. – 3), като временни свидетелства на кораби с големина над 40 БТ и дължина по-голяма от 20 метра не са издавани (2022 г. – 7). През отчетния период са издадени 41 временни свидетелства за плаване под знамето на Република България, като 15 от тях са на кораби с големина над 40 БТ и дължина по-голяма от 20 метра и 26 са на кораби с големина до 40 БТ и дължина до 20 метра. Тенденцията е увеличение на издадените временни свидетелства за кораби спрямо предходната година. Издадените свидетелства са предимно за по-големи моторни и ветроходни яхти, с единичен корпус или катамарани, закупени в чужбина и които не могат да влязат в Черно море освен на собствен ход. През последните години няма издадени свидетелства за кораби произведени в Р. България.

На основание *Наредбата за плаването и граничния режим във вътрешните морски води, в териториалното море и във вътрешните водни пътища на Република България на български и чуждестранни яхти, лодки и други плавателни средства за спорт, туризъм и развлечения, както и извършването на водно-атракционни услуги с тях*, продължи регистрацията на джетовете и съгласуване разполагането на водни бази по плажната ивица на Република България. През 2023 г. са вписани, както следва:

- в регистъра на пристанище Бургас – 184 джета (2022 г. – 133; 2021 г. – 104; 2020 г. – 88; за 2019 г. – 83) и е съгласувана експлоатацията на 80 водни бази (2022 г. – 78; 2021 г. – 89; 2020 г. – 89; за 2019 г. – 104). Съгласуваните водни бази са: в район Несебър – 27; в район Поморие – 7; в район Бургас – 6; в район Созопол – 18; в район Приморско – 10; в район Царево – 7 и в район Ахтопол – 5;

- в регистъра на пристанище Варна – 53 джета (2022 г. – 22; 2021 г. – 36; 2020 г. – 16; за 2019 г. – 43) и беше съгласувана експлоатацията на 29 временни водни бази (2022 г. – 27; 2021 г. – 24; 2020 г. – 24; за 2019 г. – 29);

- в регистъра на пристанище Русе – 12 джета (2022 г. – 17; 2021 г. – 16; 2020 г. – 91; 2019 г. – 105).

б) заличени/отписани кораби от регистъра на корабите:

През 2023 г. от Регистъра на корабите в Република България са заличени общо 326 морски и речни кораби (2022 г. – 362; 2021 г. – 266; 2020 г. – 232; за 2019 г. – 928). Отписаните кораби са както следва:

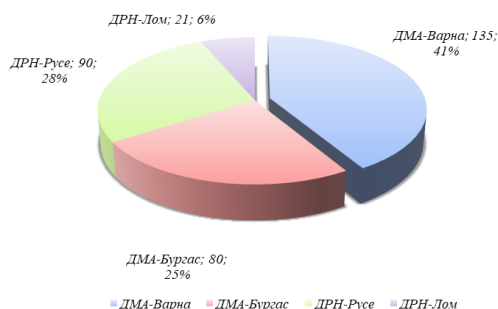
- от регистъра на корабите в ДМА - Бургас – 80 кораба (2022 г. – 133; 2021 г. – 115; 2020 г. – 77; за 2019 г. – 808). Големият брой заличени/отписани кораби през 2019 г. е в резултат на предприетите действия за служебно заличаване.

- от регистъра на корабите в ДМА - Варна бяха заличени общо 135 кораба (служебно заличени - 119, по подадени заявления - 16), (2022 г. – 18; 2021 г. – 111; 2020 г. – 639; за 2019 г. – 81; за 2018 г. – 57);

- от регистъра на корабите в ДРН - Русе – 90 кораба (2022 г. – 46; 2021 г. – 14; 2020 г. – 25; за 2019 г. – 27);

- от регистъра на корабите в ДРН - Лом – 21 кораба (2022 г.- 165; 2021 г. – 26; 2020 г. – 19; 2019 г. -12).

Отписани кораби от Регистъра на корабите през 2023 г.

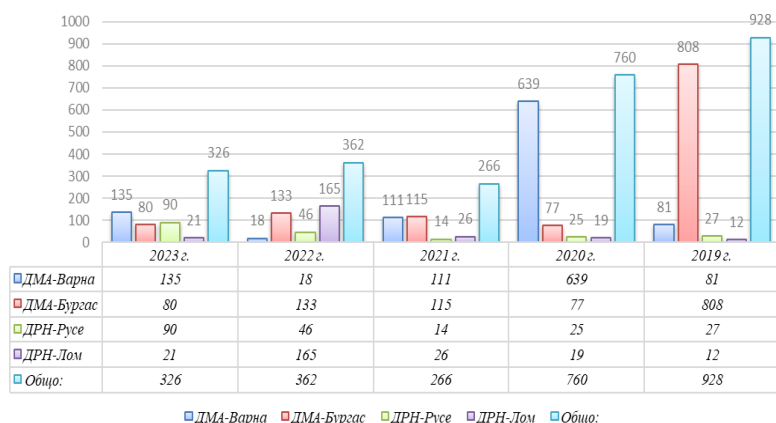

фиг. 6

Наблюдава се намаляване на броя на заличените/отписани кораби през отчетната година в сравнение с предходната, което в значителна степен се дължи на предприетите действия на ИАМА през 2020 г., когато бяха заличени общо 760 плавателни съда. Основните причини за предприемане на действия по служебно отписване на корабите от регистъра са основно:

- смяна на знамето при покупко-продажби;
- лошото им техническо състояние, поради многогодишна експлоатация и нерентабилни ремонти, което възпрепятства поддържането им в съответствие с изискванията на международните документи;
- предадени за скрап.

Отписани кораби от регистъра на корабите

фиг. 7

1.2. Прегледи и измерване на кораби

а) измерване на кораби

Измерването на корабите за определяне на техните физически характеристики и бруто и нето тонажа е основание за издаване на мерително свидетелство. Данните от това измерване определят приложимите технически и организационни изисквания към

конкретния кораб, отразяват се във всички негови документи и влияят върху определяне на данъци и такси, които заплаща корабопридетелят.

Съществуващите кораби, попадащи в обхвата на Международната конвенция за определяне на тонажа, при отписване от чужд регистър и вписване в българския не подлежат на ново измерване. Международното мерително свидетелство, издадено от администрацията на държавата страна по Международната конвенция за измерване тонажа на морските кораби се произдава от ИАМА.

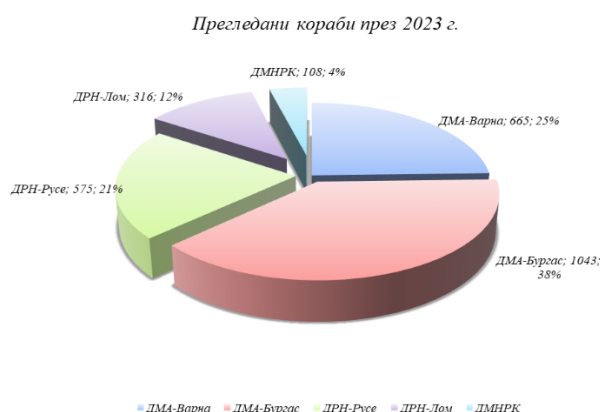
През 2023 г. са извършени измервания на общо 5 кораба (2022 г. – 12; 2021 г. – 14; 2020 г. 25; за 2019 г. – 48), като са издадени 21 мерителни свидетелства (2022 г. – 40; 2021 г. – 35; 2020 г. – 25 и 1; за 2019 г. – 48 и 1) и са издадени/преиздадени 3 международни свидетелства за тонаж (2022 г. – 0; 2021 г. – 0; 2020 г. 1 бр.).

б) извършване на прегледи на български кораби за заверка или издаване на корабни документи

Тази дейност е в изпълнение на изискванията всички кораби да отговарят на определени технически норми, регламентирани в различни международни и национални документи и се удостоверява със заверяване/издаване на съответните свидетелства.

През изминалата 2023 г. служителите в ИАМА са прегледали 2 707 кораба, в това число 1 816 морски и 891 речни (2022 г. - 1 996 и 905; 2021 г. – 1 961 и 1 114; за 2020 г – 1 383 и 743; за 2019 г. – 2 489 и 762). Прегледите на корабите са свързани със сроковете на валидност на годишните свидетелства.

Извършените прегледи за годината по дирекции е изобразено графично на фигура 8.

фиг. 8

Прегледаните големи морски кораби през отчетния период са 116, като 89 от прегледите са извършени от служители на ИАМА и 27 прегледа са извършени от признати организации (2022 г. – 114 и 8; 2021 г. съответно 93 и 15; за 2020 г. съответно 107 и 38). Прегледаните големи речни кораби за периода са общо 210 (2022 г. – 185; 2021 г. – 140; 2020 г. - 126).

По отношение на техническата годност на проверяваните кораби няма рапорт от извършен преглед, в който да не са вписани забележки. Извършва се анализ на най-често срещаните забележки, които се констатира от инспекторите в агенцията, както и на такива, направени на български кораби в чужди пристанища. Най-големи слабости са констатирани по отношение на поддържане на противопожарното и спасителното имущество, както и по отношение на поддържане на необходимата чистота в машинното отделение и санитарно-битовите условия на корабите. Част от установените несъответствия са свързани с радиоборудването на корабите и със спазване изискванията заложи в Международна конвенция

за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973 г., изменена с протокол от 1978 г. (MARPOL 73/78).

През 2023 г. от служителите на ИАМА са заверени/издадени корабните документи, както следва:

- Издадени конвенционални документи на големи морски кораби – 101 (2022 г. – 127; 2021 г. – 107; 2020 г. – 170; 2019 г. – 244);
- Заверени конвенционални документи на големи морски кораби – 16 (2022 г. – 38; 2021 г. – 22; 2020 г. – 63; 2019 г. – 75);
- Издадени Свидетелства за годност за стопанска дейност – 349 (2022 г. – 448; 2021 г. – 341; 2020 г. – 524; 2019 г. – 1 215);
- Издадени Свидетелства за годност за сезонен превоз на хора – 126 (2022 г. – 136; 2021 г. – 125; 2020 г. – 118; 2019 г. – 159);
- Издадени контролни талони – 1 083 (2022 г. – 1 011; 2021 г. – 1 260; 2020 г. – 610; 2019 г. – 690);
- Заверени свидетелства на малки морски кораби – 213 (2022 г. – 379; 2021 г. – 306; 2020 г. – 201; 2019 г. – 289);
- Издадени корабни удостоверения за вътрешно корабоплаване на големи кораби по р. Дунав – 59 (2022 г. – 52; 2021 г. – 50; 2020 г. – 75; 2019 г. – 91);
- Издадени други документи на големи кораби по р. Дунав – 166 (2022 г. – 112; 2021 г. – 169; 2020 г. – 197; 2019 г. – 214);
- Заверени документи на големи кораби по р. Дунав – 118 (2022 г. – 74; 2021 г. – 64; 2020 г. – 53; 2019 г. – 16);
- Издадени/заверени документи на малки кораби по р. Дунав – 622 (2022 г. – 730; 2021 г. – 970; 2020 г. – 624; 2019 г. – 599);
- Заверени дневници, водени на корабите – 180 (2022 г. – 177);
- Кораби, на които е присвоен УЕИН – 14 (2022 г. – 6; 2021 г. – 15; 2020 г. – 3);
- Издадени свидетелства за регистрация – 1 926 (2022 г. – 1 552; 2021 г. – 1 526; 2020 г. – 1 189; 2019 г. – 1 169);
- Издадени мерителни свидетелства – 21 (2022 г. – 40; 2021 г. – 35; 2020 г. – 25; 2019 г. – 48).

През изминалата година няма случай на отказ от страна на инспекторите да заверят/издадат корабни документи, поради несъответствие между техническото състояние на кораба и нормативните изисквания.

Като цяло броят на издадените и заверени конвенционални документи при големите морски кораби в сравнение с предходната година се движи в близки граници. За част от документите се наблюдава намаляване на броя им през отчетната година, като в същото време за други документи има незначително увеличение.

Наблюдава се тенденция за увеличаване на броя на прегледите за издаване на контролен талон и свидетелства за годност за стопанска дейност на кораби до 40 БТ, поради изтичане срока на валидност на корабния документ, както и с това, че през 2023 г. много от плавателните съдове за стопанска дейност подлежаха на междинна заверка на корабното свидетелство. На част от плавателните съдове са установени изтекли дати за извършване на междинна заверка, което наложи извършването на прегледи и издаване на нови документи.

През 2023 г. са издадени 2 свидетелства за професионална компетентност на корабособственици за превоз на товари по ВВП (2022 г. – 3, 2021 г. и 2020 г. няма издадени; 2019 г. - 1 бр.).

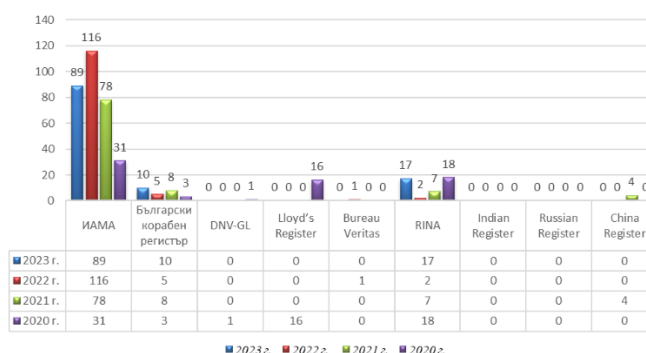
През 2023 г. няма издадени Удостоверения за принадлежност към корабоплаването на Рейн (2022 г. – 0; 2021 г. - 1). Такива Удостоверения за принадлежност към корабоплаването на Рейн се издават само на кораби с валидно корабно удостоверение, издадено от държава-членка на Централната комисия за корабоплаване по Рейн. Издават се в случай на закупен кораб от български корабособственик, на който корабното удостоверение е валидно.

В съответствие с Наредба № 4 за признаване на организации за извършване на прегледи, ИАМА е упълномощила прегледи на големи морски кораби да извършват следните организации: Бюро Веритас (BUREAU VERITAS), Лойд Регистър (Lloyd's Register of Shipping), Руски морски корабен регистър (Russian Maritime Register of Shipping), РИНА (RINA), Индийски корабен регистър (Indian Register of Shipping) и Китайско класификационно дружество (China Classification Society (CCS).

Във връзка с прилагането на Регламент № 833/2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, както е изменен, и заповед на директора на ДМА-Варна, на 08.04.2023 г. влезе забрана за достъп на всички плавателни съдове сертифицирани от Руския морски регистър.

За всички договори за оправомощаване и делегиране на правомощия за извършване на прегледи на кораби, регистрирани в Република България агенцията е уведомила Европейската комисия. През отчетната година е получена информация за извършени 27 прегледа на кораби от признати организации (2022 г. – 8; 2021 г. – 7; 2020 г. - 38). Организацията, извършила прегледите по реда на упълномощаването през 2023 г. са RINA и Български корабен регистър (само на малки кораби). През 2023 г. инспектори от ДМА - Варна са участвали в 1 проверка (мониторинг) на признати организации – „Рина България“ ЕООД.

Прегледани големи морски кораби

фиг. 9

През 2023 г. са извършени общо 4 прегледа на станции/фирми доставчици за обслужване на морското оборудване (2022 г. – 6; 2021 г. – 5; 2020 г. – 8; 2019 г. – 1). Извършена е проверка от инспектори на ДМА - Варна на Пилотска станция Варна, като е констатирано спазване на условията, реда и организацията за осъществяване на пилотска дейност в отговорния район.

В периода 13-22.05.2023 г. беше проведен одит от Международната морска организация (ИМО) за съответствие с инструментите на организацията, с участието на инспекторите от сектор ПЕК в ДМА-Варна.

в) прегледи на системата за управление на безопасността и опазване морската среда от замърсяване на кораби

През 2023 г. служителите на ИАМА са извършили общо 7 одита по ISM Code. В ДМА-Варна са извършени 3 одита на компании, на кораби няма извършени одити (2022 г. – 4 компании и 3 кораба; 2021 г. – 2 компании; 2020 г. – 4 компании и 1 кораб; 2019 г. – 10 компании и 1 кораб), като са издадени/заверени 3 документа. Служителите в ДМА-Бургас са извършили общо 6 одита, като са проверени 4 компании и 2 кораба (2022 г. – 2 компании и 4 кораба; 2021 г. – 4 компании и 5 кораба; 2020 г. – 2; за 2019 г. – общо 4 броя в това число – на 3 компании и 1 кораб). В резултат на извършените прегледи служителите в ДМА-Бургас са издали/заверили общо 8 документа на кораби.

След извършените одити се констатира, че компаниите успешно са въвели изискванията относно рециклирането на кораби, както и изискванията свързани с управлението на морския кибер риск, съдържащ важни препоръки и насоки за ефективно им прилагане.

г) извършени прегледи, съгласно ISPS Code:

През 2023 г. е извършен 1 одит по ISPS Code на компании от служителите в ДМА-Бургас (2022 г. – 6; 2021 г. – 4; 2020 г. – 3; за 2019 г. – общо 4 броя в това число – на 3 компании и 1 кораб) и са издадени/заверени 2 бр. ISPS сертификата (2022 г. – 6; 2021 г. – 8; 2020 г. – 1 междинен; 2019 г. – 1 подновителен).

За периода в ДМА-Варна няма извършени прегледи на кораби съгласно ISPS Code за издаване или заверка на Международно свидетелство за сигурност на кораб (2023 г. – 0, 2022 г. – 0; 2021 г. – 0; 2020 г. – 1, 2019 г. – 1). Към момента в ДМА-Варна няма одитори определени със заповед на изпълнителния директор съгласно ISPS Code, което обуславя и липсата на извършени прегледи на кораби съгласно ISPS Code.

д) регистрация на 406 MHz COSPAS-SARSAT EPIRB

През 2023 г. в международната база данни на COSPAS-SARSAT са регистрирани 5 аварийни спътникови радио-буйове (2022 г. – 2; 2021 г. – 2; 2020 г. – 2; 2019 г. – 5).

е) издаване на повиквателни сигнали, MMSI и ATIS номера и разрешителни за използване на корабни радиостанции

От съществено значение за безопасността на корабите преди да бъдат пуснати в експлоатация, е да им бъдат присвоени повиквателен сигнал, MMSI и ATIS номера, като през отчетния период са присвоени общо 109 повиквателни сигнала (2022 г. – 25; 2021 г. – 48; 2020 г. – 33; 2019 г. – 14), MMSI и ATIS номера и бяха издадени/преиздадени 196 разрешителни за използване на корабни радиостанции (2022 г. – 46; 2021 г. – 75; 2020 г. – 74; 2019 г. – 23). Съпоставянето на броя на издадените Разрешения за корабна радиостанция и броя на присвоените Call sign, MMSI и ATIS със стойностите от предходните години е несравнимо, т.к същите се влияят от много непредвидими фактори, като обновяване на оборудването, промяна на собствеността на плавателното средство, заличаване от регистъра на корабите и други.

ж) превантивен и текущ контрол, през летен сезон 2023 г., върху движението на плавателни съдове за спорт, туризъм и развлечение и зоните за водно-атракционни услуги контролни наблюдения на акваториите с превантивна цел

През целия летен сезон от началото на м. юни до края на м. септември, служители от агенцията, съвместно със служители от други институции, извършваха превантивен контрол с цел установяване на нарушения и предпазване от възникване на инциденти и произшествия в българския отговорен район съгласно утвърдени графици от директорите на ДМА-Варна/Бургас.

В отговорния район на Дирекция „Морска администрация – Бургас“:

1. Проверки по море на плавателни съдове за спорт, туризъм и развлечение, извършени с катерите на дирекцията:

През летен сезон 2023 г. са извършени общо 7 проверки по море (2022 г. – 4; 2021 г. – 13; за 2020 г. – 8; за 2019 г. - 10). Проверките са извършени през месеците юли и август.

2. Проверки по суша.

В района на ДМА-Бургас през 2023 г. са извършени общо 16 проверки на всички 80 зони за предоставяне на водно атракционни услуги през летния сезон (2022 г. – 19; 2021 г. – 18; за 2020 г. – 11; за 2019 г. - 132). Установява се тенденция за свеждане до минимум на констатираните нарушенията.

Извършени са общо 54 проверки по суша на неконвенционални кораби плаващи под българско знаме, при които са проверени 97 броя плавателни съдове (2022 г. – 67, като са проверени 91 плавателни съда; 2021 г. – 73, като са проверени 140 плавателни съда; 2020 г. – 52, като са проверени 70 плавателни съда; за 2019 г. – 80, при които са проверени 115 плавателни съда).

През 2023 г. служители в ДМА-Бургас са извършили 2 извънредни проверки по подадени сигнали на граждани (2022 г. – 10; 2021 г. са 26).

3. Други проверки от инспекторите на ДМА-Бургас

Извършени са проверки на състоянието на 17 пристана за сезонен превоз на хора в началото на летния сезон.

Извършени са съвместни проверки с ИАРА за установяване на координати на мидени полета в района от н. Емине до Бургас, в рамките на 2 (два) работни дни. Извършени са и 9 съвместни проверки с ГД „Гранична полиция” (ГДПП) в периода 14-18 август 2023 г., по линия на международна съвместна операция за контрол “SAFE WATERS 2023“ на национално ниво с цел борба срещу престъпността, като обхвата е целия отговорен район на ДМА-Бургас. Участвали са служители на ДМА-Бургас и РД „Гранична полиция“-Бургас, както и колегите от ИРМ – Несебър, Созопол, Ахтопол и Царево на борда на гранично - полицейски кораби.

Съставени актове и фишове в резултат на проверките през отчетния период

Общия брой на съставените фишове за летния сезон е 3 бр. (2022 г. – 18; 2021 г. 26; 2020 г. – 17; за 2019 г. – 9), като най-често срещаните нарушения са:

- валидно издадените документи не са на борда на плавателното средство;
- не е маркирано спасителното оборудване;
- нечетлива маркировка.

През 2023 г. има съставен 1 акт за установени административни нарушения свързан с извършените проверки (2022 г. – 3; 2021 г. – 0; 2020 г. – 0; 2019 г. - 3).

В отговорния район на Дирекция „Морска администрация – Варна”

1. Проверки по море на плавателни съдове за спорт, туризъм и развлечение, извършени с катерите на дирекцията:

През целия летен сезон на 2023 г. от началото на месец юни до края на месец септември, инспектори от агенцията, извършваха превантивен контрол с цел установяване на нарушения и предотванване от възникване на инциденти и произшествия в отговорния район на ДМА-Варна.

През 2023 г. са проверени общо 155 плавателни съда, като голяма част от извършените проверки са през активния летен сезон (2022 г. – 152; 2021 г. – 122, 2020 г. – 81, 2019 г. – 74), в това число са проверени и 36 лодки за сезонен превоз на пътници (2022 г. – 48; 2021 г. – 36, 2020 г. – 17, 2019 г. – 42).

През 2023 г. се извършваха проверки по пристанища и лодкостоянки, за наличие на плавателни съдове на вода в не добро техническо състояние, застрашаващи безопасността и представляващи навигационна и екологична опасност, както и за наличие на нерегистрирани плавателни съдове, подлежащи на регистрация по смисъла на чл. 1 ал. 5 от Наредба №1 за вписване в регистъра на корабите. При обходите по пристанища се описваха лодките на вода, след което се извършваше проверка в регистъра и досието на плавателния съд. На собствениците на плавателни съдове с изтекли корабни документи са изпратени уведомления за служебно заличаване.

2. Проверки по суша, извършени от инспекторите на ДМА – Варна.

През 2023 г. по охраняемите плажове на всички разкрити временни водни бази (ВВБ) в района под юрисдикцията на ДМА-Варна се извършваха проверки от инспектори на дирекцията. В продължение на целия активен летен сезон, са извършени 68 проверки на ВВБ (2022 г. – 98, 2021 г. – 77, 2020 г. – 26, 2019 г. – 35).

Не бяха констатирани несъответствия и инциденти в зоните за предоставяне на водноатракционни услуги. Запазва се тенденцията на значително подобрене в организацията, оборудването, обозначаването и воденето на документацията от предходни години, когато основните забележки бяха по отношение записите в дневника и връзката им с подписаните декларации от ползвателите на атракционните услуги, липса на оборудване в базата – пожарогасител, спасителен кръг.

1.3. Контрол на български кораби в наши и чужди пристанища

a) контрол на българските кораби в наши пристанища (Flag State Control)

С цел подобряване поддържането на техническо състояние на българските кораби след освидетелстване, на основание Разпореждане № 133 от 31.08.2021 г. за отмяна на Разпореждане № 89 от 21 юни 2004 г., се извършват проверки на български кораби, намиращи се в български пристанища. Този контрол се извършва от служители на отдел ПОРКК в ДМА-Варна и ДМА-Бургас. При констатиране на несъответствия на действителното, спрямо изискваното състояние на кораба, екипажите се задължават да отстранят и докладват, преди отплаване/в указаните срокове нередностите, които могат да доведат до задържането на корабите в чужди пристанища при проверка по реда на държавния пристанищен контрол или са заплаха за безопасността на екипажа, кораба и околната среда.

През годината са извършени 7 проверки на кораби, плаващи под българско знаме от Администрацията на знамето (2022 г. – 8; 2021 г. – 9; 2020 г. – 3; 2019 г. – 6), като само една проверка е приключила без забележки. При проверките са констатирани общо 39 забележки. Най-голям брой несъответствия са свързани с начина на водене на документацията, изтичащи срокове на корабни документи и сертификати на екипажа, както и по отношение на сигурността на оборудването и снабдяването в машинно отделение. При извършване на една от проверките, служители в ДМА-Бургас са констатирани несъответствия по отношение на изискванията на SOLAS, безопасността и оборудването на кораба.

Наблюдава се трайно задържане на броя забележки като процентно съотношение от извършените проверки от Администрацията на знамето на кораби, плаващи под българско знаме, което показва, че вземайки предвид възрастта на корабите плаващи под българско знаме е необходимо продължаването на работата върху подобряване на представянето на екипажите и техническо състояние на корабите. След извършване на

проверки от Администрацията на знамето, най-големи несъответствия бяха констатирани по отношение на водене на корабната документация, поддръжката на корабното оборудване (спасително и пожарно оборудване, чистота в машинно отделение, бързо затварящи се врати, корабно аварийно осветление и диелектрични матове).

Като обобщен извод за работата по линия на „Администрация на знамето“, който може да бъде направен е, че компаниите оператори, както и корабите които те управляват, в значителна степен са подобрили системите си за управление на безопасността, предпазване от замърсяване и системите за сигурност. В рапортите на инспекторите, несъответствията, които са вписани, са сведени до наблюдения (observation), отстранени впоследствие до приключване на одита или в рамките на седмица. Инспекторите от Администрацията на знамето участват регулярно в обучения, работни срещи и семинари на Европейската агенция по морска безопасност (EMSA), както и в обучения за допълнителна квалификация, притежават необходимата компетентност за изпълнение на функционалните си задължения и не допускат неоснователни забавяния на дейността на корабите, поради което считаме, че Република България е в състояние да изпълнява своите задължения като Администрация на знамето.

б) инспекции на български кораби в чужди пристанища по линия на държавния пристанищен контрол (Port State Control)

✓ общият брой инспекции на български кораби по РМоU (Парижки меморандум) през 2023 г. са 3, задържани кораби няма (2022 г. – 4, задържан – 1; 2021 г. – 6, няма задържани; през 2020 г. – 10 проверени и 1 задържан; през 2019 г. – 8 проверени и 1 задържан);

✓ общият брой инспекции на български кораби по VsMoU (Черноморски меморандум) през 2023 г. е 1, задържани кораби няма (2022 г. – 13, задържани кораби – 0; 2021 г. – 13, задържани кораби - 0; през 2020 г. – 15 проверени, задържани няма; през 2019 г. – 22, задържани -0);

✓ общият брой инспекции на български кораби по MedMoU (Средиземноморски меморандум) през 2023 г. – няма проверени кораби, няма задържани кораби (2022 г. – 2, задържани – 0; 2021 – 1, задържани - 0; 2020 г. – 2 проверени, задържани - 0; през 2019 г. – 1, няма задържани);

✓ общият брой проверки по Правилата за речния надзор по р. Дунав през 2023 г. – 29 кораба (2022 г. – 20; 2021 г. – 26; 2020 г. - 13);

✓ общият брой проверки съгласно двустранното Споразумение между ИАМА и Румънската морска администрация през 2023 г. – 123 проверени кораба (2022 г. – 127; 2021 г. – 131; 2020 г. - 53).

в) прегледи и проверки на условията на живот и труд на борда на кораба (MLC, 2006)

През 2023 г. няма постъпили жалби за забавяне на договорените заплати и условията на труд и не са получавани сигнали за неспазване на изискванията на Морската трудова конвенция 2006.

За отчетния период няма извършени проверки в ДМА-Варна (2022 г. – 0, 2021 г. – 0, 2020 г. – 3, 2019г. – 3); и ДМА-Бургас (2022 г. – 3, задържан - 1; 2021 г. – 0; 2020 г. – 3, 2019 г.- 3).

При извършените одити по ISM Code и ISPS Code и проверките по MLC се наблюдава тенденция на по-добро представяне на корабите и корабоприжателите, като констатираните несъответствия са предимно наблюдения, които се отстраняват до

приключване на одита или отплаването на кораба. В резултат на това може да направим извода, че компаниите и операторите, които управляват корабите в значителна степен са подобрили системите си за управление на безопасността, предпазване от замърсяване и системите си за сигурност.

Доброто представяне на корабите и корабоприжателите по отношение на проведените одити, в голяма степен се дължи и на факта, че при разработването на SMS е използвана експертизата на ПО (признати организации), както и натрупаният опит при управлението на компаниите и корабите.

Във връзка с актуализиране списъка на морското оборудване е издадено Разпореждане № 140/10.10.2023 г. на изпълнителния директор на ИАМА, като с него са отменени Разпореждания № 136 от 22.08.2022 г. и Разпореждане № 132/17.08.2021 г. Разпореждането е публично достъпно, публикувано на електронната страница на агенцията.

2. В областта „Квалификация и регистрация на морските лица” са извършени следните дейности:

През 2023 г. продължи работата по въвеждането в националното законодателство на Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. относно признаването на професионалните квалификации за вътрешно корабоплаване и за отмяна на Директиви 91/672/ЕИО и 96/50/ЕО.

През отчетния период започна издаването на свидетелства за квалификация на Съюза за правоспособност „капитан“ и моряшки служебни книжки за удостоверяване на притежавана професионална квалификация за членовете на екипажа от палубна команда, заемащи длъжности на кораби превозващи стоки и пътници по вътрешните водни пътища. Дейността по издаването на документите се осъществява при условията на неприключена процедура към обществена поръчка за разработване на програмен продукт за надграждане на Електронния регистър на морските лица и ЕЦИС на ИАМА. Към настоящия момент, за нуждите на административното обслужване, ИАМА е заявила и изтеглила от ECDB - Европейска база данни 643 CID - идентификационен номер за членовете на екипажа. Предвид, че разработването на програмния продукт не е приключило, информацията за издадените от ИАМА документи за вътрешно корабоплаване не е налична и достъпна в ECDB, и създава проблеми при проверка на българските морски лица от чужди администрации.

Информацията за изтеглените CID, съпътстващите документи и издадените свидетелства за квалификация, към настоящия момент се съхраняват в персонални за всяко морско лице директории, която информация следва да бъде въведена в Електронния регистър на морските лица.

В областта на квалификацията и регистрацията на морските лица се използват основно три модула – електронен регистър на морските лица, електронен модул на учебните заведения и електронна система за провеждане на изпити.

Във връзка с надграждането на функционалните възможности на електронния регистър на морските лица, въвеждане на нови образци свидетелства, подобряване на визуализацията и др., бе подобрена и улеснена работата на служителите, работещи по направление КРМЛ. Ежедневно се актуализира информацията за морските лица, свързана с вписване на реализиран плавателен стаж, курсове за специална и допълнителна подготовка, свидетелства за медицинска годност и др. В процес на доизграждане е платформа, която предоставя възможност на служителите от всяка дирекция да записват участници за изпити в друга дирекция на ИАМА.

В края на 2022 г. служителите от отдел КРМЛ в ДМА-Варна и ДМА-Бургас извършиха анализ на работата на електронния регистър на морските лица и електронния модул за учебните заведения. Резултатите от извършения анализ бяха обобщени в два доклада, които бяха обсъдени на директорски съвет, проведен на 22.02.2023 г. Изводът, направен и в двата доклада е, че подобряването на функционалностите на двата модула ще допринесе за подобряване качеството на извършваните услуги, съкращаване времето за обслужване на клиенти и улесняване изпълнението на служебните задължения от служителите. Препоръките от докладите са въведени като функционалности в новата „Единна Цифрова Информационна Система“ (ЕЦИС), част от която е и „Регистър на морските лица“ (РМЛ). В резултат, на което се въведе подпис на морските лица с електронна писалка при подаване на заявление и при получаване на готовия документ. Това съкрати чувствително престоя на едно лице на гишето за обслужване.

Все още продължава работата по новите функционалности на ЕЦИС по отношение на заявяване на административна услуга „Явяване на изпит за придобиване на правоспособности“ и последваща обработка на документите. С цел оптимизиране на процесите и изключване на възможността за допускане на грешки следва да се осигури връзка между модула РМЛ и системата за провеждане на изпити „EXAMS“.

Продължава работата и по новите функционалности на ЕЦИС по отношение на регистриране на плавателния стаж на морските лица.

Въведеният електронен модул за учебните заведения, утвърден като официален на основание чл. 67 от новата Наредба № 6 от 29 юни 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България (НКМЛ №6), се проверява ежедневно, като въвеждането му автоматизира процеса на обмен на документална информация между учебните заведения и ИАМА. Въвеждането му намалява административната тежест и повишава ефективността при осъществяване на административната услуга. Във връзка с това е необходимо да се отбележи положителната обратна връзка от страна на служителите на Агенцията, както и от клиентите.

Основен извод, който може да бъде направен е, че като цяло Единната централизирана информационна система на Агенцията се поддържа и използва много добре.

2.1. Вписвания в регистъра на морските лица

В регистъра на морските лица ежедневно се правят записи по отношение на статуса и регистрацията на морските лица. През отчетния период са разработени и добавени нови образци на свидетелства във връзка с въведените нови курсове. Особено внимание се обръща на актуализиране данните за здравословната годност на морските лица, което според международните нормативни документи е задължение на администрацията.

През отчетната година са извършени 24 457 записи за командироване и откомандироване на морските лица (2022 г. – 24 435; 2021 г. – 25 051; за 2020 г. – 23 853; за 2019 г. – 28 610), с вписване на данните на кораба, заеманата длъжност и продължителност на плавателния стаж, като от тях 17 966 (2022 г. – 17 122; 2021 г. – 17 443; за 2020 г. – 16 145; 2019 г. – 15 836) са за признаване и вписване на проведен плавателен стаж от моряшка/служебна книжка, а 6 491 записи са с моряшки паспорт (2022 г. – 7 313; 2021 г. – 7 608; за 2020 г. – 7 708).

2.2. Издаване на документи на морските лица – моряшки паспорти, моряшки (служебни) книжки, свидетелства за правоспособност и потвържденията им, свидетелства за специална и допълнителна подготовка, удостоверения за плавателен стаж и др.

Във връзка с издаването и преиздаването на свидетелства за правоспособност и допускането до изпити, през изминалата година са изготвени 38 становища по НКМЛ № 6, признати са 123 свидетелства, съгласно Директива 2022/993/ЕО, както е изменена (2022 г. –

36 становища и 96 свидетелства; 2021 г. – 71 становища и 103 свидетелства; за 2020 г. – 109 становища и 95 свидетелства; за 2019 г. – 40 становища и 44 свидетелства) и са прегледани и заверени 508 дневника за практическа подготовка (2022 г. – 434; 2021 г. – 457; за 2020 г. – 391; за 2019 г. – 320).

През 2023 г. са издадени 1 596 свидетелства за правоспособност (2022 г. – 1 372; 2021 г. – 2 744; 2020 г. – 1 662; 2019 г. – 1 304), а потвържденията на свидетелства са 182 (2022 г. – 148; 2021 г. – 357; 2020 г. – 213; за 2019 г. – 302), като се наблюдава леко увеличаване на броя издадени свидетелства за правоспособност спрямо 2022 г. Причината е по-големият брой чуждестранни студенти, придобили правоспособност през 2023 г. Очакванията за 2024 г. са броя на издадени свидетелства да е в границата 1 400 – 1 500 бр.

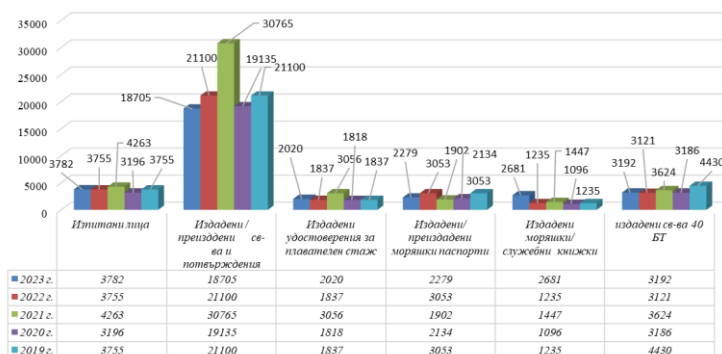
Издадените свидетелства за специална и допълнителна подготовка са 13 531 (2022 г. – 15 068; 2021 г. – 17 290; 2020 г. – 14 947; за 2019 г. – 16 041), а свидетелствата за професионална компетентност и свидетелствата за правоспособност в местно плаване са 123 (2022 г. – 105; 2021 г. – 174; 2020 г. – 109; за 2019 г. – 376).

През 2017 г., във връзка с промяната на формата на свидетелствата за правоспособност за изпълнителско ниво и промяната на тяхната валидност (станаха безсрочни), бяха преиздадени голяма част от свидетелствата. Тъй като те не подлежат на преиздаване, това обуславя намаляването в броя на издадените през 2023 г. – 81 (2022 г. – 217; 2021 г. – 171; 2020 г. – 190). За 2024 г. се очаква нивото да се запази около 100 броя или да се понижи леко.

През 2023 г. са издадени общо 23 665 документа на български морски лица (2022 г. – 25 263; 2021 г. – 30 765; 2020 г. – 24 185; за 2019 г. – 27 222), в т.ч. свидетелства за правоспособности, свидетелства за допълнителна и специална подготовка, потвърждения на свидетелства, моряшки паспорти, удостоверения за плавателен стаж и моряшки/служебни книжки. В сравнение с данните от предходната календарна година се наблюдава намаляване на броя на издадените/преиздадени документи на морски лица, което в голяма степен се дължи на това, че през 2021 г. бяха преиздадени значителен брой документи, удължени служебно през 2020 г. Анализирайки данните от предходните години и съпоставяйки ги с данните от 2023 г., бихме могли да допуснем, че през 2024 ще се запази тенденцията в броя издадени документи на морски лица.

В края на 2022 г., с разпореждане на изпълнителния директор (за въвеждане на измененията на Конвенцията след конференцията в Манила) се прекрати практиката допълнителната подготовка, която е част от програмата за обучение по съответната специалност, да се провежда под формата на курс и задължително да се издава сертификат. Това доведе до намаляване на броя на издадените сертификати през годината.

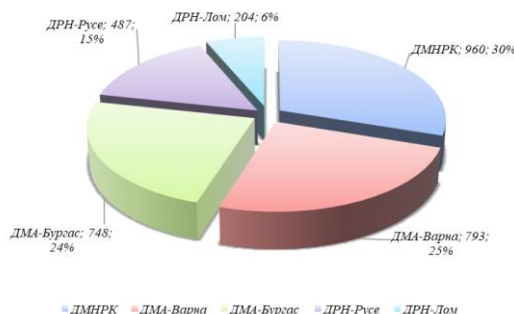
Квалификация и регистрация на морски лица

фиг. 10

През изминалата година са издадени 3 192 бр. свидетелства за „Водач на кораб до 40 БТ по море“, „Водач на малък кораб“, както и свидетелствата „Шкипер на кораб за спорт и развлечение“ (2022 г. – 3 121; 2021 г. – 3 624; 2020 г. – 3 186; за 2019 г. – 4 430).

Издадени св-ва за Водач на кораб до 40 БТ/малък кораб и св-ва за шкипер през 2023 г.

фиг. 11

Издадените моряшки паспорти през 2023 г. са 2 279 бр. (2022 г. – 2 124; 2021 г. – 1 902; за 2020 г. – 2 134; за 2019 г. – 3 053), а издадените моряшки и служебни книжки са 2 681 бр. (2022 г. – 1 035; 2021 г. – 1 447; за 2020 г. – 1 096; за 2019 г. – 1 232).

Фиг. 12

През 2023 г. се запазва тенденцията от предходната година в издадените/преиздадени моряшки паспорти. Въпреки че валидността на моряшките паспорти е 5 години, от 2020 г. се наблюдава заявяване на преиздаването им от морските лица през 4-тата година, което в голяма степен е свързано с въведените изискванията на корабособствениците и менинг агенциите за валидност на документите от минимум една година. Налице е намаляване на административната тежест и спестяване на разходи на морските лица с предоставяне на възможността морските лица да подават заявления за издаване/преиздаване на моряшки паспорти и в София, което е недвусмислено доказателство за положителното развитие на администрацията. На фиг. 13 и фиг. 14 са показани издадените моряшки паспорти и моряшки/служебни книжки през отчетната година и разпределението им по дирекции.

Моряшките и служебни книжки на морските лица са със срок на валидност 10 години, което води до сравнително ниски нива на административната услуга. Във връзка с планираното обединяване на двата документа моряшка книжка и моряшки паспорт в един се очаква нарастване на броя на издадените документи. В ИАМА вече са доставени машини за снемане на биометрични данни, а част от служителите преминаха през 2023 г. обучение за работа с тях.

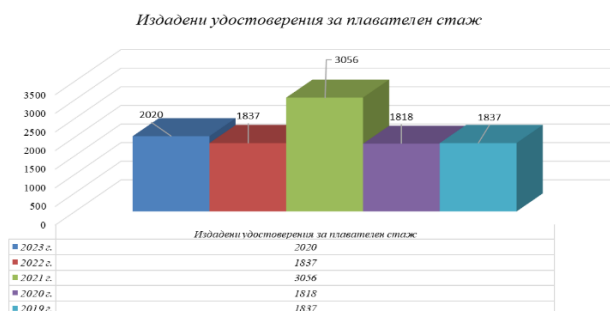

фиг. 13

фиг. 14

През 2023 г. се наблюдава увеличение на броя на издадените удостоверения за плавателен стаж спрямо предходната година. В посочения брой влизат издадените удостоверения за плавателен стаж заявени като административна услуга от морските лица, а също така и служебно формираните удостоверения. Администрацията работи активно по облекчаване на административната тежест към морските лица. Служебни удостоверения за плавателен стаж се формират като изходна и необходима информация за редица административни услуги, като допускане до изпит, преиздаване на CoC, оценка на продължаваща компетентност и др. В значителна степен броят на издадените удостоверения за плавателен стаж е в пряка връзка с изпитаните лица и издадените/преиздадени свидетелства за правоспособност и свидетелства за специална и допълнителна подготовка. Издадените удостоверения за плавателен стаж през 2023 г. са 2 020 бр. (2022 г. – 1 877; 2021 г. – 3 056; за 2020 г. – 1 818; за 2019 г. – 1 834).

фиг.15

През 2023 г. служителите в ИАМА са направили 24 457 записа за реализиран плавателен стаж, от които 6 491 са вписване/отписване в моряшки паспорт и 17 966 са регистриране на проведен плавателен стаж от моряшка/служебна книжка или с други документи (2022 г. – 24 435, от които 7313 са вписване/отписване в моряшки паспорт и 17 122 са регистриране на проведен плавателен стаж от моряшки/служебни книжки или с други документи; 2021 г. – 25 051, от които 7 608 са вписване/отписване в моряшки паспорт и 17 443 от моряшки/служебни книжки или с други документи, 2020 г. – 21 721, от които 7 791 са вписване/отписване в моряшки паспорт и 13 930 са от моряшки/служебни книжки или с други документи). Продължава тенденцията от предходните години, вписванията в моряшки паспорт да намаляват. Това се дължи на факта, че когато се заявява вписване в моряшки паспорт, морското лице преди всяко качване на кораб трябва да премине през ЦАО на Администрацията, а когато се регистрира проведен плавателен стаж с моряшка/служебна книжка или други документи, морските лица имат възможност да преминават през ЦАО на Администрацията веднъж на две години и да регистрират повече от един плавателен стаж, което е улеснение за тях и значително намаляване на административната тежест. През 2023

г. са подадени 32 бр. електронни заявления за административни услуги през ССЕВ за вписване на плавателен стаж, реализиран с моряшка книжка или друг равностоен документ.

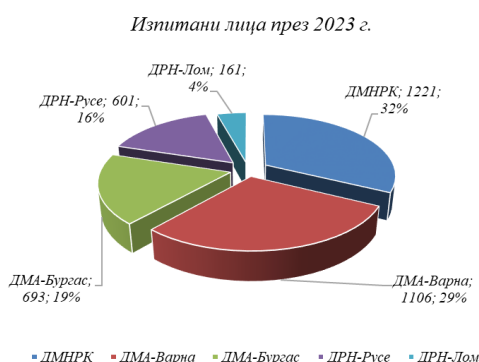
фиг. 16

2.3. Провеждане на изпити за придобиване на правоспособност

Изпитите за придобиване на правоспособности по море и река в ИАМА се провеждат по електронен начин посредством Електронната система за провеждане на изпит „EXAMS”, която работи сравнително стабилно, без затруднения и прекъсвания. Заявителите на административната услуга имат предоставена възможност да подават заявления за изпит във всяка дирекция на ИАМА, независимо от мястото, на което желаят да се явят. Заявленията се подават и по електронен път чрез ССЕВ, като за 2023 г. те са 17 бр.

Общият брой на изпитани лица за придобиване/потвърждаване на правоспособност в ИАМА през 2023 г. е 3 782 (2022 г. – 3 646; 2021 г. – 4 263; за 2020 г. – 3 196; за 2019 г. – 3 755), като от тях 2 191 са изпитани за придобиване на правоспособност „Водач на кораб до 40 БТ на море/малък кораб по р. Дунав“ и „Шкипер на кораб за спорт и развлечение“, 145 са се явили на изпит за потвърждаване на правоспособност, а 1 446 морски лица са се явили на изпити за нова правоспособност. През изминалата година се наблюдава увеличение на броя на изпитаните лица, в сравнение с предходния отчетен период. При анализ на данните от 2019 г. до края на 2023 г. може да се приеме, че увеличеният брой през 2021 г. е свързан с налаганите ограничения във връзка с епидемичните условия през 2020 г. и не би следвало да се приема като реална информация за анализ.

Разпределението на изпитаните лица през отчетния период е както следва:

фиг. 17

При провеждането на изпитите на кандидатите са предоставяни анкетни карти за качеството на проведената изпитна сесия. През 2023 г. са попълнени общо 122 анкетни карти (2022 г. – 143; 2021 г. – 272; 2020 г. – 272; за 2019 г. – 349). От направените анализи на попълнените анкетни карти се забелязва, че морските лица получават информация за изпитите основно чрез електронната страница на агенцията, като наличната информация е оценена, като достатъчна, а възможността да се подават документи във всички центрове за

административно обслужване на агенцията, както и чрез електронната платформа за заявяване на административни услуги значително улеснява участието им в провежданите изпитни сесии. Морските лица считат, че изпитването чрез електронната система за провеждане на изпити за придобиване на правоспособност е улеснение, обхваща актуална материя, създадена е добра организация за провеждане на изпитите и изразяват задоволство, че изпитните въпроси са актуални. Създадената организация за провеждането на изпитите ги удовлетворява и отношението на служителите е вежливо и любезно. Указанията преди стартирането на изпитите, както и въстъпителния инструктаж за работа с компютърната система са оценени като изчерпателни и достатъчни. По отношение дължимата такса за провеждане на изпит анкетираните са на мнение, че е нормална и достъпна. В анкетните карти за провеждането на изпитите са включени въпроси, свързани с корупционните практики в агенцията. От информацията в попълнените през 2023 г. анкетни карти кандидати са отбелязали, че не са ставали свидетели на такива в агенцията.

През отчетния период служителите в агенцията прегледаха 508 дневника за регистриране на практическа подготовка. За последните години се наблюдава сравнително еднакъв брой на проверените дневници за практическа подготовка, но това изцяло зависи от студентите, които провеждат плавателна практика. Отрицателните оценки са поставени поради неизпълнена програма за практическо обучение (в дневника не са попълнени коректно полетата, отразяващи изпълнението на задачите), въпреки че в началото на всеки дневник има подробни указания относно попълването. Въпреки подробното описание и съдействието от страна на служителите се наблюдава negliжиране на изискването от страна на стажантите. Това налага извода, че поставените отрицателни оценки са породени от незаинтересованост от страна на студентите и negliжиране попълването на дневника. Освен това, за не малка част от дневниците остава съмнение, че стажантите сами са попълвали дати и инициали на наблюдаващия офицер, с което се фалшифицират записите в дневника. С оглед на приблизително еднакъв брой студенти, които завършват образование по морски специалности и които предприемат стъпки към сертифициране, за 2024 г. може да се направи прогноза за запазване на броя прегледани дневници.

2.4. Проверки и независима оценка на морските учебни заведения и центрове

Съгласно изискванията на Наредба № 6 за компетентност на морските лица, учебните заведения и центрове провеждат обучения само по одобрени от агенцията програми и курсове и в одобрени за тази цел кабинети. ИАМА осъществява непрекъснат контрол на учебния процес в одобрените учебни заведения, центрове за повишаване на професионално обучение и квалификация, както и на физическите и юридически лица, регистрирани по Търговския закон и получили одобрение. Броя извършени първоначални проверки основно зависи от три годишната цикличност на разрешението на учебните центрове да провеждат даден курс. Плановите проверки се извършват по предварително одобрен от изпълнителния директор годишен график, съгласно който за 2023 г. са планирани 24 проверки (2022 г. – 26; 2021 г. – 39; 2020 г. – 41; 2019 г. - 37), като реално са извършени 22 планови проверки.

За спазване на изискванията при провеждането на учебните процеси, служители от агенцията през годината извършиха общо 3 513 проверки на учебния процес (2022 г. – 3 184; 2021 г. – 1 629; 2020 г. – 1 629; 2019 г. - 858). Големия брой проверки на дистанционно провежданите курсове се дължи на възможността те да се проверяват повече от един път на ден. Най-голям дял проверки за периода са извършени от служителите в ДМА-Бургас 1 882, което се дължи основно на големия брой учебни центрове в териториалната компетентност на дирекцията. Служителите в ДМА-Варна са извършили 1 631 проверки.

За резултатите от всички извършени проверки са съставени необходимите протоколи в съответствие с изискванията на ПК 06-02 „Оценка на учебни заведения и центрове за допускане да извършват обучение и квалификация и контрол върху дейността им“.

При проверките на присъствени курсове служителите в ДМА-Варна са констатирани три нарушения, като две от тях са по отношение спазването на предварително обявеното разписание за провеждане на курса и едно по отношение воденето на записи относно присъствието на курсистите.

Във връзка с допуснатото нарушение по отношение воденето на записи, относно присъствието на курсистите е издаден акт за установяване на административно нарушение (АУАН), съгласно АПК. Констатираното нарушение е допуснато от учебен център „Капитан Йорданов“ в курс за придобиване на правоспособност „Водач на кораб до 40 БТ по море“, като това е поредно трето нарушение от страна на учебния център. Това обстоятелство е докладвано на изпълнителния директор, който на основание чл. 65, ал. 2 от Наредба № 6 спира провеждането на курс за придобиване на правоспособност „Водач на кораб до 40 БТ по море“ от УЦ „Капитан Йорданов“ за срок от 6 месеца и налагане на глоба.

При проверката на ЮБМОЦ, гр. Бургас е констатирано, че упражненията в курсове „Начална подготовка по морска безопасност“ – основен и опреснителен, изпълнявани на противопожарния полигон, не се изпълняват съгласно изискванията. Комисията, извършила проверката назначи съответни коригиращи действия. Документацията от проверките на университетите, БМКЦ, гр. Варна и двете гимназии - в гр. Варна и в гр. Бургас все още се обработва.

2.5. Професионално образование, обучение и квалификация на морските лица.

Образованието, обучението и квалификацията на морските лица за морско и речно корабоплаване се извършва при спазване на стандартите, нормите и препоръките, посочени в Конвенция STCW, Директива 2017/2397, спазване правото на Европейския съюз, препоръките на Икономическата комисия за Европа на ООН към формите и методическото осигуряване на образованието и обучението на моряците.

През 2023 г. са одобрени 44 курса и 17 учебни програми (2022 г. – 79; 2021 г. – 117; за 2020 г. – 296; за 2019 г. – 138). Разработени и утвърдени са Национални стандарти за провеждане на обучение в курсове за „Оператор на корабна радиостанция, работеща в режим радиотелефония, на кораб плаващ по вътрешните водни пътища“; „Национален стандарт за провеждане на обучение, изисквано съгласно чл. 33, точка 7а и чл. 44 точка 1а на Наредба 6“, „Водач на бързоходна дежурна лодка“, „Водач на бързоходна дежурна лодка-опреснителен“, „Корабен рулеви“, „Обща подготовка за работа на кораби, плаващи в полярни води“, „Подготовка по разширена програма за работа на кораби, плаващи в полярни води“.

Националните стандарти периодично се преглеждат и при необходимост се актуализират във връзка с влезли в сила изисквания в международните документи, свързани с обучението и квалификацията на морските лица.

На електронната страница на агенцията се поддържа актуален списък на учебните заведения, центровете за професионално обучение и квалификация, физическите и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, получили одобрение от ИАМА за провеждане на подготвителни курсове, който е публично достъпен за всички заинтересовани лица.

. Проверки и оценка за съответствие на медицински заведения с Наредба № Н-11 за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България

Здравословната и медицинска годност на морските лица се удостоверява в съответствие с Наредба № Н-11 за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България. В съответствие с нормативните изисквания ИАМА поддържа актуална информация на одобрените лечебни заведения (към 31.12.2023 г. – 21) и лекарите, даващи заключения за здравословното състояние на морските лица. Към всяко

лечебно заведение има вписана информация и лекарите, даващи заключения по отношение медицинската годност на морските лица, като списъка се поддържа на български и английски език и е публично достъпен.

През 2023 г. не са заявявани първоначални проверки за оценка за съответствие на лечебни заведения с Наредба № Н-11 за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България.

Постъпил е един сигнал за нарушения при извършване на прегледи за установяване на здравословната годност на морските лица. Морско лице сигнализира, че му е издадено свидетелство за медицинска годност от лечебно заведение, което не е оправомощено да извършва прегледи на морски лица. Сигналят е отправен към Районната здравна инспекция и на лечебното заведение беше обърнато внимание, че свидетелствата за здравословна годност на морските лица са под особен режим и се издават само от оторизирани лечебни заведения.

. Споразумения с чужди администрации за признаване на свидетелства за правоспособност.

В съответствие с изискванията на Конвенция STCW и във връзка с конкретни предложения за работа на български моряци на кораби, плаващи под чуждо знаме има подписани споразумения с 33 държави. През 2023 г. няма подписани нови споразумения.

Продължават преговорите с Ислямска Република Иран за финализиране на проект на Меморандум за взаимно признаване на свидетелствата за правоспособност на морските лица съгласно правила I/10 на Международната Конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците 1978, както е изменена (Конвенция STCW) и проект на Меморандум за взаимно признаване на свидетелствата за правоспособност на морските лица в крайбрежно плаване съгласно правило I/3 на Конвенция STCW.

. Потвърждаване автентичността на издадени от ИАМА документи.

По искане на корабоприетатели, менинг-агенти и администрации са извършени проверки и са изпратени отговори за автентичност на издадени от ИАМА документи на 1 641 български морски лица (2022 г. 1 218; 2021 г. - 1 797; 2020 г. - 1 293; за 2019 г. - 1 312). Увеличението на запитванията за потвърждаване на автентичността на документите на морските лица през 2023 г. се дължи на въведените през годината нови изисквания от Република Гърция за официално потвърждение на свидетелствата за „Водач на кораб до 40 БТ по море“. Въпреки предоставените от ИАМА възможности за електронна проверка на издадените свидетелства, гръцките власти изискват от българските граждани потвърждения на хартиен носител, заверени с мокър печат. Тези нови изисквания създават редица затруднения на българските граждани от една страна, а от друга увеличават административната тежест и натоварването в администрацията. Разрешаването на проблема не е в рамките на правомощията на ИАМА и изисква намесата на висшите държавни институции.

При конвенционалните правоспособности се наблюдава намаляване на броя на запитванията за потвърждение на свидетелствата, като заинтересованите страни се възползват активно от възможността за електронна проверка през интернет страницата на агенцията.

В резултат на всички извършени дейности, свързани с административното обслужване на морските лица, през 2023 г., в ИАМА е констатиран 1 случай на незаконна практика (2022 г. - 3; 2021 г. - 1; за 2020 г. - 8), установен както и през предходната година от служителите в ДМА-Варна. Нередността е свързана с установени нередности при попълване на дневник за регистриране на плавателна практика. При проверката на дневника е установено, че липсва информация за отговорния за практиката офицер, липсват инициали и подписи. Издадена е

отрицателна оценка на заявителя, като представеният дневник е сканиран като доказателствен материал. След получената отрицателна оценка заявителят представя дневника за втори път и при повторната проверка е установено, че същият е попълнен с дати и подписи. Членовете на комисията, извършващи проверката се усъмняват, че е налице опит за заблуда и документна измама. С приемо-предавателен протокол от 09.01.2023 г. дневника е предаден за извършване на проверка от компетентните органи. С постановление на Районна прокуратура Варна от 19.09.2023 г. е отказано образуване на наказателно производство.

Намаляването на броя на незаконните практики в голяма степен се свързва с установената в международен план практика за проверка на валидността и автентичността на свидетелствата за правоспособност и свидетелствата за професионална компетентност на морските лица, което води до намаляване на броя на манипулиране на съдържанието на използваните бланки/ценни образци. Засиленият контрол на служителите, работещи по направление „Квалификация и регистрация на морски лица“ на практика пресича опитите за манипулиране или вписване на неверни данни в моряшките книжки, записки за проведен плавателен стаж, дневници за практическа подготовка.

През 2023 г. са издадени 19 отказа на заявени административни услуги от морски лица (2022 г. – 15; 2022 г. – 17; 2020 г. - 31), свързани с недопускане до изпит, признаване на свидетелства за професионална компетентност и/или издаване/преиздаване на свидетелства.

Съгласно директива 2022/993/ЕО през 2023 г. са признати 123 сертификата за специална и допълнителна подготовка, издадени след проведени в чужди учебни центрове курсове (2022 г. - 96). Издадените становища по чл. 8 на Наредба № 6 за периода са 38 (2022 г. - 25), изготвят се по заявление на морските лица, работещи на кораби като суперинтенданти или като преподаватели, както и работещи на специализирани кораби и прогнозата за 2024 г. би била неточна. Във връзка с дейностите по признаване на свидетелства за професионална компетентност съгласно Директива 2022/993/ЕО, които са придобити след преминаване на курсове в чужди учебни заведения, поради липса на доказателства за автентичност на представените сертификати, служителите в ДМА-Варна са издали шест отказа за изпълнение, а два отказа са за признаване на свидетелства за професионална компетентност съгласно Директива 2022/993/ЕО, които са придобити след преминаване на курсове в чужди учебни заведения, които не са одобрени от държава членка на Европейския съюз (ЕС) или одобрена от ЕС държава.

В периода 04 – 10 октомври 2022 г. бе извършена независима оценка от ЕМСА на системата за сертифициране, обучение и квалификация на морски лица на Република България в съответствие с Директива 2022/993 на Европейския съвет и Парламент. В хода на одита са проверени дейностите в дирекция „Международни и национални регулации на корабоплаването“, гр. София, Дирекция „Морска администрация-Варна“, „Български Морски Квалификационен Център“ ЕАД и Технически университет-Варна. Водещият одитор изрази задоволство от изградената в Република България система за обучение, сертифициране и провеждане на изпити на морските лица. В началото на м. февруари 2023 г. е получен окончателен доклад за резултатите от проверката, с вписани 4 наблюдения от одиторския екип. Едно от наблюденията е по чл. 7 от директивата във връзка с правила П/3.4.4.4 и П/4.2.2.2. от Приложение 1 на Директивата. Във връзка с констатацията е разработен и одобрен Национален стандарт за обучение в подготвителен курс за кандидати за длъжност вахтен офицер на кораб в крайбрежно плаване до 500 БТ (съгласно чл.33, точка 7а и чл. 44 точка 1а на Наредба 6). Предприети са коригиращи действия и са отстранени общо три констатации. Закриването на една от констатациите е свързано с промяна на Наредба № 6, като последната е в процес на обновяване. За предприетите действия е докладвано на проверяващия орган.

3. В областта „Контрол на корабите в пристанищата” са извършени следните дейности:

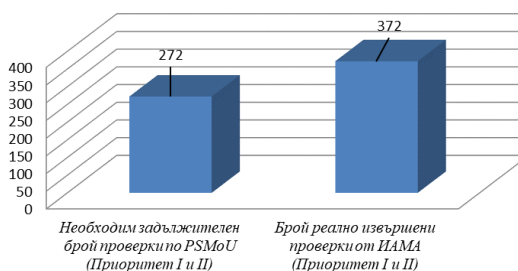
3.1. Контрол на чуждите кораби в българските пристанища (ДПК) и налагане на забрани за отплаване в случаите, предвидени в закона.

Във връзка с дейността по държавен пристанищен контрол служителите в ДМА-Бургас и ДМА-Варна извършват проверки на чужди кораби, посещаващи българските пристанища и при констатиране на несъответствия предприемат предвидените мерки, съгласно международните актове за държавен пристанищен контрол. Държавният пристанищен контрол се извършва съгласно Резолюция А.1155 (32) на Международната морска организация и Наредба № 12 за прегледите по реда на държавния пристанищен контрол.

Съгласно изискванията на Новия инспекционен режим (НИР) и Директивата, всяка страна – членка може да пропусне да инспектира до 5% от корабите с Приоритет I и висок рисков профил, както и до 10 % от корабите с Приоритет I и рисков профил различен от висок.

Задълженията на България, произтичащи от Директива 2009/16 ЕС и РМoU, са да извърши проверки общо на 272 кораба с приоритети I и II през 2023 г. (2022 г. – 265; 2021 г. – 259; 2020 г. – 251; за 2019 г. -247 кораба). Реално проверените кораби в Бургас и Варна са общо 372 (2022 г.- 327; 2021 г. – 304; 2020 г. - 320).

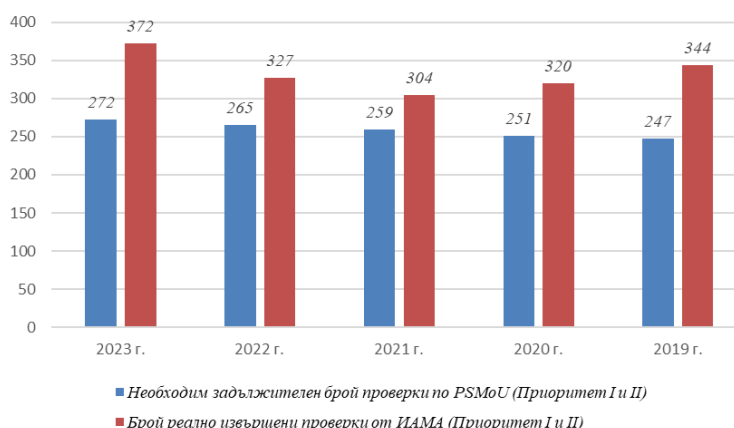
Брой проверки по ДПК за 2023 г.

фиг.18

По първия показател ИАМА е пропуснала 3 инспекции, което съставлява 3,13%, а по втория – 76, което съставлява 15,87 %. Важно е да се отбележи, че през 2023 г., поради по големия брой кораби с Приоритет I – 479 акостирани в българските пристанища, отколкото задълженията произтичащи от Директива 2009/16 ЕС и РmоU, България е претоварена (Overburden) държава-членка и съгласно правилата ИАМА има право да пропусне до 30% от корабите с Приоритет I, независимо от рисковия профил. Проверките които не са извършени и не се броят за пропуснати са 58.

От 01.09.2023 г. до 30.11.2023 г. бе проведена концентрирана кампания за Подготовка и освидетелстване на моряците и носенето на вахта (Fire Safety). В рамките на кампанията бяха проверени 53 кораба в Бургас със задържан 1 кораб и 26 кораба във Варна като няма задържани кораби.

фиг.19

За отчетния период са извършени проверки както следва:

- в пристанище Бургас - общо 205 проверки на кораби с приоритет I и II (2022 г. – 166; 2021 г. – 151; 2020 г. – 159; за 2019 г. – 183). Задържаните кораби за периода са 15 (2022 г. – 8; 2021 г. – 2; 2020 г. – 5; 2019 г. – 9).

- в пристанище Варна - общо 167 проверки на кораби с приоритет I и II (2022 г. – 161; 2021 г. – 153; 2020 г. – 160; за 2019 г. – 146), като са констатирани 811 забележки (2022 г. – 613; 2021 г. – 457; за 2020 г. - 357). Задържани са 4 кораба (2022 г. – 6; 2021 г. – 4; 2020 г. – 2).

През 2023 г. от извършени инспекции по реда на държавния пристанищен контрол няма банирани кораби, като през периода е отменена забрана за посещение на два кораба (2022 г. - 0, като е отменена забраната за посещение на 1 кораб; 2021 г. – 1 банирани и една отменена забрана; за 2020 г. – 0; за 2019 г. 0). Извършените 2 инспекции на ро-ро пътническите кораби и високоскоростните пътнически плавателни съдове по редовна линия между българско пристанище и пристанище в държава, която не е член на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, плаващи под българско знаме в съответствие с Глава четвърта от Наредба 11.

През отчетния период в ДМА-Варна са извършени 5 проверки на кораби, плаващи под българско знаме от Администрацията на знамето (2022 г. – 4, 2021 г. – 5; 2020 г. – 2, 2019 г. - 4). При извършените проверки бяха констатирани 38 несъответствия (2022 г. - 31, 2021 г – 39; 2020 г. – 11, 2019 г. – 42).

През 2023 г. са извършени общо 49 извънредни проверки и 46 проверки в съответствие с Международен кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения по процедура ПК 07-01 за входящ, извънреден и изходящ контрол на кораби, като бяха констатирани 27 несъответствия.

Във връзка с необходимостта от изпълнение на поставените цели, постоянно се повишава квалификацията на заетите с дейността инспектори, чрез активно участие в национални и международни форуми, уебинари, семинари и работни срещи организирани от Администрацията, РМoU по държавен пристанищен контрол и ЕМСА.

Съгласно изискванията на Наредба № 12 за проверките по реда на държавния пристанищен контрол, Раздел XV - Предоставяне на данни и обмен на информация, ежесечно се обработват данните за индивидуалните кораби, посетили български пристанища или места за заставане на котва, като за всеки кораб се посочват неговият ИМО номер, датата на пристигането му и пристанището. Всяко конкретно посещение се въвежда в информационната система на BS MoU, но поради необходимостта от технологично време за обработка, информацията се въвежда и отчита през следващия месец.

Броят индивидуални кораби, посетили района на пристанище Варна и Бургас през 2023 г. е 1 317 кораба (2022 г. – 1 428; 2021 г. 1 268; 2020 г. – 1 387; 2019 г. – 1 284), като от тях 641 са посетили пристанище Бургас и 676 пристанище Варна.

За отчетния период се наблюдава увеличаване на броя индивидуални кораби, посетили района на пристанище Бургас и намаляване броя на корабите, посетили района на пристанище Варна. Като цяло спрямо данните от предходната година се наблюдава намаляване на броя на корабите, посетили пристанищата във Варна и Бургас, което в голяма степен се дължи на въведените допълнителни ограничителни мерки, свързани с действията между Русия и Украйна в черноморския район.

Продължава наблюдението и контрола върху всички кораби пристигащи и отплаващи от Българските морски пристанища за спазване от тяхна страна своевременно подаване на 24 и /или 72 часов уведомяване (нотис), както и коректното предоставяне на изискуемата по националното и европейско право информацията при пристигане. Дежурните инспектори упражняват този контрол чрез информационните системите Thetis и Национален център за електронен документооборот в морския транспорт. При липсваща или некоректно подадена информация в тези системи дежурните инспектори комуникират с отговорните лица и изискват допълване или корекция на данните.

Сравнителният анализ показва, че данните за проверките на България са съизмерими с осреднените данни на ПМ. Разлика се забелязва при по-големия брой инспекции с несъответствие и по-големия брой инспекции довели до задържане на кораб в сравнение с осреднените данни в проценти на ПМ. Това се дължи, както на състоянието на инспектираните кораби и намаляването на броя под стандартни кораби, акостиращи в пристанищата на България, така и на професионалната преценка на инспектора/рите извършващи инспекцията относно броя и сериозността на откритите несъответствия записани в рапорта при спазване на ИМО Resolution A.1155(32) за процедурите по ДПК и процедурите на ПМ, европейското и национално законодателство. Освен това се забелязва тенденция, че преди да вземе решение да задържи кораб инспектора/рите по ДПК предпочитат да констатират по-голям брой несъответствия за задържане, с което обжалването на несъответствията за задържане и отменяне на заповедта за задържане става по-трудно.

За по-добро хармонизиране на проверките в ПМ, както и за повишаване на квалификацията и професионалното развитие, инспекторите по ДПК се насърчават да опресняват знанията си по процедурите на ПМ, да се обучават чрез завършване на новите модули от дистанционно обучение (DLP), процедурите на Парижкия меморандум, годишната концентрирана инспекционна програма, основните инструменти на ДПК, както и да участват в дистанционните курсове на ЕМСА и ПМ.

През 2023 г. не е възниквала необходимост и не е актуализирана процедурата за държавен пристанищен контрол. Измененията на инструменти в областта на поднаправление PSC, като резолюции и циркуляри на MSC и на Асамблеята на ИМО се следят и докладват на ръководството на ИАМА, чрез подготвяне на регулярни доклади от координатора по ДПК, в изпълнение на заповед на ИД на ИАМА. Все още има изменения на международните инструменти, които не са въведени в българското законодателство. Необходимо е да се отбележи че Република България е *overburden Member State*, тъй като броя на корабите с приоритет I посетили българските пристанища е по-голям от годишния дял проверки на Република България от общия брой проверки, които годишно трябва да бъдат извършени в Европейския съюз (ЕС) и в региона на ПМР по ДПК. Инспекторите по ДПК, участват регулярно в обучения, работни срещи и семинари на ЕМСА и ПМ, както и други задачи като инспектори на флага, на капитана на пристанището одитори по ISM, ISPS и други. Всичко това, изисква човешки ресурс от квалифицирани инспектори по ДПК.

Държавният пристанищен контрол в България, като цяло е в съответствие и има капацитет да изпълнява изискванията на ИМО III Code и директивата на Европейския съюз приложена в националното законодателство с Наредба 12.

С цел поддържане и повишаване на капацитета на България за изпълнение на ИМО III Code и Директивата 2009/16/ЕС, относно държавния пристанищен контрол през 2023 г., двама служители в ДМА-Бургас са преминали необходимото обучение и следва да бъдат упълномощени да извършват проверки по ДПК. За 2023 г. жалби, по отношение проявен субективизъм или неправомерни действия на инспекторите не са получавани.

Обработената информация, във връзка със заверените товарни планове за опасни товари, се въвежда в информационната система SafeSeaNet при отплаване на кораб с транзитен опасен товар.

На много добро ниво е контролът, който се осъществява върху транзитното движение на корабите, превозващи опасни товари. Тези кораби се проследяват по целия маршрут на движение в отговорния район на дирекцията и се води статистика по пристанища за техния брой.

В съответствие с изискванията на параграфи 42, 51 и 63 от III Code и във връзка с прилагане на Стратегията за безопасност на корабоплаването и опазване на околната среда от замърсяване от кораби (Стратегията), одобрена с Решение № 420 на Министерския съвет от 26 юни 2020 г., през 2023 г. са изготвени доклади по направления „Държава на знамето“, „Държава на пристанището“ и „Крайбрежна държава“.

Анализът на данните в докладите показва, че Република България изпълнява задълженията си като администрация на знамето съгласно част 2 от III Code и има капацитет да изпълнява изискванията съгласно директива 2009/21/ЕК относно изискванията за държава на знамето, задължителните инструменти на ИМО по смисъла на III Code и директива 2013/54/ЕС относно определените отговорности на държавата на знамето за спазване и прилагане на Морска трудов конвенция. През 2024 г. е необходимо да се засили контролът на корабите плаващи под българско знаме, за да се спази заложените критерии съгласно Разпореждане № 133 от 31.08.2021 г. да се извършват контролни проверки на всеки 6 месеца за установяване спазването на разпоредбите за непрекъснато поддържане техническото им състояние, оборудване и снабдяване.

С оглед на увеличения брой на извършените проверки от инспекторите на държавата на знамето за последните две години, се констатира, че завишеният контрол на корабите, плаващи под българско знаме спомага те да са по-подготвени за проверки по реда на съответните меморандуми за разбирателство.

В ИАМА е извършена ежегодна оценка на дейността по направление PS, с оглед прилагане на раздел IX. „Задължения и отговорности на държавата на пристанището“ на Стратегията за безопасност на корабоплаването и опазването на околната среда от замърсяване от кораби. В изготвената оценка са анализирани данните от извършените проверки на кораби по линия на държавния пристанищен и екологичен контрол. По линия на държавния пристанищен контрол са извършени 372 проверки на кораби с общ тонаж 4 311 667. Задържани са 16 кораба. Установени са несъответствия с международните норми при проверките - общо 279, а общият брой установени несъответствия е 1 531. Най-голям дял имат несъответствията свързани с прилагането на Морската трудов конвенция (23,7%), в областта на безопасност на корабоплаването (14,5%), пожарната безопасност (9,0%), корабни документи (16,9%), водонепроницаемост (6,8%) и аварийни системи (8,2%). Анализът на проверките по линия на държавния пристанищен контрол показва съизмерими стойности с осреднените такива на проверките по Парижкия меморандум. **Разлика се забелязва при по-големия брой на инспекции с несъответствия и по-големия брой на**

инспекции, довели да задържане на кораб в сравнение с осреднените данни в проценти на ПМ.

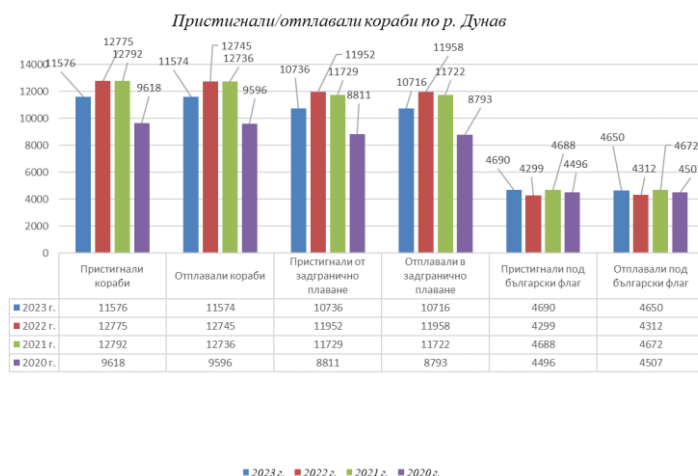
Анализът на проверките по линия на държавния пристанищен контрол показва съизмерими стойности с осреднените такива на проверките по Парижкия меморандум. През изтеклата година не са подавани жалби от страна на капитаните или корабособствениците за извършени неправомерно прегледи, което е показател за професионализма на служителите.

Дейността на служителите от отдел Контрол на корабоплаването относно контрола на корабите в пристанищата под юрисдикцията на ДРН-Русе и Лом през 2023 г. бе съсредоточена в три основни направления:

- Контрол за спазването на общите законови изисквания отнасящи се към всички кораби плаващи и престояващи в пристанищните акватории;
- Контрол, съгласно двустранното Споразумение между ИАМА и Румънската морска администрация, относно проверките на плавателни съдове по вътрешните водни пътища в българо-румънския участък на река Дунав, отнасящо се към корабите плаващи под чуждо знаме;
- Контрол на условията и изискванията за безопасност при обслужване на пътници, обработка на товари, бункеровка и безопасен престой на кораби, разположени в районите на котвени стоянки, водни обекти, понтони и корабни места.

Най-честите нарушения констатирани при тези проверки са: нечетливи марки и скали за газенето, липса на отчетни форми за работното време и почивките на членовете на екипажа; липса на годни противопожарни или спасителни средства; радиосредства с несъответствия в излъчването; нередовно водене на служебни книжки; корабния дневник или дневника за отработени масла; липсваща маркировка на съдовете за разделно събиране на отпадъци; липсващи сертификати; липса на контрастно оцветяване на краищата на стъпала на трапове, горната част на кнехтове, леерно ограждане на комингси и палубни проходи.

През 2023 г. пристанищата от района на ДРН-Русе и ДРН-Лом са посетени от значителен брой самоходни и несамоходни плавателни съдове, на които при оформяне на пристигането и отплаването е извършвана проверка на корабните документи. През отчетният период в района на двете пристанища са извършени общо 11 576 входни и 11 574 изходни контроли на плавателни съдове (2022 г. – 12 775 и 12 745; 2021 г. – 12 792 и 12 736; за 2020 г. – 9 618 и 9 596; за 2019 г. – 10 772 и 10 738).

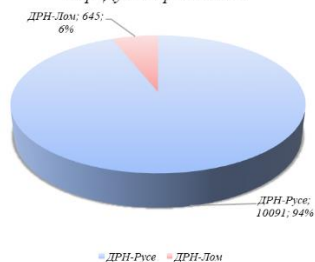

фиг.20

Пристигналите от задгранично плаване кораби за 2023 г. са 10 716 (2022 г. – 11 958; 2021 г. – 17 722; за 2020 г. – 8 811), а отплавалите в задгранично плаване кораби за 2023 г. са 10 716 (2022 г. – 11 958; 2021 г. – 11 722; за 2020 г. – 8 793), като се наблюдава тенденция към намаляване броя на пристигналите и отплавали кораби в задгранично плаване.

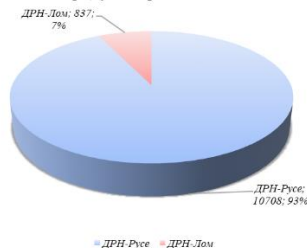
За 2023 година, пристигналите в крайбрежно плаване кораби са 840, като съответно отплавалите в крайбрежно плаване са 829 броя. Наблюдава се увеличение с около 10% спрямо предходната година при пристигналите и увеличение с около 7% при отплавалите кораби в крайбрежно плаване.

Пристигнали кораби от пристанищата на р. Дунав през 2023 г.

фиг.21

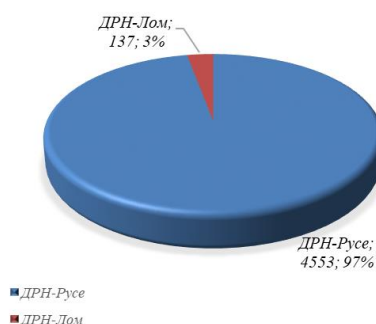
Отплавали кораби от пристанищата на р. Дунав през 2023 г.

фиг.22

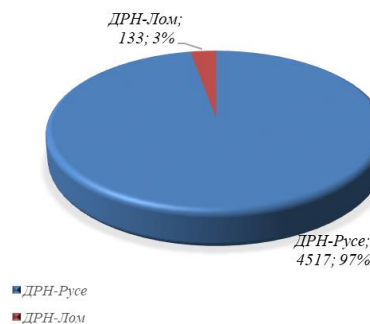
Броят на корабите под българско знаме пристигнали и отплавали в задгранично плаване през годината е съответно 4 690 и 4 650 броя (2022 г. – 3 959 и 3 986; 2021 г. – 3 899 и 3 917; 2020 г. – 3 800 и 3 817), което е повишаване с около 13 % в сравнение с предходната година.

Пристигнали кораби под български флаг в пристанищата на р. Дунав през 2023 г.

фиг. 23

Отплавали кораби под български флаг от пристанищата на р. Дунав през 2023 г.

фиг. 24

През 2023 г. пристигналите в крайбрежно плаване кораби под българско знаме са 269 (2022 г. – 340; 2021 г. – 789; 2020 г. 696; 2019 г. - 648), като съответно отплавалите в крайбрежно плаване са 258 (2022 г. – 326; 2021 г. – 755; 2020 г. – 690; 2019 г. – 586).

Отбелязани са 668 посещения на туристически кораби с кабини в пристанища Русе, Свищов, Никопол, Силистра и Тутракан (2022 г. – 526; 2021 г. – 229; 2020 г. – 22; 2019 г. – 755). Наблюдава се възвръщане на круизния туризъм до нивата преди пандемията. Обработени са общо 85 302 пътника (2022 г. – 48 546; 2021 г. – 22 900; 2020 г. – 2 215) от пътнически кораби с кабини и 72 065 пътника от фериботните линии Никопол - Турну Мъгуреле, Свищов – Зимнич и Силистра - Кълъраш (2022 г. – 58 767; 2021 г. – 37 554; 2020 г. – 20 759).

Самоходните кораби, включително фериботи и пътнически кораби с кабини, посетили пристанищата попадащи под териториалната компетентност на ДРН-Русе през 2023 г. са 9 598 (2022 г. – 9 667; 2021 г. – 9 169; 2020 г. – 6 353). Посещенията на самоходни кораби

съставляват 88% (2022 г. – 83%; 2021 г. – 80%; 2020 г. – 76 %) отнесени към общия брой корабни посещения за дирекцията.

В резултат на извършените контролни дейности от служителите в ДРН-Русе са съставени 7 Акта за установяване на административно нарушение и 11 фиша за маловажните случаи на нарушения по смисъла на чл. 383 от Кодекса на търговското корабоплаване (2022 г. – 29; 2021 г. – 10; 2020 г. – 4). На основание чл. 363 от КТК е наложена принудителна административна мярка за задържане до отстраняване на причините за задържането на 11 кораба (2022 г. – 13; 2021 г. – 5; 2020 г. – 2). Във връзка с контрола на корабоплаването през годината в отговорния район на ДРН-Лом през 2023 г. няма налагани забрани за отплаване (2022 г. – 1; 2021 г. – 2).

По време на престоя на корабите в пристанищата е осъществяван необходимия контрол върху тяхното разположение по котвени стоянки и понтони, като са извършени и 29 проверки по спазване на Правилата за плаване по река Дунав. Извършени са 18 обиколки на акваториите на пристанищата с патрулните катери на агенцията (2022 г. – 19; 2021 г. – 26; 2020 г. – 13; за 2019 г. – 23), като при тях е проверявано, както състоянието на навигационната обстановка, така също и чистотата на акваторията в отговорния участък. При обиколките са съставени актуални скици на разположението на корабите и е наредено маневрирането на корабите разположени извън границите на котвените стоянки.

През отчетния период са извършени 645 периодични проверки на чистотата на акваторията в отговорния участък на ДРН-Русе и ДРН-Лом (2022 г. – 872; 2021 г. – 756; 2020 г. – 816). От тях за ДРН-Русе – 437, а за ДРН-Лом – 208. През годината при необходимост и при заявка от заинтересовани лица са публикувани общо 138 „Известия до корабоводителите”, свързани с промяна на режима на корабоплаване, удълбочителни и спортни мероприятия (2022 г. – 106; 2021 г. – 141; 2020 г. – 122; за 2019 г. – 113).

Извършена е подготовка за текущия зимен сезон. Съгласувани са инструкциите за зимуване на корабите с пристанищните оператори и корабоприетатели. Представени са планове за зимна подготовка от операторите на кораби и пристанища.

3.2. Контрол на товарните операции и заверки на товарни планове

За отчетния период са заверени 695 товарни плана на морски кораби (2022 г. – 627; 2021 г. – 646; 2020 г. – 699; за 2019 г. – 860), като 250 са заверени от служителите в ДМА-Бургас и 445 от служителите в ДМА-Варна. Обработената информация, във връзка със заверените товарни планове за опасни товари, се въвежда в информационната система SafeSeaNet. От заверените товарни планове в ДМА-Варна 239 са за насипни товари и 206 за опасни товари. За 2023 г. по искане на корабоприетателите бяха одобрени 3 плана за буксировка (2022 г. – 7, 2021 г. – 3; 2020 г. – 4, 2019 г. – 10).

През 2023 г. броя посещения на кораби в отговорния район на ДМА-Бургас е 1467 (2022 г. – 1675; 2021 г. – 1631; 2020 г. – 1677). Наблюдава се намаление спрямо 2022 г., което води и до намаление на броя товарни планове. Основната причина за по-малкия брой посещения на кораби е военните действия в Черноморският регион.

Засилен е контролът върху корабите, превозващи опасни товари, както и върху товаро-разтоварните операции в пристанищата. Операциите за обработка на нефтопродукти и петролен газ (LPG) основно се извършват в три пристанища, разположени в акваторията на пристанище Русе. Извършван е своевременен контрол при бункероване, по схема кораб-автоцистерна и кораб-кораб, с цел недопускане замърсяване на околната среда с нефтопродукти. Тези кораби се проследяват по целия маршрут на движение в отговорния район на съответната ДРН и се води статистика по пристанища за техния брой.

През 2023 г. в отговорния район на ДРН-Русе са извършени 995 снабдявания на кораби с гориво и смазочни материали (2022 г. – 1 140; 2021 г. – 1 215; 2020 г. – 758; за 2019 г. – 751).

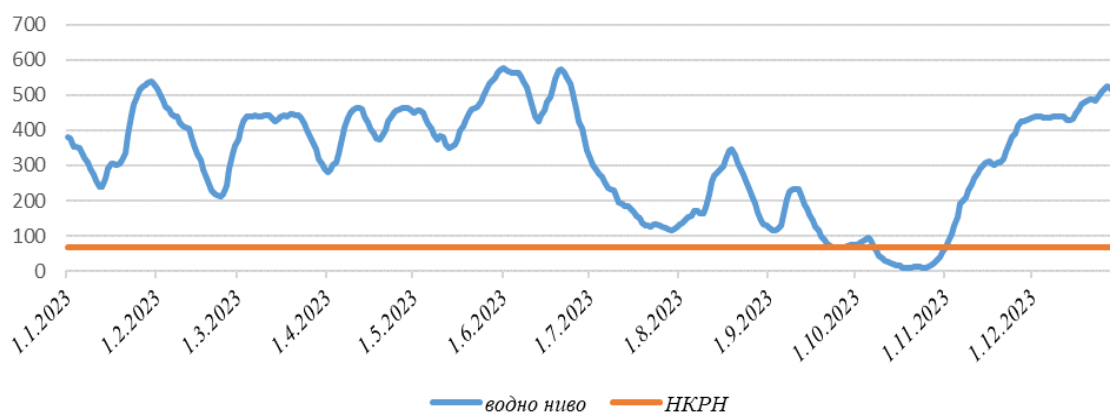
През годината в пристанище Русе са обработени общо 112 кораба с опасни товари (2022 г.- 266; 2021 г. – 270; за 2020 г. – 222; за 2019 г. - 324), включително товарене и разтоварване на дизелови горива, масла, мазут, битум, бензин и петролен газ (LPG). От тях самоходни са 66, а несамоходните от тях са 47 кораба.

Като обобщение може да се отбележи, че се увеличава дялът на самоходните кораби спрямо общия брой посещения т.е. има увеличение с около 4%, като постепенно се възстановяват посещенията на пътническите кораби. В резултат на извършените своевременно контролни дейности е намалял броят на корабите, при които са констатирани сериозни нередности и несъответствия, както и не са допуснати произшествия при товарните операции с опасни товари.

4. В областта „Контрол на корабоплаването в териториални води и по корабоплавателен път” са извършени следните дейности

От хидрометеорологична гледна точка 2023 г. се характеризира като изключително неблагоприятна година за корабоплаване. За годината са отбелязани 57 дни с обявени прагови участъци, тоест с дълбочини на праговете по-малки или равни на 25 дм., (2022 г. – 146; 2021 г. – 87; 2020 г. – 47 дни; 2019 г. - 99 дни).

Изменение на водното ниво край Свищов през 2023 година и ниско корабоплавателно регулационно ниво

фиг. 25

На 25 и 26 октомври 2023 г. са отбелязани най-ниските стойности в показанията на водоотчетна станция Русе -36 см. (2022 г.- -72 см.; 2021 г. - - 6 см.; 2020 г. - -20 см.), а най-високо водно ниво на реката е отбелязано на 01.06.2023 г. Русе + 597 см. (2022 г. - +429 см.; 2021 г. - + 592 см.; 2020 г. - + 526 см.). През отчетния период в териториалната компетентност на двете речни дирекции не е отбелязвано наличието на ледоход или пълно замръзване на водната повърхност. Установени са общо 18 засядания на кораби (2022 г. - 52; 2021 г. – 38; 2020 г. – 22; 2019 г. – 42), като 12 от тях са в границите на фарватера (2022 г. 33; 2021 г. – 10; 2020 г. – 7; 2019 г. – 15). Общата сума на часове, през които фарватера е бил частично непроходим или затворен е 0 часа, т.е. заседналите кораби не са представлявали препятствие за преминаването на останалите кораби (2022 г. – 29 ч.; 2021 г. – 54 ч.; 2020 г. – 51 ч.; 2019 г. – 83 часа). Критичен за корабоплаването остава праговият участък от км 565,000 до км 563.000 на р. Дунав, в който през годината заседнаха 4 кораба (2022 г. – 22; 2021 г. – 12; 2020 г. - 7; 2019 г. - 16), от тях 12 във фарватера (2022 г. – 12; 2021 г. – 6; 2020 г. - 4). Регулиране на корабоплаването в този район е най-честата причина за плаванията на патрулните катери

на ИАМА. Заявени са 55 рапорта и акта за аварирани навигационни знаци от страна на ИА „Проучване и поддържане на река Дунав” (2022 г. – 54; 2021 г. – 21; 2020 г. – 36; 2019 г. – 59).

В контролирания от ДРН-Русе район са заявени пет аварийни случая, като при единия не са нарушавани правилата за плаване, не е настъпило замърсяване и не е имало причина на разследване. За останалите четири случая са проведени разследвания, съгласно Наредба № 6 от 18 март 2022 г. за разследване на произшествия по вътрешните водни пътища. Резултатите от разследванията и предложените мерки, необходими за предотвратяване на подобни произшествия, са отразени в съответните доклади за разследване на произшествията.

На високо ниво е контролът, който се осъществява върху транзитно преминаващите кораби, превозващи опасни товари. Тези кораби се проследяват по целия маршрут в българския участък на р. Дунав.

Въпреки, че през 2023 г. условията за корабоплаване са били благоприятни, се отбелязва спад от 8 % в посещенията на кораби под юрисдикцията на ДРН-Русе и спад от 44% (основно течни въглеводороди) на транзитно преминалите кораби, превозващи опасни товари.

Основните причини за засядане продължават да са: надценяване на техническите характеристики на кораба, който водачът управлява, загуба на концентрация при преминаването през критичния участък, слаба професионална подготовка и неспазване на издадените „Известия до корабоводителите“ с наложените в тях ограничения.

В резултат на подобрения контрол, относно своевременно подаваната информация от РИС операторите, към водачите на кораби за актуалната навигационна обстановка в критичните участъци и съвместната координацията с ИА „Проучване и поддържане на река Дунав”, с оглед своевременно и надеждно ограждане на критичните райони при резките промени на водното ниво се наблюдава намаляване на броя засядания на кораби.

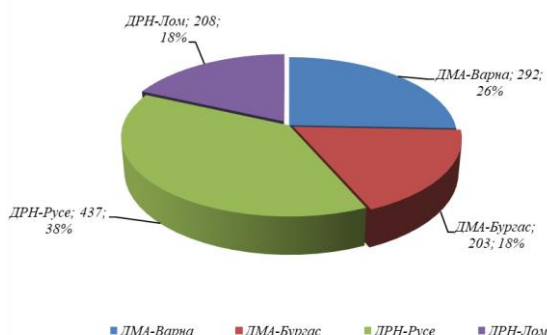
Необходимо е да продължи да се работи в насока за подобряване на координацията с контролните органи на Република Румъния. В тази връзка, приемането от двете страни на изработените по проект DANRiSS местни правила за българо-румънския участък на река Дунав, ще подобри координацията между контролните органи, както и контрола спрямо водачите на кораби, продължаващи умишлено да нарушават наложените ограничения в района на праговете участъци.

5. В областта „Контрол и опазване на морската и речната среда от замърсяване” са извършени следните дейности:

През отчетната година бе осъществен ефективен контрол на корабите за съответствие с българските, европейските и международните нормативни изисквания за предотвратяване замърсяването на морската среда и въздуха. По реда на държавния екологичен контрол (ДЕК) през 2023 г. бяха извършени общо 809 проверки от служителите в ИАМА.

В изпълнение на задълженията на ИАМА по отношение на контрола върху чистотата на акваториите, пристанищата, рейдовете и кейовите места, през 2023 г. са извършени 1 140 периодични проверки в отговорния район на ДМА/ДРН.

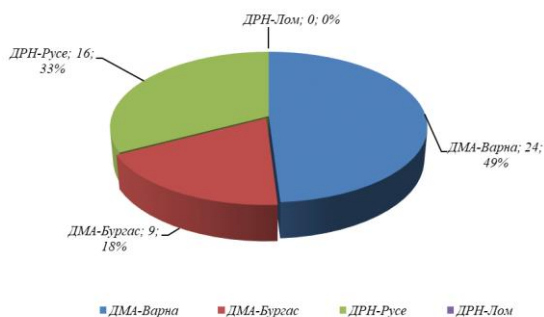
Периодични проверки на акваторията през 2023 г.

фиг. 26

През 2023 г. са регистрирани и проверени общо 49 сигнала за замърсяване, получени в ДМА и ДРН, като най-голям брой подадени сигнали 24 има в ДМА-Варна.

Регистрирани и проверени сигнали в отговорния район през 2023 г.

фиг. 27

5.1. Извършени дейности на море:

През 2023 г. инспекторите от ДМА-Варна и ДМА-Бургас са упражнявали контрол за предотвратяване замърсяването на морската среда и въздуха от кораби чрез осъществяване на: проверки по реда на държавния екологичен контрол на морското корабоплаване, контролни визуални огледи на акваториите, проверки по сигнали за замърсяване на морската среда, включително по такива, получени чрез европейската система за сателитен мониторинг на нефтеното замърсяване CleanSeaNet, документални проверки и пробоотбор от корабни горива за установяване съответствието им с националните изисквания за качество по показател съдържание на сяра, както и входящ и изходящ контрол чрез Националния център за електронен документооборот в морския транспорт (НЦЕДМТ) на корабите.

Проверките по линия на „Екологичен контрол“ включват проверки на кораби за съответствие с изискванията на Международната конвенция за предотвратяване замърсяването от кораби, както е изменена с Протоколи от 1978 и 1999 г., както и с изискванията на европейското и национално законодателство. В обхвата на проверките попадат всички български и чуждестранни кораби, посещаващи български пристанища.

По реда на държавния екологичен контрол (ДЕК) по т.нар. „PRF-директива“, както е въведена в българското законодателство, през 2023 г. бяха извършени 763 проверки на кораби за Варна – 437, за Бургас са 326 (2022 г. – 374 и 414; 2021 г. – 392 и 222).

При извършените проверки в отговорния район на ДМА-Варна са проверени 437 кораба от общо 1569, т.е. извършени са проверки на 28 %. През отчетната 2023 г. нормативно изискуемата цел „25 % проверени кораби“, която е не само постигната, а дори надвишена. По-малкият брой кораби, посетили пристанищата в отговорния район на ДМА-Варна през

2023 г. в сравнение с предишни години, също е фактор, който допринесе за постигането на висок процентен дял на проверените кораби.

В териториалната компетентност на ДМА-Бургас са извършени проверки на 326 кораба, което е 23 % от всички кораби, посетили пристанище Бургас, или с 2 % по-малко от установения в настоящем действащата нормативна уредба (за сравнение за 2022 г. - 414 проверки, съответно 26 %). Причината за по-малкия процент е факта, че корабите, подлежащи на проверка по реда на ДПК имат повече от едно посещение в годината и/или посещението е било извън работното време.

Резултатите от всяка една проверка са своевременно и коректно въведени в модула Port Reception Facilities на европейската система THETIS-EU.

През 2023 г. при проверките е съставен един (1) акт на кораб допуснал да плава в несъответствие с изискванията за предотвратяване на замърсяване.

Тенденцията по отношение на проверките е низходяща подобно на ситуацията при COVID-пандемията, но в този случай вероятно се дължи на политическата ситуация в Черноморския регион, а именно войната между Русия и Украйна.

Подобно на предходните две години и 2023 година продължи да бъде политически динамична, като част от предложените нормативни промени във връзка с транспонирането на Директива (ЕС) 2019/883, относно пристанищните приемни съоръжения за предаване на отпадъци от кораби и към момента не са приети. Все още се работи (от 2018 г.) и по проект на Наредбата за осъществяване на Държавен екологичен контрол.

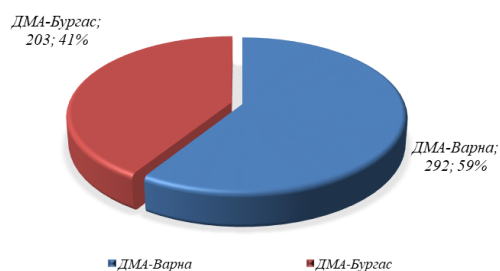
Служителите на агенцията в двете морски дирекции през годината са извършили 495 периодични проверки (визуални огледи) на чистотата на акваториите, пристанищата, рейдовете и кейовите места, като от тях 292 са за ДМА-Варна и 203 за ДМА-Бургас (2022 г. – 484; 2021 г. – 483; 2020 г. - 449). През годината са регистрирани и проверени общо 33 сигнала за замърсяване на морската среда (2022 г. – 39; 2021 г. – 47; 2020 г. – 46; 2019 г. – 32, 2018 г. – 31), като за отговорния район на ДМА-Варна са 24, за ДМА-Бургас – 9.

При извършените проверки по подадените сигнали в ДМА-Варна е установено, че акваторията в отговорния участък на дирекцията е чиста, не са констатирани съществени замърсявания на морската среда с нефт/нефтопродукти или други твърди или течни отпадъци, резултат от корабоплавателна дейност. При проверките по сигнали за замърсявания през 2023 г. не е установен случай на доказано замърсяване на морската среда от кораб. През летните месеци констатациите от визуалните огледи са били по-специфични и във връзка със сезонните планктонни цъфтежи – природен феномен, който е причина за видимото помътняване на водата и оцветяването ѝ в тъмно-зелен до кафеникаво-червен цвят. Основателни са били 11 сигнала – констатирани са действителни локални и малки по мащаби замърсявания от различен характер (с мокри кърпички и други санитарни материали, с твърди битови отпадъци основно с брегови произход, с прах от обработката на насипни товари в пристанищата, но най-често с шлага и остатъци от корабна боя, свалена при кораборемонтна дейност – бластиране на външни повърхности на кораби на докове в КРЗ-та в отговорния район на дирекцията). При два от сигналите, отчетени като основателни, не е констатирано замърсяване, а са установени нередности, създаващи предпоставки за замърсяване на морската среда – изоставена полупотопена дървена лодка на кей пред рибарско селище, пълна с омаслена от корабно гориво дъждовна вода, а в друг случай – наличие на два варела с остатъци от хидравлично масло, изоставени на брега до устието на р. Камчия.

При извършените проверки на място в отговорния район на ДМА-Бургас, не е потвърдено замърсяване или се касае за малки незначителни замърсявания. Запазва се тенденцията в периодичните проверки за чистотата на акваториите с тези през 2022 г.

Все още нерешен остава въпроса с наличността на акредитирана лаборатория за доказване на нефтени замърсявания чрез газ-хроматограф или мас-селективен детектор, позволяващи сравнителен качествен анализ на т.нар. „пръстови отпечатъци“ на разлетия по морската повърхност нефт/нефтепродукт и такъв от кораб на територията на страната и региона.

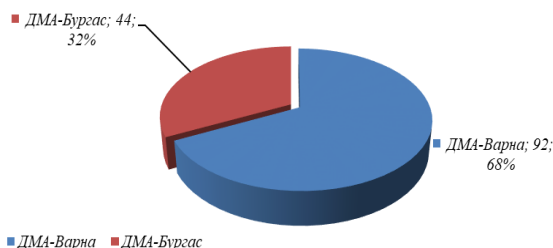
Проверки на чистотата на акваторията през
2023 г.

фиг. 28

По линия на Европейската система за сателитен мониторинг на нефтеното замърсяване на морето CleanSeaNet (CSN) и идентифициране на корабите-замърсители през 2023 г. са получени 195 сателитни снимки при общо 195 планирани такива, т.е. 100%. Регистрирани и проверени са общо 137 сигнала за „вероятни нефтени разливи“ в българските акватории, като 45 сигнала за "вероятни" нефтени петна в отговорния район на ДМА-Бургас и 92 в отговорния район на ДМА-Варна. През периода, в МСКЦ-Варна не са засечени и регистрирани вероятни източници на замърсяванията, кораби с отправно пристанище Бургас, които да бъдат проверени по реда на ДЕК, както и да бъдат предприети действия във връзка със замърсяване на морската среда.

Извършени проверки по реда на държавния
екологичен контрол през 2023 г.

фиг. 29

Всички постъпили в ДМА-Варна сигнали от CleanSeaNet за регистрирани „разливи“ и свързани с тях съмнителни кораби са своевременно анализирани и обработвани от инспекторите, а в системата е подавана обратна информация за ЕМСА (чрез електронни форми на Feedback) относно предприетите действия – основно във връзка със заподозрени като възможни източници на замърсяване плавателни съдове (feedback-ът за това, потвърдени ли са “разливите“ като действителни замърсявания, по всички сигнали бе, че не са – най-вече поради недостатъчна ресурсна обезпеченост, доколкото почти всички засечени от сателитите „предполагаеми нефтени/ химични разливи“ са твърде отдалечени от българското крайбрежие – на 50-60 NM и повече).

Следва да се отбележи, че както при сигналите за замърсяване, от източници, различни от CleanSeaNet, така и при сателитния мониторинг на акваториите, няма 100% достоверност

на данните относно наличието на действителни нефтени разливи. Сателитите засичат тъмни формирания с ивичеста или друга форма по морската повърхност, които след специализиран анализ се определят от експерти на доставчика като „възможни/предполагаеми нефтени разливи“ (*possible oil spills*) – дали те са действителни нефтени или друг тип замърсявания, следва да бъде установено с проверка на място. Аналогично на резултатите от предишни години, през 2023 г. нито един от сателитно регистрираните „предполагаеми разливи“ не е потвърден като действителен поради неразрешен от години оперативен проблем, свързан с ресурсната обезпеченост на дирекциите на ИАМА в гр. Варна и гр. Бургас за целта. Наложително е надграждане на техническите ресурси на агенцията – напр. с подходящ тип дронове (какви то могат да бъдат наемани безплатно от ЕМСА за период от около 3 месеца, при осигуряването на определени условия за безопасното и ефективното им опериране), които биха могли да бъдат изключително полезни за рутинния превантивен контрол на замърсяванията в пристанищните акватории.

Във връзка с регистрираните в отговорния район на ДМА-Варна общо 92 „предполагаеми разлива“ през 2023 г. са идентифицирани 39 съмнителни кораба, които биха могли да са източници на тези „разливи“ (информация за такива кораби в някои случаи е подавана към инспекторите от доставчиците на сателитните снимки – директно в съобщенията, сигнализиращи за регистрирани на снимки „разливи“ и свързани кораби, а в други случаи съмнителни плавателни съдове са идентифицирани след анализи на сателитните данни от CleanSeaNet и на корабния трафик, извършвани от инспекторите на ДМА-Варна самостоятелно и/или със съдействието на дежурните експерти в „Морския аварийно-спасителен център“ към ГД АСД на ИАМА. Това са различни като тип и големина търговски кораби – танкери, кораби за насипни или генерални товари, дори влекачи и риболовни кораби. Всички те са преминавали транзитно през морските ни пространства на път към чужди пристанища. В тази връзка своевременно са изпращани писмени молби за съдействие до съответните компетентни власти в пристанищата на дестинация на заподозрените кораби – в повечето случаи са извършвани проверки на борда им, но доказателства за допуснато неправомерно изхвърляне зад борд на замърсяващи вещества не са установени (в единични случаи отговор от колегите в чужди пристанища не е получен). Подробна информация за всеки засечен с CleanSeaNet „разлив“ и за предприетите от инспекторите на ДМА-Варна действия в тази връзка, включително спрямо свързани съмнителни кораби, е изложена в месечните отчети. Такава информация е своевременно въвеждана от инспекторите като обратна връзка в системата CleanSeaNet по всеки един от сигналите за „предполагаем възможен разлив“ в отговорния район на ДМА-Варна.

През 2023 г. към инспекторите е отправена само 1 молба от чуждестранна институция за проверка на кораб, намиращ се в отговорния район на ДМА-Варна, който е бил заподозрян като възможен източник на „разлив“, засечен чрез CleanSeaNet. Молбата бе от Италианската брегова охрана за проверка на м/к „WERRATAL“ (IMO No. 9192636), заподозрян като възможен източник на нефтен разлив, засечен на сателитна снимка от 14.06.2023 г. в териториалните води на Италия. Корабът е проверен от инспектор по ДЕК на 21.06.2023 г. след заставането му на кей в пристанищен терминал Варна-запад – не са констатирани никакви нередности, даващи основания за съмнения за неправомерно изхвърляне зад борд на нефт/нефтепродукти или други замърсяващи вещества. Отговор до Италианската брегова охрана е изпратен на 22.06.2023 г. За сравнение през 2022 г. подобни искания към инспекторите на ДМА-Варна са постъпили за 2 кораба.

През отчетния период не е имало морски инциденти в отговорния район на ДМА-Варна или в българските морски пространства като цяло, налагащи искане на помощ от ЕМСА под формата на засилване на сателитния мониторинг с допълнителни сателитни изображения.

Известни затруднения по отношение работата с CleanSeaNet инспекторите срещнаха във връзка с възникнали през годината технически проблеми, по чието решаване експертите на ЕМСА все още работят.

В резултат на анализиранията информация около половината от получените сигнали през 2023 г. за замърсяване се оказват недействителни.

През отчетния период бе осъществен и контрол на корабите по отношение съдържанието на сяра в използваните и превозваните от тях горива и съответствието им с изискванията на т.нар. „Сярна директива”¹, както е транспонирана в българското законодателство, при спазване на изискванията на Решение за изпълнение (ЕС) 2015/253² относно вземането на проби и докладването – за контрол по документи на 10 % от корабите, посетили пристанищата в съответния отговорен район и контрол чрез пробоотбор от корабните горива на 30 % от проверените по документи кораби, като за България за 2023 г. това са 1 340 кораба или 134 проверки. През 2023 г. служителите в ДМА-Варна са извършили 79 проверки на кораби по документи, което е 10.4 % от корабите, при нормативно изискване за контрол по документи на 10 % от корабите, посетили пристанищата в съответния отговорен район, при 24 от които са взети и проби от корабни горива (т.е. контрол чрез пробоотбор е упражнен спрямо 30.4 % от корабите, а нормативно се изисква такива проверки да бъдат извършени на 30 % от проверените по документи кораби) (2022 г. – 80; 2021 г. – 100; 2020 г. - 149). Извършените проверки за периода от ДМА-Бургас са 63 или 10,1 %. При 19 от проверките е извършен и пробоотборот от инспекторите, което е 30 % от направените проверки. При лабораторните изпитвания на тези проби са установени три (3), чието сярно съдържание не е отговаряло на изискванията за максимално допустимото такова, за което на корабите са съставени съответните административни наказания. Вероятните причини за констатираните несъответствия са бункеровани горива от некоректни доставчици, които несъответстват на изискванията за качество по отношение съдържанието на сяра и/или ненавременна смяна горивото от VLSFO на MGO.

Информация за всички извършени „серни проверки“ на кораби в двете морски пристанища през 2023 г. е своевременно и коректно въведена в модул „Sulphur“ на европейската система THETIS-EU.

За контрол на доставчиците на корабни горива през 2023 г. са извършени 17 проверки по документи по време на бункероване на плавателни съдове в пристанища в отговорния район на ДМА-Варна и ДМА-Бургас (проби не са вземани поради липса на основания за такъв контрол – съгласно разпоредбите на чл. 4 от Решение за изпълнение (ЕС) 2015/253).

Във връзка с контролната дейност спрямо пристанищните оператори, осъществяващи бункероване с корабни горива през 2023 г. несъответствия не са констатирани – доставчиците са били надлежно регистрирани като пристанищни оператори и са предоставяли на снабдяваните с гориво кораби всички нормативно изискуеми документи.

През 2023 г. са извършени 5 проверки по документи по време на бункероване на плавателни съдове, като са наложени 3 административни наказания за несъответствие на използваните горива от корабите в отговорния район на ДМА-Бургас. Вероятните причини за констатираните несъответствия са бункеровани горива от некоректни доставчици, които не съответстват на изискванията за качество по отношение съдържанието на сяра и/или ненавременна смяна горивото от VLSFO на MGO.

¹ Директива (ЕО) 2016/802 относно съдържанието на сяра в корабните горива, както е изм. и транспонирана в Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол

² Решение за изпълнение (ЕС) 2015/253 на Комисията за определяне на правилата относно вземането на проби и докладването съгласно Директива 1999/32/ЕО на Съвета по отношение на съдържанието на сяра в корабните горива

По отношение на констатациите при контролната дейност се запазва очерталата се пред последните години тенденция на висока степен на съответствие на проверяваните кораби и техните горива с нормативните изисквания; броят на установените несъответствия е малък.

Във връзка с контрола на корабните горива, в изпълнение на изискванията на чл. 14 от Директива (ЕС) 2016/802 и чл. 7 от Решение за изпълнение (ЕС) 2015/253, както са транспонирани в Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол, през 2023 г. инспектор по ДЕК от ДМА-Варна, определен от ръководството на ИАМА като отговорно лице за докладването по „Сярната директива“, изготви годишен доклад на България по тази директива до Европейската комисия и ЕМСА за предходната календарна година. Докладът е подаден чрез европейския информационен портал DONA в нормативно установения срок за предоставянето му.

През 2023 г. чрез Националния център за електронен документооборот в морския транспорт бяха регистрирани общо 3 034 предварителни уведомления за отпадъци от пристигащи в пристанища Варна и Бургас кораби (Pre-arrival Waste Notification по приложение № 6 към чл. 32, ал. 1 от Наредбата за граничния контрол³), както и 3 026 декларации от заминаващи кораби (декларации по приложение № 8 към чл. 36, ал. 1 от същата наредба) за корабните отпадъци, предадени в брегови приемни съоръжения в двете пристанища преди отплаване (2022 г. – 3 382 и 3 351; 2021 г. – 3 144 и 3 173; 2020 г. – 3 328 и 3 332; за 2019 г. – 3 630 и 3 636).

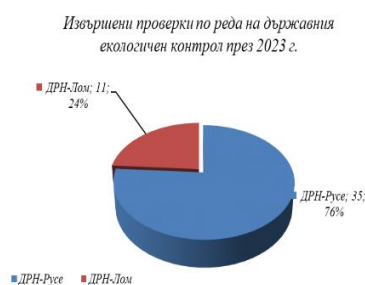
През 2023 г. продължава тенденцията към намаляване на броя на регистрираните уведомления и декларации, започнала от 2020 г. Ако през 2020 г. и 2021 г. една от причините бе COVID-пандемията и намаления брой на кораби, посещаващи пристанищата, то през 2023 г. вероятна причина е сложната международна обстановка в Черноморския регион. През изминалата година в ДМА-Бургас са наложени **две (2)** административни наказания на кораби, които не са спазили изискванията на Наредбата за граничен контрол.

Като цяло през отчетния период контролната дейност показва висока степен на съответствие на проверяваните кораби с приложимите изисквания за предотвратяване замърсяването на околната среда в резултат на корабоплавателна дейност.

За несъответствия, свързани с опазването на морската среда и въздуха от замърсяване от кораби в ДМА-Варна през 2023 г. няма съставени актове за установяване на административни нарушения (2022 г. – 1 акт; 2021 г. – 4 акта; 2020 г. – 2 акта, 2019 г. – 5 акта).

5.2. Извършени дейности на река Дунав:

Извършените проверки по реда на държавния екологичен контрол на корабоплаването по река Дунав през 2023 г. са 46 (2022 г. – 23; 2021 г. – 19; 2020 г. – 12; за 2019 г. – 68).

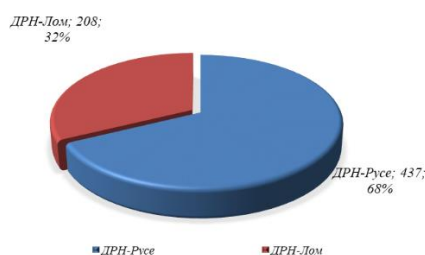

фиг. 30

³ Наредба за организацията за осъществяване на граничен паспортен, митнически, здравен, ветеринарномедицински и фитосанитарен контрол, както и контрол на транспортните средства в пристанищата на Република България, обслужващи кораби от международно плаване
гр. София, 1000, ул. „Дякон Игнатий“ № 9, тел. 0700 10 145
bma@marad.bg, www.marad.bg

През отчетния период в отговорните райони на дирекции ДРН-Русе и ДРН-Лом са извършени общо 645 проверки свързани с контрола и опазването на вътрешните водни пътища от замърсяване (2022 г. – 872; 2021 г. – 756, 2020 г. – 816; 2019 г. – 786). Проверките по отношение на мерките за чистотата на водната повърхност, които се изпълняват за предотвратяване на замърсяването на водите от кораби и корабоплавателна дейност са извършвани основно при рутинните и целеви проверки на корабите с плавателните средства на ИАМА.

Проверки на чистотата на акваторията през 2023 г.

фиг.31

Регистрирани са 13 сигнала за замърсяване повърхността на р. Дунав, получени в ДРН-Русе (2022 г. – 8; 2021 г. – 15; 2020 г. – 17; за 2019 г. – 16).

Голяма част от които са постъпили чрез Националната система 112. При един от тях е установено недобросъвестно изхвърляне на сточни води зад борд, като за нарушението е образувана административно наказателна преписка. По един от сигналите е извършена съвместна проверка със служители от РИОСВ-Русе, която установи брегови източник на замърсяване.

Анализът на постъпилите сигнали за замърсяване показва, че през отчетната година всички потвърдени замърсявания са категоризирани, като незначителни. Констатирани са замърсявания с нефтопродукти, образуващи тънък филм, който бързо се разсейва, поради което не са предприети мерки по локализиране. Значително е подобро времето за реакция и извършване на анализ на разлива при използването на дрон за обследване на замърсения участък.

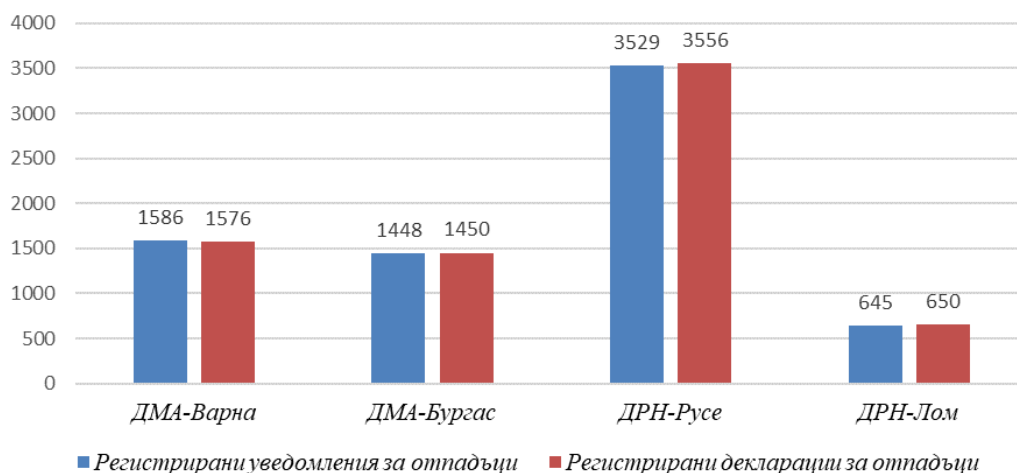
На база подадените уведомления и декларации за отпадъци, може да се направи извод, че се запазва тенденцията най-голям процент от декларираните свадения да са от пътническите кораби, посетили пристанищата от отговорния район на ДРН-Русе.

Актуален остава и отказът на пристанищните оператори да приемат нефтосъдържащи води и други опасни отпадъци. Липсата на приемни съоръжения за нефтосъдържащи смеси, води до случаи на недобросъвестно осушаване на машинно отделение, както и демотивиране на корабните екипажи да предават отпадъците си в българските пристанища на река Дунав.

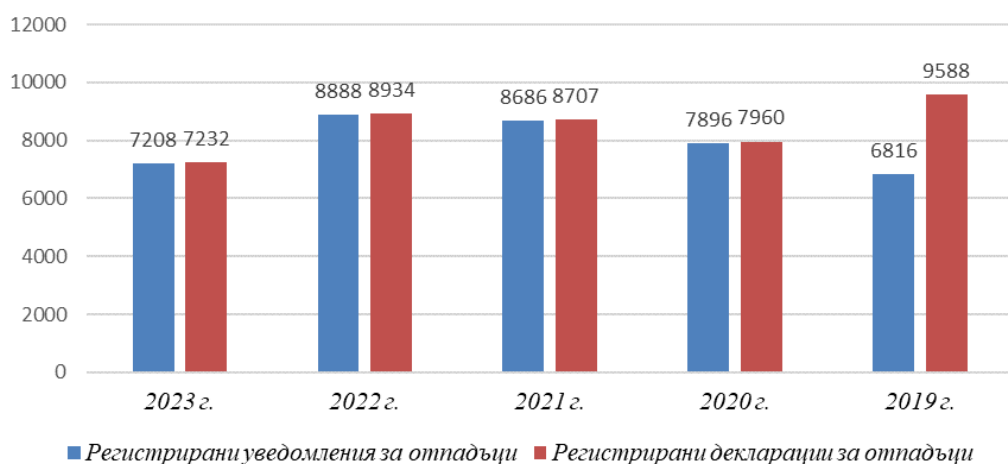
През 2023 г. в пристанища Русе и Лом са регистрирани общо 4 174 предварителни уведомления за отпадъци от пристигащите кораби и 4 206 декларации от заминаващите.

През 2023 г. в ИАМА са регистрирани общо 7 208 уведомления за отпадъци по приложение № 6 към чл. 32 от Наредбата за граничния контрол и 7 232 декларации по приложение № 8 към чл. 36 от същата наредба за предадени отпадъци – резултат от корабоплавателната дейност (2022 г. – 8 888 уведомления и 8 934 декларации; 2021 г. – 8 686 уведомления и 8 707 декларации; 2020 г. – 7 896 уведомление и 7 960 декларации; 2019 г. – 6 816 уведомления и 9 588 декларации).

Регистрирани уведомления и декларации за 2023 г.

фиг. 32

фиг. 33

6. В областта „Аварийно-спасителна дейност“ са извършени следните дейности:

6.1. Аварийно-спасителни дейности на море

През отчетната година в Морския спасително-координационен център (МСКЦ) е осигурено 24 часово непрекъснато дежурство на смени от дежурен координатор в сградата на Брегови център - Варна и дежурни екипажи на плавателните средства, разположени в пристанище Варна и Бургас.

През 2023 г. се наблюдава увеличение с около 17 % спрямо предходната година на получените сигнали за бедствие, които са 141 (2022 г. – 153; 2021 г. – 95; 2020 г. - 122 – 153; 2021 г. – 95; 2020 г. - 122). Получени и обработени са 22 сигнала за замърсявания, които представляват намаление с 30 % в сравнение с предходната година (2022 г. - 33). Към сигналите за замърсяване не са включени ежемесечните сателитни снимки, получавани от система CleanSeaNet (CSN), които са от порядъка на 12-15 снимки всеки месец. Освен сигналите за бедствие и за замърсявания, в МСКЦ са получени и обработени още 62 сигнала от категория други (нарушение режима на плаване, навигационна опасност, браконьерство/бяла мида, установен невзривен боеприпас, изплувал труп на човек), както при сигналите за замърсяване и тук се наблюдава намаление от порядъка на 37 % (2022 г. - 98).

По отношение достоверността на постъпилите сигнали, 58 % или 81 от сигналите за бедствие са определени като действителни, а 42 % или 60 от тях са установени, като фалшиви. Съотношението между тях се запазва без промяна сравнено с 2022 г. Към статистиката на действителните сигнали се включват и тези, при които съдействие на бедстващите в рамките на спешното реагиране е оказана помощ от очевидци или временни водни бази, които се намират в района на инцидента, без участието на сили и средства от страна на ГД АСД. Очертава се постоянна тенденция, най-голям брой сигнали да постъпват през летния туристически сезон, в периода юли до средата на септември.

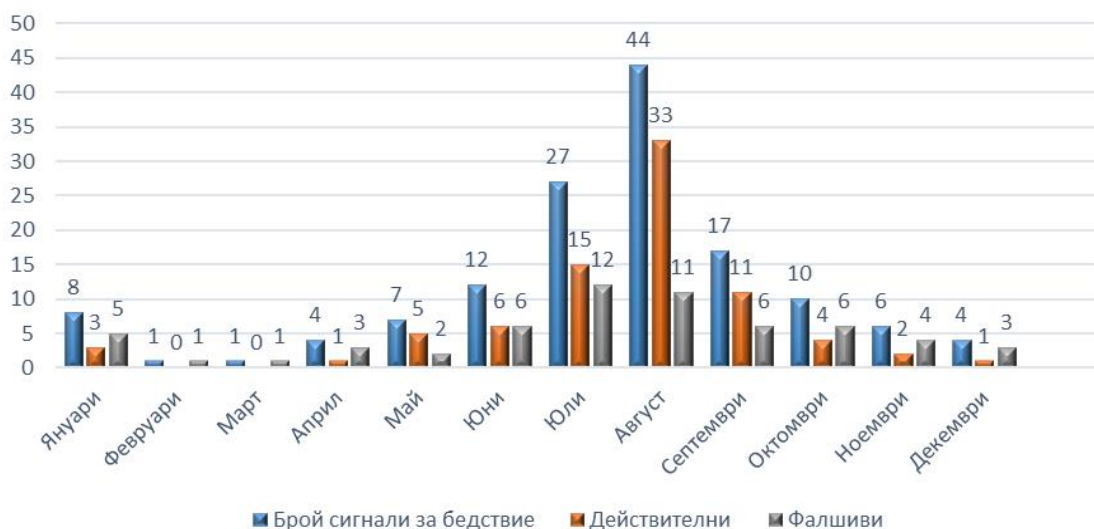
При сигналите за замърсявания 60 % (13 на брой) са действителни и 40 % (съответно 9 на брой) са фалшиви. И тук процентното съотношение се запазва същото, както през предходната година.

Макар да не са обект на статистиката в МСКЦ, 80 % или 50 бр. от сигналите в категория „други“ са действителни. През 2023 г. се наблюдава значителен спад в приетите сигнали за открити невзривени боеприпаси - само 10 в сравнение с предходната година (2022 г. - 41). Наблюдава се спад на сигналите от този тип - нарушение режима на плаване (22 сигнала), сигнали за браконьерство/бяла мида (17 сигнала), намерен труп на човек (9 сигнала), навигационна опасност (4 сигнала). Получените сигнали за нарушение режима на плаване са по-малко отколкото през 2022 г. Основно постъпват през летният туристически сезон и се отнасят за нерегламентирано управление на джетове, които навлизат в зоната за къпане. При част от тези сигнали реално няма нарушение на режима, а по скоро се наблюдава субективен фактор на оценка на очевидците, които подават сигналите. Също така, доста често, тези сигнали се подават от хора, намиращи се на неохраняеми плажове. В този смисъл не може да се каже, че има действително нарушение на режима на плаване, където МСКЦ/ИАМА или ГД ГП могат да реагират по компетентност. Практически съществуващата нормативна уредба не установява отговорността за управление и стопанисване на тези брегови райони (неохраняеми плажове), освен изискването към кметовете на съответните общини, които са задължени да поставят табели, че плажът е неохраняем и къпането е забранено. За подобряване ефективността на координацията и действията по ТиС, бяха осъществени контакти с ръководствата на риболовните сдружения във Варна и Несебър, които декларираха готовността на техните членове за привличането им в операции по ТиС при необходимост. За целта в МСКЦ бяха предоставени координати за свръзка с риболовните кораби.

През 2023 г. се наблюдава спад в снеманията на катери на ИАМА, които са 37 на брой (2022 г. - 51). От тях 24 пъти е било във връзка с получени сигнали за бедствие, 7 пъти за оказване на съдействие (напр. медицинска евакуация или за съдействие на екипи на ПБЗН) и 6 пъти за проверка/оглед (при сигнали за замърсяване, нарушение режима на плаване). Трябва да се отбележи, че прилагането на системна оценка на постъпилите сигнали в района на туристическите плажове и добрата координация и сътрудничество с концесионерите на плажовете и ВВБ, съкращава времето за реакция при този тип инциденти. Този подход на работа е по-ефективен и съответно времето за реакция е много по-бързо, отколкото използването на плавателно средство на ИАМА.

Чисто графично, от фиг. 34 се вижда, че основният брой сигнали за бедствие 72 (60 %) са получени през летния сезон.

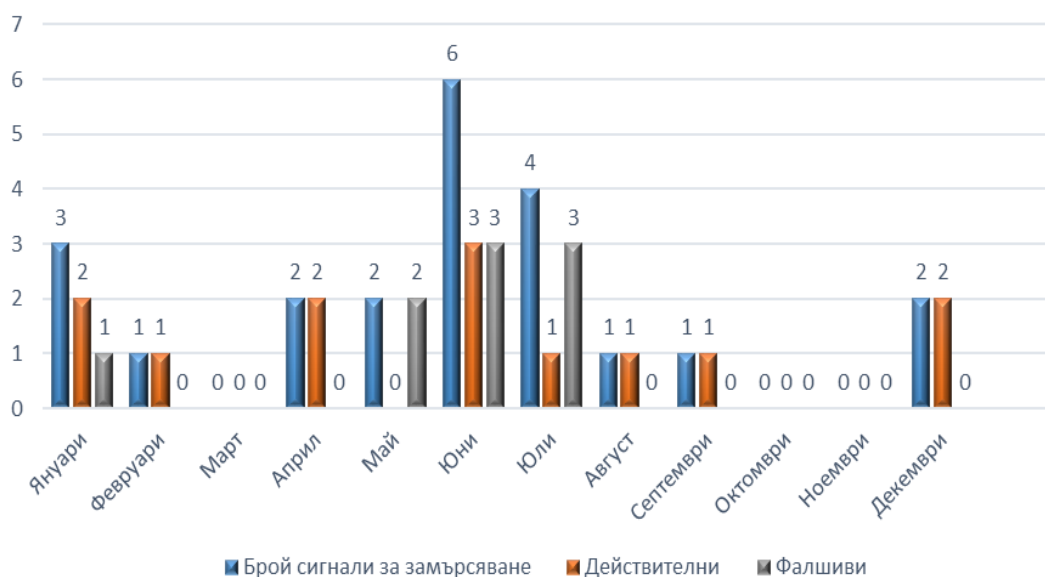
Постъпили сигнали за бедствие

фиг. 34

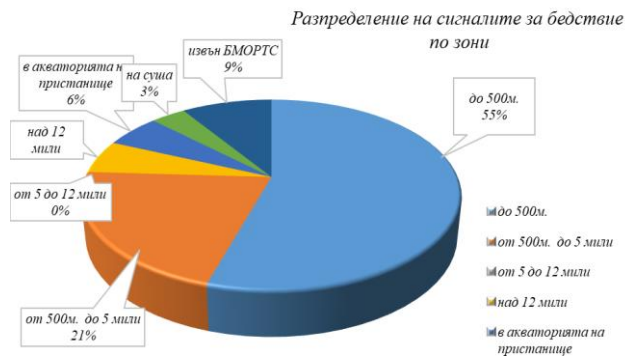
От изображението на фигура 35 може да се проследи разпределението на сигналите за замърсяване по месеци.

Постъпили сигнали за замърсяване

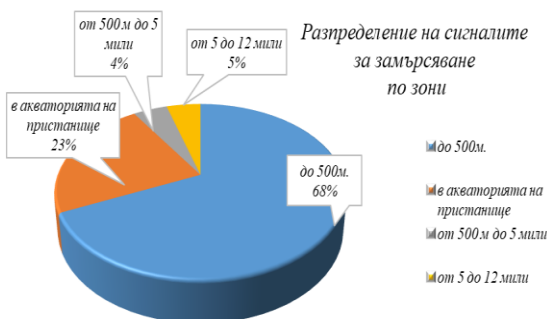
фиг. 35

По отношение на разпределението на сигналите за бедствие, в зависимост от отдалечеността им от брега, не се наблюдава съществено изменение. Има леко увеличение на сигналите в интервала от 500 м. до 5 мили (21 % срещу 18 % през 2022 г.) и на тези извън БМОПТС (9 % срещу 3% през 2022 г.), и никакви сигнали в интервала от 5 до 12 мили (4 % през 2022 г.). В процентно изражение, съотношението между зоните отново остава постоянно и е както следва:

фиг. 36

При сигналите за замърсяване разпределението се запазва, като основният брой сигнали е съсредоточен в рамките на акваториите на пристанищата и на отстояние 500 м. от брега, поради което те са предавани по компетентност на колегите от сектор ПЕК към съответните ДМА-Варна/Бургас.

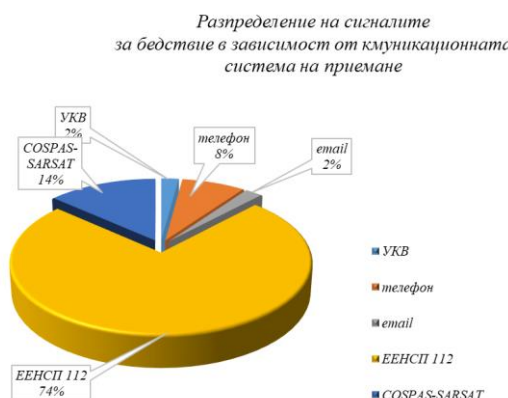
фиг. 37

Разпределението на сигналите за бедствие по тип на сигнала е изразено графично на фиг. 38. От графиката е видно, че основният тип сигнали, получавани в МСКЦ, са за човек във водата, които се отнасят към районите на охраняемите и неохраняеми плажове в периода на активния туристически сезон. Обикновено като други и неизвестно се класифицират сигналите, получавани от система COSPAS-SARSAT, такива отнасящи се за забелязани мигащи светлини в морето (Аладжа банка, буй Несебърски риф, буй Поморийски риф и пр.) или такива, които не подлежат на прецизна категоризация.

фиг. 38

През отчетната година не се наблюдаваха никакви значителни изменения спрямо предходната година по отношение на типовете сигнали. Обикновено като категория други и неизвестно се класифицират сигналите, получавани от система COSPAS-SARSAT.

фиг. 39

Както се вижда от изображението, през 2023 г. основен канал за връзка с МСКЦ и за подаване на сигнали остава ЕЕНСП 112. При сигналите за замърсяване, освен по ЕЕНСП 112, доста голям процент постъпват и по телефон 112, като за 2023 г. са постъпили 121 сигнала.

По отношение на базата данни на система COSPAS-SARSAT, през отчетната година, са регистрирани 9 (девет) EPIRB-а и 1 (едно) PLB, и е направена една корекция на EPIRB. Няма специфични инциденти през годината или такива свързани с ангажирането едновременно на сили и средства на ИАМА, ВМС, ГД ПБЗН и ГД ГП.

Във връзка с необходимостта от ежегодно представяне на национален доклад до BSC ESAS AG – Консултативна група по екологични аспекти и безопасност на корабоплаването към Комисията за опазване на Черно море от замърсяване е изготвена и изпратена справка с данни за: брой нефтени и химични разливи в българските акватории на Черно море, брой и размер на наложените санкции за замърсяване на морската среда от кораби, количества корабни отпадъци по видове, предадени в приемни съоръжения в българските морски пристанища, количества обработени товари по видове и капацитет на пристанищните терминали, количества депонирани драгажни маси в българските акватории на Черно море. На 02.06.2023 г. докладът е изпратен от представителя на България за BSC ESAS AG до Постоянния секретариат на Комисията, с копие до Басейнова дирекция „Черноморски район“, представляваща страната ни в Комисията.

6.2 Аварийно-спасителни дейности на река

В зависимост от вида на всеки постъпил сигнал в отдел „Аварийно-спасителна дейност река Дунав“ (АСДД) през 2023 г. се осигури адекватна реакция, чрез координация с отговорните държавните институции, общински администрации, фирми и физически лица, по цялото протежение от българския участък на река Дунав от речен Км 845.650 до Км 374.100.

На базата на доброто сътрудничество между ГД АСД и областните управители на седемте крайдунавски области, в отдел АСДД беше актуализиран общият телефонен указател на всички ведомства в структурите на Единната спасителна система (ЕСС), участващи при възникване на бедствия или аварии на река Дунав. Същият е прикачен като PDF файл към софтуера на „ГИС за транспортна безопасност“ и се визуализира при поискване от оператор на системата за всяка област прилежаща на река Дунав. По този начин са съкращава многократно времето за координация на отговорните структури при настъпване на конкретно бедствие в даден участък от реката.

Остават за разрешаване следните проблеми свързани с експлоатацията на моторните катери:

- м/к „Пристис“, вдигнат на стапел в Русе е с проблем свързан с водонепроницаемостта на ляв и десен джет, което води до нахлуване на задбордна вода в машинно отделение.

- м/к „Дръстър“, вдигнат на стапел в Русе е с повреда в горивните системи на трите главни двигателя, което води до невъзможност за стартиране на двигателите. Изисква се демонтаж на горивни помпи, стендоването им и евентуален ремонт, което ще изисква значителен финансов ресурс.

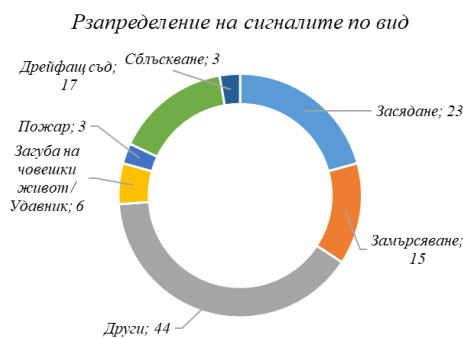
След придобиването на двете многофункционални баржи DSN-R и DSN-L и базирането им в акваторията на пристанищата Русе и Лом се реши въпроса с липсата на подходящи плавателни съдове и аварийно оборудване за борба с нефтени разливи и пожари, възникнали при инциденти на река Дунав. Баржите обслужват районите от река Дунав попадащи в границите на двете дирекции ДРН Русе/Лом, като към момента поддръжката и обслужването на баржата в Русе се извършва от отдел АСДД, а на тази базирана в Лом от механик на ДРН-Лом.

Остават за разрешаване следните проблеми свързани с експлоатацията на баржите.

Към момента ИАМА няма подходящи понтони, на които да бъдат швартовани баржите. В Русе баржа DSN-R е швартована за понтон на „Булмаркет АД“, а в гр. Лом баржа DSN-L е швартована за шлеп на „Параходство БРП-АД“. Това крие риск в определен момент (по решение на компаниите собственици на понтоните) баржите да останат без място за безопасно швартоване.

Източници на подаваните сигнали за настъпили инциденти, аварии и замърсявания на река Дунав към отдел АСДД бяха, от МСКЦ (чрез ЕЕНСП 112), РИС операторите на БУЛРИС, РИОСВ, БДДР и дежурните инспектори от ДРН-Русе/Лом.

През отчетния период бяха получени и обработени общо 112 сигнала за бедствия, аварии и замърсявания на река Дунав (2022 г. – 132; 2021 г. - 119).

фиг. 40

Анализът на обработените сигнали води до извода, че най-големият брой възникнали инциденти - 23 (2022 г. – 42; 2021 г. - 43) са свързани със засядане на кораби и състави.

Това се дължи на дългия период на ниски води през годината и появата на много прагове, преминаването през които често е подценявано от корабоводителите, въпреки ясното разпореждане от страна на капитаните на пристанища Русе и Лом.

През 2023 г. беше използвано всяко излизане на плавателните средства на река Дунав -17 (2022 г. - 15), за да се отработят въпросите свързани с докладване (по УКВ или чрез БУЛРИС), при операции по ТиС, както и съвместна дейност с външни организации при борба с нефтен разлив.

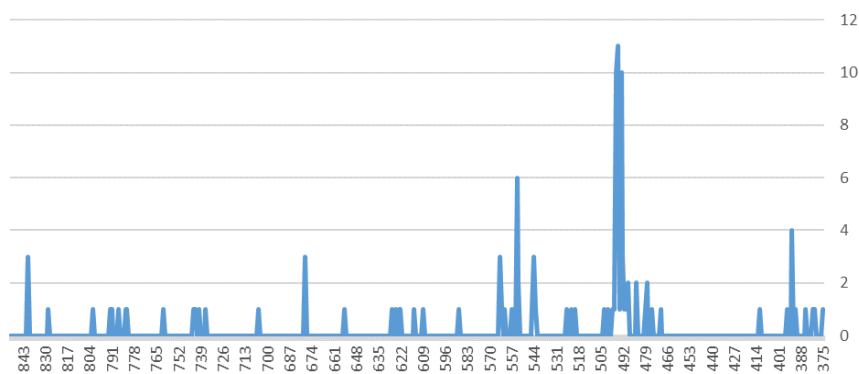
Основния тип замърсявания, съгласно получените сигнали в АСДД за 2023 г. са от нефтопродукти, за които не е установен източника.

Бяха проведени две учения в акваторията на пристанище Русе, свързани с използване възможностите на баржа DSN-R. Разиграха се сценарии по ограничаване и ликвидиране на нефтен разлив и борба с пожар на кораб. Тренировките бяха съвместно с екипажите на кораби „Ахил“ и „Осъм“, собственост на „Булмаркет ДМ“, ИАПД

Всички 112 броя получени сигнали през 2023 г. са регистрирани в системата „ГИС за транспортна безопасност“, както и на хартия в дневник по форма ФК 10-01Р-01, съгласно изискванията на документите от системата по качество.

На следващата графика е показано разпределението по речни километри на всички сигнали постъпили в отдел АСДД, свързани с бедстващи или изчезнали хора, инциденти с плавателни средства, замърсявания и засядания на единични кораби или конвои.

Разпределение на сигналите по речни километри

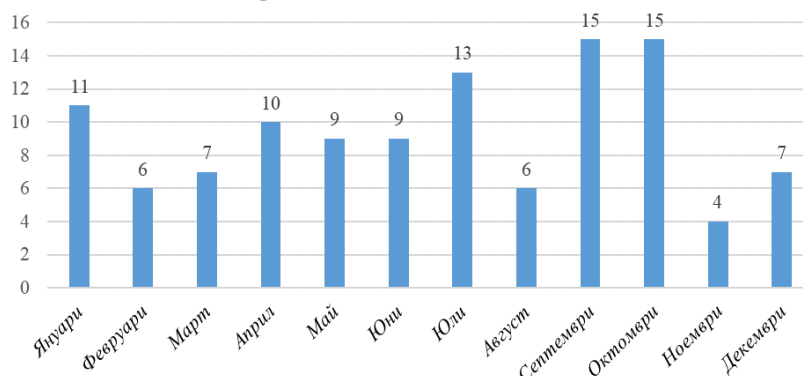

фиг. 41

От графиката става ясно, че през 2023 г. са получени най-много сигнали за участъците при км. 480 -501 в района на гр. Русе - 24 (2022 г. – 13; 2021 г.- 16; 2020 г. - 14) и при км. 544 - 557 в района на Белене - 12 (2022 г. – 8; 2021 г. – 12; 2020 г. - 15).

Като извод от направения анализ там са базирани м/л „Красиана“ и м/к „Нове-30“, които при нужда от оказване на помощ при бедствие или от съдействие на инспекторите на ДРН-Русе да могат да се отзоват по най-бързия начин.

Разпределение на сигналите по месеци

фиг. 42

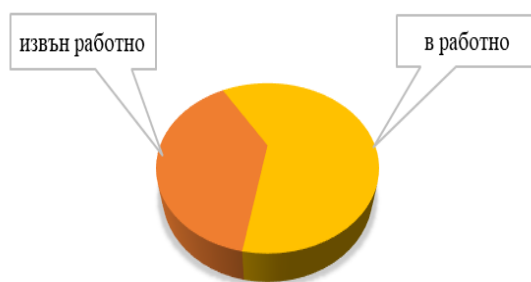
Анализът на резултатите показва, че през месеците на критично ниски води – юли, септември и октомври са настъпили най-голям брой инциденти.

От регистрираните в отдела за 2023 г. общ брой сигнали, най-голям е броят на сигналите, които се приемат в часовете от денонощието, съвпадащи с работното време на ИАМА, с пикове в периода между 09:00 и 17:00 часа.

фиг. 43

Съотношение между сигналите, получени в работно и извънработно

фиг. 44

Въпреки големия брой регистрирани сигнали за инциденти и нарушения на плавателните съдове плаващи по корабоплавателния път извън работното време на ИАМА, през 2023 г. не е допуснат пропуснат сигнал или същият да не бъде насочен към съответния компетентен орган. Създадена бе организация за работа в извън работно време и празниците, с цел адекватна реакция при възникване на инцидент изискващ провеждане на операция с плавателните средства на ИАМА. За тази цел бяха утвърдени „Указания на изпълнителния директор на ИА „Морска администрация“ за координиране на дейностите между ИАМА и ДП „Пристанищна инфраструктура“ при провеждане на операции по търсене и спасяване във вътрешните водни пътища на Република България“, което доведе до повишаване на ефективността при провеждане на аварийно-спасителни дейности.

Осигуряването на дейностите по търсене и спасяване, както и дейностите свързани с контрола на корабите се извърши от следните плавателни средства на ИАМА: м/к “Спасител-1“ и м/к “Вяра“ базирани в гр. Варна; м/к “Спасител-2“ и м/к “Надежда“ базирани в гр. Бургас; м/к „Спасител 4“ базиран в Марина Диневи (Свети Влас); м/к “Спасител-5“ базиран в гр. Балчик и м/к „Спасител-6“ базиран в гр. Созопол.

Плавателните средства, които бяха предоставени на доброволчески организации е както следва:

м/к „Спасител-4“ в Свети влас;

м/к „Спасител-6“ в гр. Созопол.

Планираното техническо обслужване на плавателни средства на ИАМА през 2023 г. се извърши по 4 обществени поръчки, договорите по които приключиха през месец

октомври, като през същия месец бяха публикувани 4 нови обяви за обществени поръчки в ЕОП, в резултат на което бяха избрани изпълнители по две от поръчките, като предстои подписване на договори. По две от поръчките не бяха подадени оферти, като съответно бяха публикувани нови обяви през месец декември.

През активния летен сезон бяха приведени в експлоатационна годност и състояние на оперативна готовност следните плавателни средства: „Спасител-1“, „Спасител-2“, „Спасител-3“, „Спасител-4“, „Спасител-5“, „Спасител-6“, „Вяра“ и „Надежда“.

За поддържане на оперативната готовност ежесечно се провеждат планови учения/тренировки на координаторите от МСКЦ. Периодично се извършват комуникационни тренировки чрез GMDSS конзолата на Брегова радио-станция „Варна радио“, между дежурния координатор в МСКЦ и дежурните екипажи на плавателните средства във Варна и Бургас, като част от годишния план за тренировки и учения. През отчетната година не са констатирани повреди в радиооборудване, проходимостта и качеството на комуникации е в допустимите технически параметри. През отчетната година се проведе обучение, учения и тренировки.

През м. май служители от дирекцията участваха в проведеното Тестване на оборудване за противодействие на нефтени разливи, в хода на което се извършиха следните елементи: Разгъване/тестване на специализирано оборудване за събиране на нефтени разливи от кеойвата стена на 1-ро кейово място в Пристанище Леспорт и тестване/симулация на операция във водата без нарушаване на корабоплаването в канала. По време на тренировката бяха тествани 2 типа оборудване: LSLC 7400 vessel Специализирана лодка за борба с разливи и Scorpion F-Series Fence Boom Боново заграждение.

На 26.07.2023 г. се проведе тестване на оборудване за противодействие на нефтени разливи. По време на учението/тренировката се извършиха следните елементи:

Разгъване/тестване на специализирано оборудване за събиране на нефтени разливи от кеойвата стена на 1-ро кейово място в Пристанище Леспорт и тестване /симулация на операция във водата без нарушаване на корабоплаването в канала. По време на тренировката бяха тествани 2 типа оборудване: NOFI Current Buster 4 - Разгъване и надуване на специализирано оборудване за събиране на нефтени разливи и Lamor Skimmer System – система за събиране на нефтопродукти от морската повърхност. Задачите и целите бяха изпълнени съгласно заложените критерии. Техническият екип от „Бон Марин“ ООД се справи с поставените задачи. Необходими са повече тренировки от подобен тип с цел запознаване на експертите участващи в противодействието на замърсяване на морската среда. Необходимо е в тренировките да вземат участие и служители от други дирекции на ИАМА с цел надграждане знанията и запознаване с техническите спецификации и възможности със системите и средствата за противодействие и борба със замърсяванията на морската среда предоставени от ЕМСА.

Във връзка с получената покана от ИМО и програмата за интегрирано техническо сътрудничество на ИМО, е организиран регионален курс за обучение на координатори по търсене и спасяване (SAR Mission Coordinator) за черноморските държави, в периода 26.06-07.07.2023г. в гр. Констанца, Румъния. Обучението е утвърдено на седмата сесия на подкомитета по навигация, комуникации, търсене и спасяване и има за цел укрепване на оперативното взаимодействие и сътрудничество между черноморските държави при управление и координиране на операции по търсене и спасяване на море, съгласно глава 3 на международната конвенция за търсене и спасяване на море “SAR 79”. От страна ГДАСД в обучението взе участие един служител.

ГДАСД взеха участие в предоставените от ЕМСА курсове, семинари и самообучителни платформи, както и в курсове предоставени от „Института по Публична Администрация“.

Ежемесечно служителите от отдел „СС-ЧМ“ провеждаха тренировки по планираните теми: „Човек зад борда“, „Отработване на съвместни действия при извършване на операция по ТиС по море с помощта на БЛС“, „Борба с пожари“, „Медицинска евакуация“, „Поставяне на боново заграждение“ и „Използване на спасителни средства – спасителен кръг, спасителни ризи, спасителен плот, стълба „Jason cradle““. Всяка сряда от месеца се извършваха тествания на УКВ връзката (УКВ канали 10,72 и 77) между дежурните катери във Варна и Бургас и дежурния координатор от МСКЦ, като част от годишния план за тренировки и учения. Служителите от отдел „СС-ЧМ“ взеха участие в следните учения:

- ✓ Национално военноморско учение с международно участие „БРИЗ 2023“;
- ✓ Съвместно учение по търсене и спасяване и противодействие на нефтени разливи между ЕМСА и Република България „ВАРНА 2023“.

През месец октомври служителите в отдели МСКЦ и ССЧМ взеха участие в ежегодното учение БРИЗ 2023, организирано от ВМС, което се проведе в акваторията на Варненски залив. А няколко пъти през годината бе проведено учение/тренировка по предварително създаден сценарий с използването на безпилотно летателно средство (дрон).

Задачите и целите бяха изпълнени съгласно заложените критерии. Техническият екип от „Бон Марин“ ООД се справи с поставените задачи.

След направения анализ и оценка на натрупаната статическа информация относно получените сигнали за бедствия в МСКЦ през отчетната година, с цел подобряване на оперативните възможности при координиране на операциите по търсене и спасяване на море, могат да се направят следните предложения:

- Системно събиране на данни за инциденти, аварии и щети. Създаване и поддържане на нова версия база данни, която ще позволява изготвянето на конкретни статистики и анализи за подобряване на аварийно-спасителни операции;
- Организиране на обучения в национални и международни центрове с цел непрекъснато повишаване на квалификацията на служителите в МСКЦ и поддържане на високо ниво на подготовка на екипажите;
- Увеличаване на бюджета за аварийно-спасителните дейности;
- Засилване на институционалното управление на риска от бедствия.

Във връзка с увеличаването на сигналите за замърсяване на морската среда в акваториите на пристанищата, може да се направи следния извод:

- Необходимо е да се подобри координацията на силите и средствата на всички дирекции в ИАМА, с цел по-добри и ефективни действия при ликвидиране на последиците от нефтен разлив, независимо дали е в акваториите на пристанищата или извън тях, чрез участие в организирани курсове, семинари, работни срещи и учения и други дейности свързани с аварийното планиране и противодействието на нефтени разливи.

7. В областта „Експлоатационна годност, регистри и контрол на пристанищата“ са извършени следните дейности:

7.1. Обезпечаване на безопасност в пристанищата на Република България в съответствие с нормативните изисквания за експлоатационна годност

7.1.1. Издадени/преиздадени удостоверения за експлоатационна годност

Извършените проверки на експлоатационната годност на пристанищата и направените на тяхна база задължителни предписания и препоръки, са основание за предприемане на адекватни мерки по поддържане и модернизирание на пристанищната

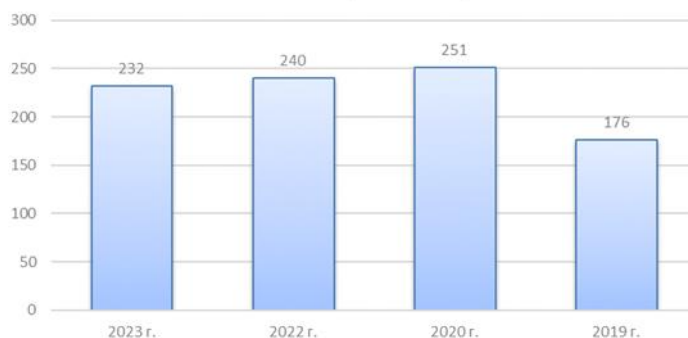
инфраструктура, с цел осигуряване на безопасност, сигурност и екологосъобразност в пристанищата.

През отчетния период бяха издадени общо 25 удостоверения за експлоатационна годност (УЕГ) по заявление от пристанищните оператори (2022 г. – 21; 2021 г. – 71; 2020 г. – 31; 2019 г. – 4).

7.1.2. Проверки на експлоатационната годност на пристанищата, издадени задължителни предписания и препоръки.

Проверките на експлоатационната годност на пристанища и специализираните пристанищни обекти и издаването на задължителни предписания се извършват на основание Наредба № 9 от 17 октомври 2013 г. за изискванията за експлоатационна годност на пристанищата и специализираните пристанищни обекти (НИЕГПСПО), издадена на основание чл. 95, ал. 1 ЗМПВВППРБ. Извършени бяха общо 232 проверки на експлоатационната годност на пристанища и отделни пристанищни терминали (2022 г. – 240; 2021 г. – 251; 2020 г. – 176; 2019 г. – 201).

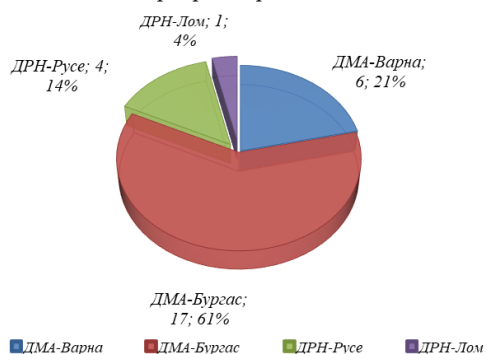
Извършени проверки на експлоатационната годност на пристанищата

фиг. 49

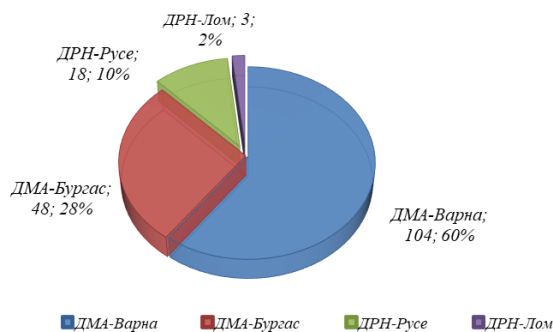
В изпълнение на правомощията на агенцията през 2023 г., бяха извършени 28 планови (2022 г. – 30; 2021 г. – 20), 11 целеви (2022 г. – 14; 2021 г. – 19), 173 текущи (2022 г. – 172; 2021 г. – 162) и 20 по искане на пристанищните оператори (2022 г. – 24; 2021 г. – 14) проверки на експлоатационната годност на пристанища за обществен транспорт по смисъла на чл. 106 "а", пристанища за обществен транспорт – държавна собственост и терминали към тях, на пристанища за обществен транспорт, които не са държавна собственост, на пристанища по чл. 107 – 109 от ЗМПВВППРБ и на специализираните пристанищни обекти по чл. 111а и чл. 111б от ЗМПВВППРБ. Разпределението на извършените проверки по дирекции е изобразено на фигурите:

Планови проверки през 2023 г.

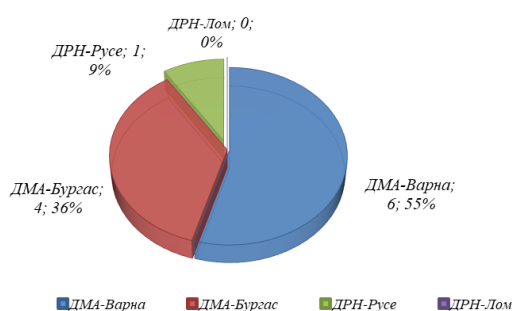
фиг. 45

Текущи проверки през 2023 г.

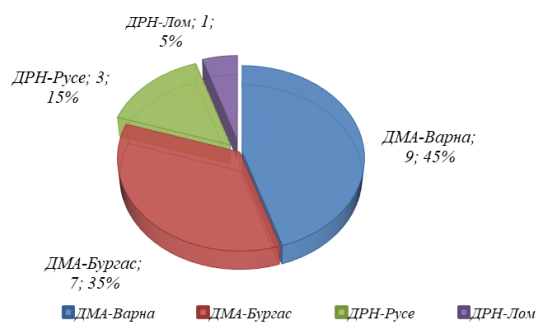
фиг. 46

Целеви проверки през 2023 г.

фиг. 47

Проверки по искане на пристанищните оператори през 2023 г.

фиг. 48

При анализиране на данните се наблюдава тенденция на ръст при извършените текущи проверки за спазване на изискванията за експлоатационна годност на пристанищата и специализирани пристанищни обекти, съответно ръстът спрямо 2022 г. при текущите проверки е с 0,6 % и спад при извършените: целеви проверки с 27,27 % , планови проверки с 6,67% и при извършените проверки по искане на пристанищните оператори с 16,67 %.

В резултат на извършените проверки и констатираните несъответствия и с цел привеждане на пристанищата в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 17 октомври 2013 г. за изискванията за експлоатационна годност на пристанищата и специализираните пристанищни обекти, през 2023 г. бяха дадени и връчени за изпълнение на собствениците на пристанища и на пристанищните оператори общо 14 задължителни предписания (2022 г. 14; 2021 г. – 19; 2020 г. – 15; 2019 г. - 10).

Извършени са 11 целеви проверки за установяване на изпълнението на дадени задължителни предписания, с които е установено изпълнението и/или частично изпълнение на дадените задължителните предписания. Изводът, който може да се направи е, че задължителните предписания в по-голямата си част са изпълнени от собствениците на пристанищата. Прави впечатление, че неизпълнените Задължителни предписания са дадени към ДП „Пристанищна инфраструктура“ и тяхното изпълнение се бави, тъй като за тяхното отстраняване е сключен Договор с подизпълнител и е съставен график за изпълнението им (2022 г. – 14; 2021 г. - 19).

Съгласувани са 27 карти за типов технологичен процес за обработка на опасни и/или замърсяващи товари и на твърди насипни товари (2022 г. – 15; 2021 г. – 13; 2020 г. – 15; 2019 г. – 29).

7.2. Поддържане и актуализиране на регистрите на пристанищата и пристанищните оператори

През отчетната 2023 г. се извършваше своевременна актуализация и бяха внасяни корекции в Регистъра на пристанищата на Република България и Регистъра на пристанищните оператори на Република България.

За отчетния период има 24 издадени удостоверения за регистрация на пристанища (2022 г. – 19; 2021 г. – 69; 2020 г. – 26) и 26 удостоверения за регистрация на пристанищни оператори (2022 г. – 18; 2021 г. – 9; 2020 г. – 29).

Наблюдава се ръст в издадените удостоверения за регистрация на пристанище с 26,32% и ръст в издадените удостоверения за регистрация на пристанищните оператори с 38,89 %.

Информационната база данни на пристанищната инфраструктура за всички пристанища в отговорния район на всички териториални дирекции се актуализира своевременно от отговорните служители.

Извлеченията от публичните регистри на пристанищата на Република България и на пристанищните оператори в Република България, публикувани на интернет страницата на агенцията се поддържат в актуално състояние целогодишно.

7.3. Статистика за дейността на морските и речните пристанища.

7.3.1 Администриране на статистическата информационна система „PORTSTAT”- Събиране, обработване, обобщаване и съхраняване на статистическата информация.

Програмата за събиране и обработване на статистически данни от дейността на пристанищата „PORTSTAT” е изцяло уеб базирана, като по този начин е предоставена възможност на пристанищните оператори на Република България по лесен и неограничаващ откъм работно място начин да въвеждат в нея първичните статистически данни. В ИАМА са обособени 5 работни места – по едно във всяка от териториалните дирекции на агенцията във Варна, Бургас, Русе и Лом и едно в дирекция „Пристанища и пристанищни услуги“. В териториалните дирекции се извършва събиране, обработване (включително валидиране на второ ниво), обобщаване и съхраняване на подаваните от пристанищните оператори индивидуални статистически данни, а в дирекция „Пристанища и пристанищни услуги“ – администриране на Статистическата информационна система „PORTSTAT”, изготвяне, анализиране, съхраняване, предоставяне и разпространение на статистическата информация за дейността на пристанищните оператори.

През 2023 г. статистическите данни бяха регулярно подавани от страна на пристанищните оператори и обработвани (в това число проверявани и валидирани) от регионалните отговорници. Посредством събираните от пристанищните оператори индивидуални статистически данни е обхваната 100% от дейността на морските и речните пристанища.

7.3.2 Подаване на статистическа информация към ЕВРОСТАТ.

През 2023 г. статистическата информация за дейността на българските пристанища е произведена и изпратена чрез Националния статистически институт на Евростат, при спазване на изискванията и в сроковете, установени в Регламент (ЕС) 2018/974 на Европейския парламент и на Съвета, Регламент (ЕО) № 1304/2007 на Европейската комисия, Регламент (ЕО) № 425/2007 на Европейската комисия и Директива 2009/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

7.3.3. Изготвяне на справки за дейността на пристанищата

През 2023 г. бяха изготвяни справки за дейността на морските и речните пристанища при поискване, чрез уеб базираната статистическа програма „PORTSTAT”, като основни потребители бяха МТС, дирекция „Национална транспортна политика” и дирекция „Концесии и контрол върху дейността на търговските дружества и държавните предприятия”.

Статистически справки бяха изготвяни и предоставяни и по искане на органи на централната администрация.

7.4. Сигурност на пристанищата и планове за отпадъци

7.4.1 Осигуряване на съответствието на морските пристанища на Република България, обслужващи кораби от международно плаване, с изискванията на Международния кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения, на Регламент (ЕО) № 725/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно подобряване на сигурността

на корабите и на пристанищните съоръжения и Директива 2005/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за повишаване на сигурността на пристанищата.

През 2023 г. в изпълнение на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 725/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно подобряване на сигурността на корабите и на пристанищните съоръжения, на Директива 2005/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за повишаване на сигурността на пристанищата и на Наредбата за условията и реда за постигане на сигурността на корабите, пристанищата и пристанищните райони (Наредбата за сигурност) са извършени 3 нови оценки на сигурността пристанищни терминала; преразгледани и с потвърдено действието са 4 оценки за сигурност; съгласувани са 5 оценки за сигурност и 6 броя правила за сигурност на пристанище по глава осма от Наредбата за сигурност; актуализирани са 2 действащи плана за сигурност, съгласно чл. 103 от Наредбата за сигурност.

За отчетния период са извършени общо 93 текущи и планови проверки (2022 г. – 95) по сигурността на пристанищата, съответно: в пристанищата от района на действие на ДМА-Бургас - 26; в пристанищата от района на действие на ДМА-Варна - 45; в пристанищата от района на действие на ДРН-Лом – 5 и в пристанищата от района на действие на ДРН-Русе - 17. Общият брой на извършените проверки по сигурността на пристанищата бележи спад спрямо 2022 г. с 2,1 %.

През 2023 г. служители на агенцията участваха във всички състояли се редовни заседания на Пристанищните съвети за сигурност на пристанищата и пристанищните терминали. През годината бяха подготвени проекти от ИМА на „Национална програма за сигурност на корабите, пристанищата и пристанищните райони“, Правила за условията и реда при работа с информация (както и защитата ѝ от нерегламентиран достъп), съдържаща се в оценките на сигурността и в плановете за сигурност на корабите, пристанищата и пристанищните райони и в докладите за начина на извършване оценките на сигурността на пристанищата и пристанищните райони, протоколите от извършените планови и целеви проверки.

От 5 до 9 декември 2022 г. Европейската комисия извърши проверка на компетентните органи на България с цел да:

- анализира ефективността на националните системи за контрол на качеството и мерките, процедурите и структурите за морска сигурност;
- провери прилагането на Регламент (ЕО) № 725/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. за повишаване на сигурността на корабите и пристанищните съоръжения на национално равнище;
- провери мониторинга на прилагането на Директива 2005/65/ЕО от 26 октомври 2005 г. за повишаване на сигурността на пристанищата на национално равнище.

Бе изготвен и изпратен план за действие за отстраняване на слабостите и към 13.04.2023 г. всички констатирани пропуски и слабости от проверката бяха отстранени, материалите доказващи изпълнение на коригиращите действия бяха изпратени в Европейската комисия.

През годината представител на дирекция „Пристанища и пристанищни услуги“ взе участие в заседание на Групата по транспорт към Комитета по устойчивост на НАТО, във формати гражданска авиация, океанско корабоплаване и вътрешноконтинентален транспорт в Главната квартира на НАТО в гр. Брюксел, Кралство Белгия.

7.4.2 Контрол на планове за приемане и обработване на отпадъци, в съответствие с изискванията на Директива 2000/59/ЕО за пристанищните приемни съоръжения за отпадъци, резултат от корабоплавателната дейност и на остатъци от корабни товари.

Във връзка с въвеждане на изисквания на Директива (ЕС) 2019/883 на Европейския парламент и на Съвета от 17.04.2019 г. относно пристанищните приемни съоръжения за предаване на отпадъци от кораби, за изменение на Директива 2010/65/ЕС и за отмяна на Директива 2000/59/ЕО (ОВ, L 151 от 7 юни 2019 г.) Народното събрание на Република България прие Закон за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗИД на ЗМПВВПРБ). ЗИД на ЗМПВВПРБ е обнародван в Държавен вестник, бр. 106 от 22 декември 2023 г. След обнародването на ЗИД на ЗМПВВПРБ са предприети промени в подзаконовите актове, свързани с неговото прилагане, включени като мерки № № № 86, 93 и 94 от Плана за действие за 2023 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз.

През 2023 г. бяха извършени общо 27 проверки по изпълнението на плановете за приемане и обработка на отпадъци (2022 г. – 21; 2021 г. – 20; 2020 г. – 23; за 2019 г. – 29). През отчетната година постъпиха за одобряване и преодобряване общо 23 плана за приемане и обработка на отпадъци (2022 г. – 9; 2021 г. – 9; 2020 г. – 11; за 2019 г. – 21). Извършените проверки за изпълнението на плановете за приемане и обработване на отпадъци бележи ръст с 28,57 % спрямо 2022 г.

През 2023 г. не е издавана заповед за освобождаване от заплащане на такси за приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност.

8. В областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране на пристанищата и специализираните пристанищни обекти са извършени следните дейности:

През 2023 г. бе организационно и технически осигурена дейността на 2 междуведомствени експертни съвета за разглеждане и приемане на проекти на генерални планове на пристанища за обществен транспорт, като са одобрени три генерални плана.

През 2023 г. експертите от ДППУ на ИА „Морска администрация“ изготвиха становища проекти и за съгласуване на:

- ✓ едно становище по проект на Генерален план;
- ✓ едно становище за издаване на разрешителни по реда на чл. 52, ал. 2 от Закон за водите;
- ✓ три становища за съгласуване на инвестиционни проекти.

През отчетната 2023 г. са дадени разрешения за поставяне на 11 преместваеми обекти, пряко свързани с технологичния процес по предоставяне на пристанищни услуги в съответствие с разпоредбите на чл. 112р, ал. 1, т. 1 от ЗМПВВПРБ и чл. 14, ал. 1, т. 1 от Наредба № 8 от 27 април 2020 г. за преместваемите обекти и за информационните, рекламните и монументално-декоративните елементи на територията на пристанищата (обн. ДВ, бр. 41 от 8 Май 2020 г.).

През отчетния период в дирекция „Пристанища и пристанищни услуги“ (ДППУ) беше извършен анализ на данните за определяне тенденциите на развитие на административните услуги и тяхната ефективност. Вследствие, на което беше установено, че дирекцията е изпълнила 673 задачи в определения срок и 54 задачи са изпълнени след определения срок, което е 8 % от общия обем на обработените преписки.

След извършен преглед се констатира, че в по-голямата част от случаите се касае за:

- изготвяне на обобщени отговори, които съгласно дадените резолюции са били разпределени на няколко дирекции и е трябвало да бъдат изготвени на база техните становища;

- „изпълнение след срока“, което се дължи на ненавременна промяна на статуса на задачата, като „изпълнена“ въпреки, че същата е изпълнена в срок.

Раздел II. НОРМАТИВНА ДЕЙНОСТ

1. Присъединяване към международни договори

Със свое Решение № 556 от 16 август 2023 г. Министерският съвет одобри Конвенцията за Международната организация за морските средства за навигация, съставена в Париж на 27 януари 2021 г. и предложи на Народното събрание да я ратифицира със закон. Законопроектът за ратифициране на Конвенцията за Международната организация за морските средства за навигация, със сигнатурен № 49-302-02-15, е внесен в Народното събрание на 18 август 2023 г. Същият е приет на първо четене от водещата Комисия по транспорт и съобщения и от Комисията по външна политика в Народното събрание и предстои да бъде разгледан и приет в зала. Ратифицирането на Конвенцията за Международната организация за морските средства за навигация ще позволи на Република България да участва пълноценно в работата по създаване и утвърждаване на стандартите относно морските средства за навигационно осигуряване и свързаните с тях услуги, в т.ч. стандартите относно системите за управление на корабния трафик.

Със Заповед № РД-580 на министъра на околната среда и водите от 1 юли 2022 г. беше създадена междуведомствена работна група, чиято задача беше да изработи проект на Закон за ратифициране на Международната конвенция от Хонконг за безопасно и екологосъобразно рециклиране на кораби, 2009 г. и всички други изискуеми документи. В дейността на работната група активно се включиха представители на отдел „Международни регулации и сътрудничество“ на дирекция „Международни и национални регулации на корабоплаването“.

В периода 13.11.2023 – 13.12.2023 г. е публикуван за обществено обсъждане проект на Решение на Министерският съвет за предложение до Народното събрание за ратифициране на Международната конвенция от Хонконг за безопасно и екологосъобразно рециклиране на кораби, 2009 г. В приложното поле на Международната конвенция от Хонконг за безопасно и екологосъобразно рециклиране на кораби, 2009 г., попадат морските кораби с бруто тонаж не по-малък от 500 БТ, плаващи под знамето на държава – страна по Конвенцията, както и съоръженията за рециклиране на кораби, които се намират под юрисдикцията на държава – страна по Конвенцията. Целта ѝ е да бъдат създадени гаранции, че корабите, които са в процес на разглобяване за скрап след края на експлоатационния им срок, не създават ненужен риск за човешкото здраве и безопасност, както и за околната среда.

Във връзка с проект на Решение на Министерски съвет за приемане на проект на Меморандум за разбирателство между правителствата на Република България, Румъния и Република Турция за създаване на Противоминна военноморска група в Черно море (МСМ Black Sea) и в отговор на писмо с изх. № 04-03-255/15.12.2023 г. от МТС наборът от документи бе съгласуван от Изпълнителна агенция „Морска администрация“ без бележки.

2. Изменение и допълнение на закони и подзаконовни нормативни актове, както и подготовка на правни документи във връзка с решения на МС.

Във връзка с осигуряване на прилагането на изискванията на Кодекса за признатите организации (Кодекс ПО), приет с Резолюция MSC.349(92) на Комитета за морска безопасност на 21 юни 2013 г., в сила за Република България от 1 януари 2015 г. (ДВ, бр. 15 от 2017 г.), е прието изменение на Наредба № 4 от 15 декември 2011 г. за оправомощаване и оттегляне на предоставените правомощия за извършване на прегледи на кораби и корабоприетелатели. Изменението на Наредба № 4 е обнародвано в Държавен вестник, бр. 12 от 2023 г.

В изпълнение на мярка № 82 от Плана за действие за 2023 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, е изготвен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗИД на ЗМПВВПРБ), във връзка с въвеждане на изисквания на Директива (ЕС) 2019/883 на Европейския парламент и на Съвета от 17.04.2019 г. относно пристанищните приемни съоръжения за предаване на отпадъци от кораби, за изменение на Директива 2010/65/ЕС и за отмяна на Директива 2000/59/ЕО (ОВ, L 151 от 7 юни 2019 г.). ЗИД на ЗМПВВПРБ е обнародван в Държавен вестник, бр. 106 от 22 декември 2023 г. След обнародването на ЗИД на ЗМПВВПРБ се предвижда да бъдат приети промени в подзаконовите актове, свързани с неговото прилагане по мерки №№ 86, 93 и 94 от Плана за действие за 2023 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз.

През 2023 г. е изготвен доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ) и същият е публикуван на Портала за обществени консултации <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=7798>. Последващата оценка е извършена в изпълнение на Решение № 436 на Министерския съвет от 05.07.2022 г. за одобряване на списък със законопроекта, на които ще бъде извършена цялостна предварителна оценка на въздействието, и със закони, на които ще бъде извършена последваща оценка на въздействието през 2022 г.

В изпълнение на мярка № 85 от Плана за действие за 2023 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с Решение № 57 на Министерския съвет от 25 януари 2023 г., е прието и обнародвано в Държавен вестник, бр. 17 от 2023 г. изменение на Наредбата за трудовите и непосредствено свързани с тях отношения между членовете на екипажа и на обслужващия персонал на кораба и корабоприетелателя, приета с Постановление № 226 на Министерския съвет от 2003 г. Изменението на наредбата е във връзка с осигуряване на правилното прилагане на параграф 1, точка 1 от Приложението към Директива на Съвета 2014/112/ЕС от 19 декември 2014 г. за прилагане на Европейското споразумение относно определени аспекти на организацията на работното време в сектора на вътрешния воден транспорт, сключено от Европейския съюз за речно корабоплаване (ЕБУ), Европейската организация на речните превозвачи (ЕСО) и Европейската федерация на работниците от транспорта (ЕТФ) (ОВ, L 367, 23 декември 2014 г.).

В изпълнение на мярка № 95 от Плана за действие за 2023 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, е прието и обнародвано в Държавен вестник, бр. 60 от 2023 г. изменение на Наредба № 16 от 20.06.2006 г. за обработка и превоз на опасни и/или замърсяващи товари по море и на опасни товари по вътрешни водни пътища. Изменението е във връзка с въвеждане на изискванията на Делегирана директива (ЕС) 2022/2407 на Комисията от 20 септември 2022 г. за изменение на приложенията към Директива 2008/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета с цел отчитане на научно-техническия прогрес (ОВ, L 317 от 9.12.2022 г.), в частта ѝ относно превоза на опасни товари по вътрешни водни пътища (чл. 1, параграф 3 от нея).

Изготвени бяха и становища по следните проекти на нормативни актове:

- ✓ Проект на Закон за енергията от възобновяеми източници в морските пространства, със сигнатурен № 49-354-01-127, внесен от група народни представители;
- ✓ Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения;
- ✓ Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда;
- ✓ Проект на Наредба за воденето, съхраняването и достъпа до информационната система за единна входна точка за запорите на движими вещи, подлежащи на регистрация по силата на закон, и за организацията, правилата и дейността на онлайн платформата за електронни публични търгове;
- ✓ Проект на Решение на Министерския съвет за предоставяне на дерогации от член 3м, параграф 7, алинея втора от Регламент на Съвета (ЕС) 833/2014 относно ограничителни мерки с оглед действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, и за отмяна на точки 2 и 3 от Решение № 969 на Министерския съвет от 2022 г. за предоставяне на дерогация от член 3м, параграфи 1 и 2 от Регламент на Съвета (ЕС) 833/2014 относно ограничителни мерки с оглед действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, и за отменяне на Решение № 569 на Министерския съвет от 2022 г. за изпълнение на Регламент (ЕС) 2022/879 от 3 юни 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) 833/2014 г. и за предприемане на мерки за понижаване на цените на горивата за гражданите и икономическите оператори;
- ✓ Проект на План за намаляване на административната тежест.

През 2023 г. бяха обнародвани следните нормативни документи, които са свързани с дейността на ИАМА:

През 2023 г. са издадени на основание чл. 362 от КТК следните разпореждания на изпълнителния директор на ИАМА:

- ✓ Разпореждане № 95 от 01.03.2023 г. относно подобряване безопасността и техническото обслужване на противопожарното и спасително оборудване на корабите, плаващи под българско знаме;
- ✓ Разпореждане № 68 от 15.03.2023 г. относно изискванията към малките кораби, които не попадат в обхвата на международните конвенции;
- ✓ Разпореждане № 139 от 02.08.2023 г. относно докладване на данни за пасивно уловените отпадъци в пристанищата по чл. 107 от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България;
- ✓ Разпореждане № 140 от 10.10.2023 г. относно актуален списък на морското оборудване и за отмяна на Разпореждане № 136 от 22 август 2022 г.

В отговор на получено писмо от главния секретар на МТС относно предоставяне на изисквана от министъра на икономиката и индустрията информация във връзка с изготвянето на финансова обосновка към законопроект за въвеждане изискванията на Директива (ЕС) 2019/882 на ЕП и Съвета, бе изготвено становище относно финансовия ефекти върху дейността на агенцията.

Изпълнение на мярка 20.1.7. „Одобряване от Министерския съвет и внасяне в Народното събрание на законопроект за държавните такси“ от Програмата за управление на Република България юни 2023 г. – декември 2024 г.

Експерти от ИАМА съдействаха активно на експертите от Министерството на финансите при изработване на част от текстовете на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси, които да регламентират процеса на автоматичен обмен на данни между Регистъра на корабите, плаващи под българско знаме и Системата за обмен на информация по чл.5а от Закона за местните данъци и такси, поддържана от Министерство на финансите, за целите на определяне размера на местния данък върху превозните средства. Законопроектът, със сигнатурен № 49-302-01-69, беше разгледан и приет от Четиридесет и деветото Народно събрание и обнародван в Държавен вестник.

На 10 август 2023 г. Министерският съвет прие Постановление № 110 за изменение и допълнение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление №114 на Министерския съвет от 2004 г. Актът е обнародван в бр. 70 на „Държавен вестник“ от 2023 г. Пакетът документи относно проекта на Постановление е изготвен от експерти в ИАМА, тъй като промените са свързани с определянето на командировъчните пари, които получават морските лица за времето на извършване на международен рейс по море или по река Дунав.

✓ През отчетния период експерти от ИАМА изготвиха няколко проекта на решения на Министерския съвет за разрешаване влизането и пребиваването в морските пространства на Република България и посещение на български морски пристанища на чужди държавни кораби:

✓ Решение № 206 на Министерския съвет от 23 март 2023 г. за даване на разрешение за използване на специализирани кораби, плаващи под знамето на Белиз, за извършването на хидротехнически работи във вътрешните морски води и в териториалното море на Република България във връзка с реализиране строителството на обект: „Изграждане на кейова стена за корабно място № 28, вертикална планировка, техническа инфраструктура и съоръжения и драгажни дейности в оперативната акватория и зона за маневриране“, подобект № 1: „Изграждане на кейова стена за корабно място № 28, техническа инфраструктура и съоръжения“.

✓ Решения на Министерския съвет № 71 от 27 януари 2023 г. и № 602 от 8 септември 2023 г. за даване на разрешение на „Петрокелтик България“ ЕООД и на „Петрокелтик“ ООД – Люксембург да използват корабите „GSP SATURN“ и „GSP LICORN“, плаващи под знамето на Република Панама, за извършване на превози и дейности, свързани с хидротехнически и подводнотехнически работи за изграждане на нов експлоатационен сондаж GP-3 в границите на концесионната площ на находище „Галата“ в териториалното море и във вътрешните морски води на Република България в Черно море, в изпълнение на т. 5.2.1 от Решение № 230 на Министерския съвет от 2001 г. (ДВ, бр. 37 от 2001 г.).

Съществено влияние върху СУК оказват измененията в международното и национално законодателство. През отчетния период са извършвани текущи подобрения на процесите, на база предложения от служителите, както и за актуализиране и осъвременяване на процесите, свързани с настъпилите нормативни изменения в международното и национално законодателство. Във връзка с транспонирането на изменения от международни документи и изисквания са предприети действия за изменение и допълнение на редица подзаконовни нормативни документи, регламентиращи дейността на агенцията.

Раздел III. ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. Европейски съюз

Във връзка с влезлия на 8 август 2023 г. в сила Закон за изменение и допълнение на Закона за контрол по прилагане на ограничителните мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, експерти от отдел „Международни регулации и сътрудничество“ на дирекция „Международни и национални регулации на корабоплаването“ участваха в подготовката на Решение № 549 на Министерския съвет от 11 август 2023 г. за уведомяване на „ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД за прекратяването на Договора за предоставяне на концесия върху пристанищен терминал „Росенец“, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Бургас (Концесионния договор) на основание § 2, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за контрол по прилагане на ограничителните мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, и за последиците от прекратяването и в неговото прилагане.

Изготвени бяха Заповед № 3-242 на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ от 15 август 2023 г. за заличаване на „ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД от Регистъра на пристанищните оператори в Република България и Заповед № 3-286 на изпълнителния директор на агенцията от 1 септември 2023 г. за допускане на предварително изпълнение на Заповед № 3-242/15.09.2023 г., както и становища по жалбите на пристанищния оператор срещу двете заповеди.

1.1. Европейска агенция по морска безопасност.

През изтеклата година ИАМА изпрати през 2023 г. чрез портал DONA (Dynamic Overview of National Authorities project) на ЕМСА доклади, както следва:

- по Директива 2009/15/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 2009 г. относно общите правила и стандарти за организациите за проверка и преглед на кораби и за съответните дейности на морските администрации;

- по Регламент (ЕО) № 336/2006 на Европейския Парламент и на Съвета от 2006 г. за прилагане на Международния кодекс за управление на безопасността в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 3051/95 на Съвета;

- по Директива (ЕС) 2016/802 на Европейския парламент и на Съвета от 2016 г. относно намаляването на съдържанието на сяра в определени течни горива;

- по Директива (ЕС) 2019/883 на Европейския парламент и на Съвета от 2019 г. относно пристанищните приемни съоръжения за предаване на отпадъци от кораби;

- чл. 10 от Регламент (ЕО) № 336/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 февруари 2006 година за прилагане на Международния кодекс за управление на безопасността в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 3051/95 на Съвета.

В изпълнение на чл. 3да, параграф 6 от Регламент на Съвета (ЕС) № 833/2014 от 31 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, и в съответствие с дадените от Европейската агенция по морска безопасност указания, периодично беше попълван стандартизиран формуляр CR (EU) 2022-576 Derogations. Достъпът до българските морски и речни пристанища е забранен за всички плавателни съдове, независимо от знамето, под което плават, които са сертифицирани от Руския морски корабен регистър, считано от 00.00 часа на 8 април 2023 г. Забраната е въведена на основание член 3да, параграф 1а от Регламент на Съвета (ЕС) № 833/2014, консолидирани заповеди на директорите на териториални дирекции на ИАМА са достъпни на интернет страницата на агенцията: <https://www.marad.bg/bg/node/3242>.

Изготвен е План за предприетите действия от страна на ИАМА с цел отстраняване на установените недостатъци и забележки по прилагането на правото на Съюза относно

безопасността на пътническите кораби (Директиви 98/41/ЕО, 2003/25/ЕО и 2009/45/ЕО, както са изменени) във връзка с посещение на Европейската агенция по морска безопасност в Република България в периода 9-10 декември 2021 г. и 12-15 юли 2022 г.

Одитиращ екип на ЕМСА извърши проверка на ИА „Морска администрация“ във връзка с прилагане на Директива 2001/96/ЕО относно установяване на хармонизирани изисквания и процедури за безопасното товарене и разтоварване на кораби за насипни товари (Директива 2001/96/ЕО). Във връзка с коригиране на недостатък, установен при одита на ЕМСА, е издадена Заповед № 3-361/ 16.10.2023 г. на изпълнителния директор на ИАМА.

Във връзка с одобрения План за обученията на специализираната администрация на ИАМА за 2023 г., в съответствие с графика на обученията, провеждани от ЕМСА през 2023 г. и със съдействието на Консултативната мрежа за техническа помощ на ЕМСА бяха организирани и проведени курсове за обучение и семинари.

Във връзка с участие в събития, организирани от ЕМСА са изготвени следните доклади:

- от участие в 22-та годишна среща на Групата на потребителите на CleanSeaNet (CSN), проведена на 09.03.2023 г. присъствено в седалището на ЕМСА в гр. Лисабон, Португалия.

- от участие в 67-та среща на Административния борд на Европейската агенция по морска безопасност, проведена в периода 14 – 15.06.2023 г., Лисабон, Португалия;

- от участие в тематичен семинар, проведен на 19.09.2023 г. по повод планиран от Европейската комисия и ЕМСА цикъл от проверки в държавите-членки на ЕС по Директива (ЕС) 2019/883, заменяща Директива 2000/59/ЕО, относно пристанищните приемни съоръжения за отпадъци от кораби (т.нар. PRF-директива);

- от участие в обучителен курс във връзка с прилагане на Директива (ЕС) 2019/883, проведен на 03.10.2023 г. в гр. Лисабон, Португалия;

- от участие на 14-та среща на групата за SafeSeaNet (SSN) / LRIT, проведен на 24.10.2023г. хибридно, Лисабон, Португалия;

- от участие в обучителен курс по Морска киберсигурност, проведен в периода 08 - 11.11.2023 г., в гр. Лисабон, Португалия.

1.2. Други въпроси, свързани с Европейския съюз в предмета на дейност на ИАМА.

През отчетния период отговорни служители в агенцията следиха отблизо работата и обсъжданите въпроси в работните групи „Морски транспорт“, „Транспорт – интермодални въпроси и мрежи“ и други помощни органи към Съвета на ЕС, в това число Корепер I и Корепер II, както и на Експертната група по ограничителните мерки на ЕС и екстериториалността към Европейската комисия и при необходимост участваха в подготовката на указания и проекти на позиции, които да бъдат заети от представителите на българската страна в тези органи.

През 2023 г. са изготвени и съгласувани в Работна група № 9 „Транспортна политика“ следните рамкови позиции:

- Рамкова позиция по досие 2023/0163 (COD) - Предложение за Регламент на ЕП и на Съвета относно Европейската агенция за морска безопасност и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1406/2002;

- Рамкова позиция по досие 2023/0165 (COD) - Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2009/16 относно държавния пристанищен контрол;

- Рамкова позиция по досие 2023/0171 (COD) - Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2005/35/ЕО относно замърсяването от кораби и относно въвеждането на санкции, включително наказателноправни санкции, за нарушения, свързани със замърсяване;

- Рамкова позиция по досие 2023/0172 (COD) - Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2009/21/ЕО относно спазването на изискванията за държавата на знамето;

Съгласувана е Рамкова позиция по досие 2023/0164 (COD) - Предложение за Директива за изменение на Директива 2009/18/ЕО за определяне на основните принципи, които уреждат разследването на произшествия в областта на морския транспорт.

През 2023 г. са изготвени позиции по процедури за нарушения, както следва:

- процедура за нарушение № 2021/0162 за неуведомяване на Комисията по отношение на мерките за пълно транспониране на Директива (ЕС) 2019/883 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно пристанищните приемни съоръжения за предаване на отпадъци от кораби, за изменение на Директива 2010/65/ЕС и за отмяна на Директива 2000/59/ЕО;

- процедура за нарушение № 2019/2218 относно неизпълнение на задълженията по чл. 5, параграф 1, чл. 7, параграфи 1 и 4 от Директива 2014/90/ЕС за морското оборудване, както и по чл. 25, параграфи 1-2 от Директива 2014/90/ЕС във връзка с чл. 19, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 765/2008 за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти. На 16.11.2023 г. е прието решение на Европейската Комисия за закриване на процедурата за нарушение № 2019/2218.

Изготвено е становище на ИАМА във връзка със съгласуването по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Морския пространствен план на Република България 2021 г. – 2035 г. Морското пространствено планиране се извършва в съответствие с изискванията на ЗМПВВПРБ, въвеждащи изисквания на Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за установяване на рамка за морско пространствено планиране (ОВ, L 257 от 2014).

Във връзка с актуализация на Програмата от мерки (ПоМ) към Морската стратегия на Република България, съгласно чл. 17, т.2, буква „г“ от Рамковата директива за морска стратегия 2008/56/ЕО, бяха изготвени и изпратени до директора на Басейнова дирекция „Черноморски район“ общи предложения за прецизиране на текстове към съществуващи и нови мерки в ПоМ за 2022-2027 г., както и предложения за промени на конкретни мерки.

Предоставена е информация от ИАМА в частта воден транспорт във връзка с изготвяне на проект на Закона за изискванията за достъпност към продукти и услуги, въвеждащ изисквания на Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги.

Изготвено е становище на ДМА – Варна и ДМА-Бургас във връзка с покана от МОСВ за дискусия относно възможностите за изготвяне на дългосрочна прогноза на емисиите на парникови газове по отделните сектори, във връзка с Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10.05.2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО относно установяването на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на

резерв за стабилност на пазара за схемата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове (ОВ, L 130 от 2023 г.)

През м. октомври е изготвено становище от ДМА - Варна относно предложение за изменение на Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения.

Във връзка с предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 92/106/ЕИО на Съвета по отношение на рамка за подпомагане на интермодалния транспорт на товари и Регламент (ЕС) 2020/1056 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изчисляването на спестяванията от външни разходи и генериране на обобщени данни през м. ноември е изготвено становище от ИАМА.

В изпълнение на мерки № 105-108 от Плана за действие за 2023 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз са представени информация/доклади, както следва:

- Информация съгласно Приложение XIV на Директива 2009/16/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно държавния пристанищен контрол;

- Доклад по член 9, параграф 2 на Директива 2009/15/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно общите правила и стандарти за организациите за проверка и преглед на кораби и за съответните дейности на морските администрации;

- Годишен доклад по морска сигурност относно прилагането на Регламент (ЕО) №725/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно подобряване на сигурността на корабите и на пристанищните съоръжения;

- Доклад по чл. 26 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004. Докладът по чл. 26 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 е публикуван на интернет страницата на ИАМА: <https://www.marad.bg/bg/node/3301>.

Във връзка с участие в събития, организирани от Европейската комисия са изготвени доклади:

- от участие в 90-та среща на Maritime Security Committee, проведена на 14 юни 2023г. онлайн (webex);

- от участие в 25-та среща на под-групата на държавите-членки на ЕК за експерти по интегрирането на морско наблюдение и сигурността, 24 октомври 2023 г., Брюксел, Белгия;

- от участие в 55-та среща на Комитет по морската безопасност и предотвратяване на замърсяването от кораби (COSS);

През изтеклата година ИАМА активно участваше в работата на Европейската агенция по морска безопасност. Изпълнителният директор на агенцията, който е член на Административния борд на ЕМСА, взе участие в две сесии (67 и 68), проведени през годината.

Във връзка с одобрения План за обученията на специализираната администрация на ИАМА за 2023 г., в съответствие с графика на обученията, провеждани от ЕМСА през 2023 година и със съдействието на Консултативната мрежа за техническа помощ на ЕМСА бяха организирани и проведени курсове за обучение и семинари по редица важни функции като: инспекции на държавата на знамето, европейско морско право, CleanSeaNet, съдържанието на сярата в корабните горива, рециклиране на кораби, пристанищни приемни съоръжения, киберсигурност и др. През различните форми на обучение се преминали общо 25 служители от специализираната администрация.

Служители на Агенцията взеха участие и в 5-то заседание на потребителската група за Морско наблюдение Коперник, проведено се на 18 октомври 2023 г., в Лисабон, Португалия, както и в Годишното събитие на европейската брегова охрана 2023 г., организирано от ЕМСА, в периода 27-28 юни 2023 г., в Лисабон, Португалия.

2. Международна дейност

2.1. ООН

Във връзка със споразумение към Конвенцията на ООН по морско право за съхранение и устойчиво използване на морското биологично разнообразие в зоните отвъд национална юрисдикция е изпратено становище до директора на дирекция „Правна“ относно получено писмо от заместник-министъра на външните във връзка с официално приетия с консенсус текст на Споразумение към конвенцията на ООН по морско право за съхранение и устойчиво използване на морското биологично разнообразие в зоните отвъд национална юрисдикция.

Представител на ИАМА проследява регулярно заседанията на Съвета по националния радиочестотен спектър и на Междуправителствена работна група за подготовка на Световната радио асамблея и Световната радиоконференция – 2023 г. в Дубай. Представител на ИАМА участва в междуправителствена работна група за изпълнението на политики за ландшафт по линия на Конвенцията за ландшафт на Съвета на Европа, създадена със заповед на министъра на околната среда и водите.

Във връзка с приемането на Международен договор за опазване на морското биологично разнообразие в морските зони отвъд национална юрисдикция (BBNJ), официално приет от Петата сесия на Междуправителствената конференция на страните по Конвенцията на ООН по морско право (Ню Йорк, 19-20 юни 2023 г.), ИАМА е изразила становище по компетентност.

Становище е изпратено и във връзка подготовка на Стратегическия план на Международния орган за морското дъно 2024-2028. Със заповед на министъра на транспорта и съобщенията от 27 март 2023 г. в системата на министерството е сформирана работна група за координирано отстояване на българските интереси в секторите транспорт, информационна свързаност и съобщения в процеса на преговори и технически прегледи по присъединяването на Република България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Изпълнителна агенция „Морска администрация“ участва в работата на групата с двама експерти – по един от отдел „Международни регулации и сътрудничество“ на дирекция „Международни и национални регулации на корабоплаването“ и от дирекция „Пристанища и пристанищни услуги“.

Регулярно бяха изготвяни съобщения и публикувани информации относно санкциите на Съвета за сигурност, по отношение на държави като Иран, Ирак, Либия, Мали, Йемен, Централната Африканска република и др. на електронната страница на ИАМА.

2.2. Международна морска организация

В Държавен вестник, бр. 5 от 17 януари 2023 г. е обнародван Меморандум за сътрудничество между Република България и Международната морска организация относно участието в схемата за одит на държава-членка на ИМО.

В периода 15 май – 22 май 2023 г. е проведен одит на Република България по схемата за одит на държава-членка на ИМО (IMSAS). Одитът е извършен съгласно изискванията на Меморандума за сътрудничество между ИМО и Република България и в съответствие с Кодекса за прилагане на задължителните инструменти на ИМО (III Code), приет с Резолюция А.1070(28) на Асамблеята на ИМО от 4 декември 2013 г., (ДВ, бр. 97 от 2018 г.). В резултат на одита са установени едно (1) наблюдение - ОВ-01 (observation) и три (3) констатации за

несъответствия (findings) – FD-1, FD-2 и FD-3. Във връзка с резултатите от одита е представен доклад с № ДОК-279 /24.07.2023 г. на координаторите на ИАМА по направление III Code.

Проследявани са регулярно инициативите на Международната морска организация, като са изготвени Доклад № Б-444 /16.03.2023 г. относно Резултати от 79-та сесия на Комитета по опазване на морската среда към Международната морска организация (ИМО МЕРС 79) и Доклад № 359 /11.10.2023 г. относно Резултати от 80-та сесия на Комитета по опазване на морската среда към Международната морска организация (ИМО МЕРС 80).

В съответствие с изискванията на параграфи 42, 51 и 63 от III Code и във връзка с прилагане на Стратегията за безопасност на корабоплаването и опазване на околната среда от замърсяване от кораби, одобрена с Решение № 420 на Министерския съвет от 26 юни 2020 г., бяха изготвени през 2023 г. доклади на направления „Държава на знамето“, „Крайбрежна държава“ и „Държава на пристанището“.

В изпълнение на ангажимента на България за ежегодно докладване до ИМО в срок до 30 септември всяка година за прилагането на изисквания на Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби (MARPOL 73/78), както е изменена, и съгласно МЕРС/Circ.318 от 26.07.1996 г., е изготвен Доклад на България по MARPOL 73/78 за 2022 г. Докладът е изпратен до ИМО на 19.09.2023 г. и на следващия ден в ИАМА е получено потвърждение от ИМО, че докладът е получен.

В периода 27 ноември - 6 декември 2023 г. се проведе 33-та редовна сесия на асамблеята на Международната морска организация. Участие в нея взеха заместник-министърът на транспорта и съобщенията, изпълнителният директор на ИАМА и старши експерт от дирекция МНРК, които бяха командировани за целта в Лондон, Великобритания. Асамблеята прие 5 резолюции с отношение към стратегия, планиране и реформи на ИМО, бяха одобрени докладите на правния комитет, комитета за техническо сътрудничество, комитета по морска безопасност, комитета по опазване на морската среда и комитета за улесняване на корабоплаването. По предложение на комитетите бяха приети 9 резолюции на Асамблеята.

Асамблеята гласува за избор на членове на Съвета като българската делегация подаде своя глас за членове в трите категории „А“, „В“ и „С“. В рамките на Асамблеята бе назначен също така външен одитор на Организацията и бе одобрено на назначаването на новия генерален секретар на ИМО от Република Панама.

По време на процеса на подготовка на Асамблеята, ИАМА е предоставила становища по кандидатурите в категории „А“, „В“ и „С“ на Съвета на ИМО, с цел постигане на договорености за обвързване на българската подкрепа с български кандидатури в други структури към ООН.

2.3. Международна организация по труда

През 2023 г. Изпълнителна агенция „Морска администрация“ представи информация относно прилагането в периода май 2019 г. - май 2023 г. на Морската трудова конвенция, 2006 (MLC, 2006) (ДВ, бр. 76 от 2013 г.). Във връзка с докладване по ратифицирани конвенции на Международната организация на труда е изпратена обобщена информация с № 1364 от 12 и 18 юли 2023 г. в отговор на запитване на МТСП.

Във връзка с предстоящо заседание на Националния съвет по условия на труд, на което ще се разглеждат проект на Наредба за условията за извършване на задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите, проект на Решение на Министерския съвет за предложение до Народното събрание за ратифициране

на Конвенция № 155 на Международната организация на труда относно безопасността и здравето при работа от 1981 г. и проект на Решение на Министерския съвет за предложение до Народното събрание за ратифициране на Конвенция № 187 на Международната организация на труда относно Рамка за насърчаване на безопасността и здравето при работа от 2006 г. бе изготвено становище на ИАМА по документите.

2.4. Двустранно и многостранно сътрудничество

През 2023 г. беше сключен Меморандум за разбирателство за морско сътрудничество между Министерството на транспорта и съобщенията на Република България и Министерството на морските работи на Ислямска република Пакистан. Меморандумът е обнародван в Държавен вестник бр. 54 от 23 юни 2023 г.

През отчетния период, по искане на МТС и по повод предстоящи срещи на правителствено ниво, ИАМА е предоставила справки за двустранното сътрудничество в областта на морското търговско корабоплаване с Турция, Хърватия, Либия, Албания, Украйна, Ислямска република Иран, Азербайджан, Армения, Беларус, Грузия, Казахстан, Русия, Аржентина, Франция, Тунис, Египет, Израел, Швеция, Норвегия, Исландия и др.

По отношение на двустранните и многостранни споразумения ИАМА е предоставила експертни становища по проекти на двустранни споразумения в областта на търговското корабоплаване и търсене и спасяване с Египет, Грузия, Украйна и Турция. Чрез МТС, на Тунис беше предложен проект на Спогодба за морското търговско корабоплаване, което да замени Спогодбата за морско корабоплаване между Народна република България и Република Тунис е съставена в Тунис на 29 април 1969 г. и е в сила от 15 юли 1972 г.

2.5. Дунавска комисия

През отчетния период ИАМА продължи да дава становища в рамките на своите компетенции по въпроси, разглеждани на заседанията на работните групи в Дунавската комисия (ДК)

Във връзка с подготовката на заседание на Работната група по юридическите и финансовите въпроси към Дунавската комисия, в периода 7-9 ноември 2023 г., ИАМА предостави информация за позиции по точките от откритата и закритата част от дневния ред към МТС.

Представители на Агенцията участваха в 100-та сесия на Дунавската комисия (ДК), която се проведе на 14 декември 2023 г. На сесията бяха одобрени докладите на отделните работни групи, както и постановление за приемане на плана на работа на ДК за следващата 2024 г.

2.6. Други

Във връзка със систематизиране на усилията за подобряване на регулаторната политика на Република България в контекста на присъединяване към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) експерти на ИАМА регулярно предоставяха становища в частта воден транспорт. Получавана е регулярно информация във връзка със сътрудничеството с Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ОЧИС) и относно изготвянето на стратегическия документ „Икономически дневен ред на ЧИС”.

Във връзка с необходимостта от ежегодно представяне на национален доклад до Консултативната група по екологични аспекти и безопасност на корабоплаването към Комисията за опазване на Черно море от замърсяване (BSC ESAS AG), са предоставени справки с данни за: брой нефтени и химични разливи в българските акватории на Черно море,

брой и размер на наложените санкции за замърсяване на морската среда от кораби, количества корабни отпадъци по видове, предадени в приемни съоръжения в българските морски пристанища. Тези данни са обобщени от националния координатор по държавен пристанищен контрол за броя и видовете кораби, посетили българските морски пристанища през отчетния период, с данни на ИАМА относно количествата обработени товари по видове и капацитет на пристанищните терминали, както и с такива от Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ относно количества депонирани драгажни маси в българските акватории на Черно море и включени в годишен доклад на България за 2022 г. до Консултативната група. На 02.06.2023 г. докладът е изпратен от представителя на България за BSC ESAS AG до Постоянния секретариат на Комисията, с копие до Басейнова дирекция „Черноморски район“, представляваща страната ни в Комисията.

Във връзка с препоръките, дадени в Доклада от партньорската проверка относно съответствието с Кодекса на европейската статистическа практика и допълнителното усъвършенстване и развитие на Националната статистическа система на България: препоръка 11: публикуване на електронните страници на органите на статистиката календари за разпространение и статистическа информация за многократно употреба (напр. xlsx, отворени данни), е подготвен проект на „Календар за разпространение на резултатите от статистическите дейности, проведени от Изпълнителна агенция „Морска администрация“ към Министерството на транспорта и съобщенията за 2023 г.“ по дати – на български и английски език, по теми – на български и английски език. Представител на ИАМА участва в Националния статистически съвет във връзка с подготовката на Национална статистическа програма за 2024 г., отчета за дейността, извършена през 2023 г. от ИАМА, в качеството ѝ на орган на статистиката, и плана за статистическите дейности на агенцията за 2024 г.

Предоставена е информация от компетентността на ИАМА във връзка с изготвянето на Таблица относно изпълнение на дейности по Плана за действие за 2022 – 2026 г. по коридора ТРАСЕКА.

Във връзка с получено Мотивирано становище от Генералния секретариат на Европейската комисия относно процедура за нарушение № 2019/2218 за неизпълнение на задължения по чл. 25, пар. 1 и 2 от Директива 2014/90/ЕС във връзка с чл. 11, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2019/1020 относно надзор на пазара бе изготвено становище относно обхванатите от наказателната процедура въпроси, свързани с неизпълнение на чл. 25, пар. 1-2 от Директивата поради липса на извършени дейности по надзор на пазара на морското оборудване в подходящ мащаб.

Предприети бяха следните действия:

1) определени са петима служители на агенцията, отговорни за следене на информацията, постъпваща чрез Информационната и комуникационна системата за надзор на пазара (ICSMS), и за докладването чрез същата система на предприетите дейности по надзор на пазара;

2) извършени са проверки на морското оборудване, монтирано след 18 септември 2016 г. (съгласно член 4, параграф 1, във връзка с член 39, параграф 1, ал. 2 от Директива 2014/90/ЕС) на борда на корабите, които плават под българско знаме и попадат в обхвата на Директива 2014/90/ЕС; 3) извършени са проверки на българските търговци – доставчици на морското оборудване; 4) извършени са проверки за наличието на българския пазар на морско оборудване, обявено в Информационната и комуникационна системата за надзор на пазара (ICSMS) за несъответстващо на изискванията.

Резултати от извършените проверки се въвеждат своевременно в Информационната и комуникационна системата за надзор на пазара (ICSMS):

На 07.07.2023 г. е изготвен доклад до Генерална дирекция „Мобилност и транспорт“, Раздел D2 – Морска безопасност, описващ предприетите действия. Представен е актуализиран проект на Позиция на Република България по процедура за нарушение № 2019/2218 в Дирекция „ЕКМС“, МТС.

Във връзка с прилагането на ограничителната мярка по чл. 3да, параграф 1а от Регламент на Съвета (ЕС) № 833/2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, представляваща забрана за достъп в пристанищата на ЕС на плавателни съдове, сертифицирани от Руския морски корабен регистър, експерти от отдел „Международни регулации и сътрудничество“ подготвиха проекти на заповеди на директорите на териториалните дирекции и капитани на пристанищата за изменение и допълнение на действащите техни заповеди за прилагане на ограничителните мерки по регламента. Издадените заповеди за изменения, както и консолидираните версии на заповедите на директорите на териториалните дирекции и капитани на пристанищата за прилагане на ограничителните мерки по регламента са публикувани на интернет страницата на Изпълнителна агенция „Морска администрация“, на адрес: <https://www.marad.bg/bg/node/3242>;

В изпълнение на чл. 1аб, параграф 1 от Решение 2014/512/ОВППС на Съвета от 31 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, както е изменено, беше изготвено уведомление до генералния директор на ФАУ „РУСКИ МОРСКИ КОРАБЕН РЕГИСТЪР“ и до управителя на българския клон на чуждестранното юридическо лице за прекратяване на Договора за предоставяне на правомощия за извършване на прегледи на морски кораби, регистрирани в Република България, сключен между Изпълнителна агенция „Морска администрация“ и Руския морски корабен регистър, в сила от 1 ноември 2006 г.

През месец май 2023 г. директора на дирекция „Морска администрация – Бургас“ и капитан на пристанище Бургас и служители от дирекцията взеха участие в организираната двустранна среща на представители на българските компетентни органи по прилагане на ограничителните мерки на Европейския съюз с експерти от Европейската комисия, на които бяха поставени и обсъдени въпроси от практическа важност.

В течение на целия отчетен период експерти от ИАМА участваха в обсъжданията на новите (десети, единадесети и дванадесети) пакети законодателни актове за въвеждане на допълнителни ограничителни мерки, извършваха проверки и изготвиха отговори по сигнали за предполагаеми нарушения на санкциите, изпращаха на дирекция „Обща външна политика и политика на сигурност на ЕС“ в Министерството на външните работи изисканата информация във връзка с прилагането на санкциите и своевременно попълваха въпросниците относно прилагането на ограничителните мерки спрямо Русия, подготвени от Европейската комисия.

Анализ на икономическия ефект върху гражданите и бизнеса от ЕС от присъединяването/неприсъединяването на България към Шенгенското пространство.

Във връзка с получено писмо от политическия кабинет на Министерството на външните работи относно изготвянето на анализ на икономическия ефект върху гражданите и бизнеса от ЕС от присъединяването/неприсъединяването на България към Шенгенското пространство, входирано в Министерството на транспорта и съобщенията под № 04-01-1399/24.10.2023 г., след като са потърсени становища от браншови организации бе изпратена информация относно икономическия ефект върху гражданите и бизнеса от ЕС от присъединяването/неприсъединяването на България към Шенгенското пространство на главния директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ за подготвянето на обобщена позиция.

Във връзка с постъпило писмо с изх. № 04-15-45/13.07.2023 г. от министерството на труда и социалната политика относно изготвяне на проект на Доклад на Република България относно практическото прилагане на Директива 89/391/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето при работа, бе изпратен проект на отговор от името на министъра на транспорта и съобщенията, съдържащ исканата информация, попадаща в компетентността на Изпълнителна агенция „Морска администрация“.

Експерти от ИАМА изготвиха доклад по чл. 26 от Регламент (ЕС) 1177/2010 относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2022 г. Докладът, съставен в новоустановената от Европейската комисия форма на български и на английски език е публикуван на интернет страницата на агенцията на електронен адрес: <https://www.marad.bg/bg/node/3301>, съответно: <https://www.marad.bg/en/node/3301>.

С окончателен приемо-предавателен протокол от 26.07.2022 г. бе прието изпълнението на сключения с адв. дружество "Киров Атанасов" договор за възлагане на услуги, имащ за предмет изготвянето на стратегия за защита на интересите на Република България и подготвянето на претенция към застрахователите на м/к Вера Су. В изготвения доклад от адвокатското дружество бяха посочени стъпките, които следва да се предприемат след получения отказ за изплащане на застрахователната претенция от страна на застрахователя на кораба Thomas Miller Specialty. Съгласно доклада следва първо да се проведе продажба на кораба съгласно чл. 333а, ал. 2 от Кодекса на търговското корабоплаване (КТК) и в следствие да се заведе дело пред компетентния български съд (Окръжен съд – Добрич) за присъждане разликата до лимита на отговорност на застрахователната полица на извършените от българските институции разноски по спасяването на м.к. „Вера Су“.

Отчитайки становището на адвокатската кантора и действайки съгласно нормативно установените в глава четиринадесета на КТК правомощия, ИАМА проведе процедура за продажба на кораба, която приключи успешно със сключването на договор за покупко-продажба на м.к. „Вера Су“ на 04.01.2023 г. за сумата от 609 266.59 лв. с ДДС. Същата постъпи по транзитна сметка на ИАМА и бе преведена в държавния бюджет.

Във връзка с необходимостта от предприемане на последващи действия по случая за завеждане на съдебен иск срещу застрахователя на кораба бе изготвен доклад до директора на дирекция „Правна“ на МТС относно настоящата ситуация и нуждата да бъдат обсъдени варианти за наемане на правна помощ от специализирано адвокатско дружество, занимаващо се с морско право, което от името на ИАМА, МТС и ДППИ да заведе съдебен иск срещу застрахователя.

От страна на адвокатско дружество „Киров Атанасов“ постъпи предложение относно завеждането на делото, за което ИАМА е изразила своето положително становище. Изготвен бе проект на споразумение между Министерството на транспорта и съобщенията, ИАМА и ДППИ за съвместно възлагане на обществена поръчка, както и проект на договор с адвокатското дружество на осн. чл. 13, ал. 1, т. 7, буква „а“ от ЗОП, който предстои да бъде съгласуван между институциите, както и изготвен доклад до министъра на транспорта за обосноваване необходимостта от възлагането на услугата.

През месец юни, с цел подготовка и завеждане на дело за възстановяване на разноските, направени от българската държава за изваждане на кораб „Вера Су“ бяха изпратени заверени копия от всички налични в ИАМА документи по случая до Дирекция „Правна“ на МТС, които да бъдат препратени в Министерството на финансите.

Във връзка с постъпило в МТС писмо от „Транспортно строителство и възстановяване“ ЕАД („ТСВ“ ЕАД), с което дружеството е отправило молба към министъра на транспорта и съобщенията за съдействие за разрешаването на належаш правен спор, свързан с претенция на „Терем-КРЗ-Флотски арсенал-Варна“ ЕООД („Терем“ ЕООД) срещу „ТСВ“ ЕАД за заплащане на разноски във връзка с моторен кораб „Вера Су“, бе изготвен доклад до заместник-министъра на транспорта и съобщенията.

Изготвен е доклад до заместник-министъра на транспорта и съобщенията относно предприетите от ИАМА действия за събиране на изразходваните от Република България средства за провеждане на операция за изваждане на заседналия край местността „Яйлата“ моторен кораб „Вера Су“, както и допълнително становище до дирекция „Правна“ МТС относно разноските, извършени от агенцията с цел изясняване на отсъствието на правен интерес от страна на агенцията да води дело срещу застрахователя на кораба и препращане на цялата административна преписка към Министерството на финансите с цел завеждане на делото.

Във връзка с търговско дело относно финансови претенции на дружество „Терем-КРЗ-Флотски арсенал-Варна“ ЕООД към „Транспортно строителство и възстановяване“ ЕАД (ТСВ ЕАД), свързани с престоя на моторен кораб „Вера Су“ в кораборемонтния завод на Терем, както и отправено от ТСВ ЕАД искане за съдействие по случая бе изготвено и изпратено становище до директора на дирекция „Концесии и контрол върху дейността на търговските дружества и държавните предприятия“, както и изготвена справка за детайлите на осъществената продажба на кораба през м. януари 2023, която да бъде поставена пред съда от страна на ТСВ ЕАД.

Раздел IV. ПРОЕКТИ

Отдел „Проекти“ към Главна дирекция „Аварийно-спасителна дейност“ изпълнява проекти по програми на ЕС и други донори, в които Агенцията е партньор или конкретен бенефициент, а именно:

- Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020;
- Програма „Морско дело и рибарство“;
- Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Румъния - България 2014 – 2020 г.;
- Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА)

I. Приключили проекти през предходни отчетни периоди

✓ Проект „Разработване на обща база данни и правна рамка за корабни проверки, извършвани в общия българо-румънски участък на р. Дунав чрез интерфейс към националната речна информационна система (RIS)“ - DANRiSS.

На 10 януари 2020 г. приключи изпълнението на проект „Разработване на обща база данни и правна рамка за корабни проверки, извършвани в общия българо-румънски участък на р. Дунав чрез интерфейс към националната речна информационна система (RIS)“ – DANRiSS, код на проекта 16.5.2.014, e-MS код ROBG-172.

Проектът беше одобрен за финансиране в рамките на Втората покана за набиране на проектни предложения по Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Румъния - България 2014 – 2020 г., Приоритетна ос V „Ефикасен регион“.

Общият бюджет на проекта е в размер на 1 440 504.40 евро, 85 % от които се предоставят от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР).

В изпълнението на проект DANRiSS, чиято основна цел е да повиши нивото на координация между двете публични институции, участват двама партньори: Изпълнителна агенция „Морска администрация”, която е водещ партньор и Румънската морска администрация (Romanian Naval Authority - RNA) – партньор по проекта.

Изпълнението на проект DANRiSS започва на 11 май 2017 г., с първоначално одобрена продължителност на проекта 24 месеца. В процеса на изпълнение, той е удължен с 6 месеца, а по-късно временно спрян за два месеца. След изтичане на двумесечния период, работата по проекта е възобновена успешно.

Основни резултати от изпълнението на проект DANRiSS:

- Изготвено и подписано Споразумение между Изпълнителна агенция „Морска администрация” и Румънската морска администрация относно проверките на плавателни съдове по вътрешните водни пътища в българо-румънския участък на р. Дунав.

- Изготвени Местни правила за плаване в общия българо-румънски участък на р. Дунав.

- Доставена, инсталирана и конфигурирана Интегрирана система за корабна инспекция – софтуерен пакет с електронна база данни и оборудване

- Разработена Методика за оценка на риска при извършване на речния надзор.

Съгласно разпоредбите на Ръководството за изпълнение на проекти по програма INTERREG V-A Румъния-България 2014-2020 г., за период от пет години след последното плащане по даден проект, Водещият партньор има задължението да изготвя и предоставя годишен доклад за предприетите мерки за осигуряване на устойчивост на резултатите от изпълнението на проекта.

През разглеждания период бе изготвен трети Доклад за устойчивост, който беше изпратен за одобрение до Съвместния секретариат на програмата на 15.08.2023 г. Докладът за устойчивост е подаден чрез Проектен доклад 5.6 в електронната система за отчитане на проекти – eMS и обхваща периода 12.07.2022 – 11.07.2023 г.

Докладът представя предприетите след приключването на проекта мерки за постигане на устойчивост на резултатите, оценка на въздействието, мерки за популяризиране, идентифициране на потенциални фактори, които могат да повлияят на устойчивостта на проекта и предприетите мерки за спазване на хоризонталните принципи, съгласно договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

В резултат на подадения доклад, на 15.11.2023 г. беше извършена проверка на място от страна на представители на Съвместния секретариат на програмата в седалището на ИАМА. В хода на проверката бяха изискани допълнителни документи към Доклада за устойчивост и той беше подаден повторно чрез eMS системата на 15.11.2023 г. На 24.11.2023 г., докладът за устойчивост беше одобрен от управляващия орган на програмата.

До приключването на периода на устойчивост на резултатите от проект DANRiSS, следва да бъдат изготвени още два доклада от страна на ИАМА, съответно за периодите юли 2023 г. – юли 2024 г. и юли 2024 г. – януари 2025 г.

С оглед на окончателното утвърждаване на разработените в рамките на проект DANRiSS *Местни правила за плаване в общия българо-румънски участък на река Дунав*, в началото на 2020 г., ИАМА инициира процеса по подписването на документа от министрите на транспорта на България и Румъния, чрез изпращане на дипломатическа нота № Pv-09-21 на Посолството на Република България в Букурещ до Министерството на транспорта, инфраструктурата и комуникациите на Румъния. Поради липса на резултат, през последните три години ИАМА многократно повдига въпроса пред румънското министерство, чрез официална кореспонденция и със съдействието на МТС.

През м. юни 2023 г. ИАМА се обърна за съдействие към дирекция „Европейска координация и международно сътрудничество” за ускоряване на процеса по окончателното съгласуване на предоставените на румънската страна Местни правила и утвърждаването им. Поради липсата на отговор от страна на румънското министерство на транспорта, след обсъждане на възможностите с МТС и Съвместния секретариат на програмата, беше взето решение Местните правила да бъдат подписани от ръководителите на ИАМА и RNA, като се вземе предвид фактът, че двете партниращи си организации са националните органи, пряко отговорни за прилагането на Правилата в съответната държава.

С писмо № 1534#1/10.07.2023 г. до Румънската морска администрация, ИАМА инициира процес по актуализация на Местните правила, в следствие на което документът беше окончателно утвърден от ИАМА и RNA на 21.12.2023 г.

Изпълнението на проект DANRiSS допринася за повишаване на нивото на координация между Изпълнителна агенция „Морска администрация” и Румънската морска администрация в областта на речния надзор в общия българо-румънски участък на р. Дунав, чрез оптимизация на съществуващите и създаване на нови механизми за съвместни трансгранични решения.

По отношение на поставените цели и постигнатите резултати, проект DANRiSS се счита за пилотен и ще послужи като отправна точка за разширяване на обхвата на сътрудничеството в областта на речния надзор сред държавите от Дунавския регион.

II. Текущи проекти

✓ Проект „Повишаване на транспортната безопасност в общия българо-румънски участък на р. Дунав, чрез подобряване реакцията при бедствени ситуации посредством трансгранично сътрудничество” – Danube Safety Net, e-MS № ROBG-522

На 14 октомври, 2022 г. завърши изпълнението на проект „Повишаване на транспортната безопасност в общия българо-румънски участък на р. Дунав, чрез подобряване реакцията при бедствени ситуации посредством трансгранично сътрудничество” – Danube Safety Net.

Проектът стартира на 15 септември, 2018 г., след като беше одобрен за изпълнение по Третата покана на Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Румъния - България 2014 – 2020 г. , Приоритетна ос 1 „Добре свързан регион”, Специфична цел 1.2 „Повишаване на безопасността на транспорта по вътрешните речни и морски пътища”.

В проекта участват двама партньори: Изпълнителна агенция „Морска администрация” (ЕАМА), която е водещ партньор и Румънската морска администрация (RNA).

Общият бюджет на проект Danube Safety Net е 5 699 612.87 евро. Бюджетът на Изпълнителна агенция „Морска администрация” е в размер на 3 053 726.94 евро, от които 85 % се предоставят от Европейския фонд за регионално развитие (ERDF), а останалите 15 % са национално съфинансирани.

Основната цел на проект Danube Safety Net е да повиши нивото на транспортната безопасност по протежението на общия българо-румънски участък от р. Дунав.

Основни резултати от изпълнението на проект Danube Safety Net:

✓ Създадени Аварийно-спасителни центрове (Emergency Response Centers) в България и Румъния

В изпълнение на проекта бяха създадени Аварийно-спасителни центрове в градовете Русе, Лом и Констанца. Центровете ще подпомагат двете партниращи си институции в изпълнението на техните отговорности, свързани с аварийно-спасителната дейност на реката

и при необходимост от съвместни действия в общия българо-румънски участък на р. Дунав, осигурявайки необходимите информационни ресурси, техническа готовност и оборудване.

✓ *Доставена и интегрирана Географска информационна система за транспортна безопасност по р. Дунав (DTSGIS)*

Доставената на двата Партньора Географска информационна система е разработена на база на изготвената в рамките на проекта обща спецификация за IT инструмент за транспортна безопасност по р. Дунав, което позволи пълната интеграция между българския и румънския модул.

Географската информационна система дава възможност за обмен на информация и координация и ще спомогне за по-добра синхронизация на действията при бедствени ситуации на двете отговорни институции, ще доведе до подобряване на капацитета на спасителните екипи и ще съкрати времето за реакция в случай на бедствие.

✓ *Доставени две специализирани несамоходни плавателни средства (баржи) за нуждите на ИА „Морска администрация“*

Друг ключов резултат от изпълнението на проекта е доставката на две специализирани несамоходни плавателни средства (баржи), снабдени с оборудване за реакция в извънредни ситуации за нуждите на ИАМА.

Баржите са предназначени за провеждане на аварийно-спасителни дейности на река Дунав, в случай на възникнали инциденти и бедствия и при операции по ограничаване и ликвидиране на разливи от нефтени продукти и опасни субстанции. Двата съда разполагат със специализирано оборудване и са стратегически базирани в пристанищата на Русе и Лом, от където ще могат да бъдат дислоцирани при необходимост в която и да е част на българския и румънския участък от реката.

✓ *Доставени две многофункционални самоходни плавателни средства за нуждите на Румънската морска администрация*

Доставените на Румънската морска администрация две многофункционални самоходни плавателни средства, са способни да развиват висока скорост и са снабдени с оборудване за оказване на първа помощ. Съдовете са разположени в румънските градове Гюргево и Бекет и ще бъдат използвани при необходимост за провеждане на аварийно-спасителни дейности на река Дунав.

✓ *Изготвен и приет План за действие за провеждане на съвместни операции по търсене и спасяване на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ и Румънската морска администрация в общия българо-румънски участък на река Дунав.*

Разработеният в резултат от изпълнението на проекта съвместен План за действие включва ясно установени правила, принципи, срокове, условия, правомощия и методи за реакция на всеки от партньорите, които ще бъдат спазвани в случай на възникнала необходимост от съвместни действия на отговорните институции по търсене и спасяване в общия българо-румънски участък на р. Дунав. общия участък на река Дунав.

Съгласно разпоредбите на Ръководството за изпълнение на проекти по програма INTERREG V-A Румъния-България 2014-2020 г., в месеците след приключване на проекта беше извършено окончателно отчитане на техническото и финансово изпълнение на проекта. На 06.03.2023 г., чрез системата за електронно отчитане eMS, беше предаден изготвения от ИАМА Окончателен доклад за изпълнението на проект Danube Safety Net, заедно със съответните придружаващи го документи. Докладът включва детайлно описание на всички извършени дейности, закупено оборудване, сключени договори, срещнати трудности, приложени решения, изпълнени индикатори и постигнати цели от двата партньора по време на изпълнението на проекта.

В изпълнение на поетите ангажименти в рамките на договора за финансиране на проекта, от страна на ИАМА беше изготвен проект на споразумение между двата партньора за продължаване на резултатите от изпълнението на проектните дейности. Споразумението, което беше подписано от ръководителите на ИАМА и RNA, влезе в сила на 08.06.2023 г. и определя поетия от двете институции ангажимент да поддържат и развиват доставената в рамките на проект Danube Safety Net Географска информационна система за транспортна безопасност по р. Дунав (DTSGIS), за период от 6 години след края на проекта.

Реализацията на проект Danube Safety Net допринася за постигане на по-високо ниво на транспортна безопасност по протежението на общия българо-румънски участък от р. Дунав, чрез постигане на по-добра синхронизация на действията при бедствени ситуации на двете отговорни институции, подобряване на капацитета на спасителните екипи и съкращаване на времето за реакция в случай на бедствие.

Проектът адресира проблемите на речния транспорт в трансграничния българо-румънски район, чрез предоставяне на съвместни решения за подобряването на транспортната безопасност по р. Дунав. Проект Danube Safety Net е добър пример за ефективно сътрудничество, насочено към постигането на националните и европейски приоритети в областта на вътрешните водни пътища и допринася за изграждането на един по-надежден, устойчив и безопасен речен транспорт.

✓ Проект *“Внедряване на Интегрирано българско морско наблюдение (ИнБулМарС/InBulMarS), базирано на обща среда за обмен на информация (Common Information Sharing Environment - CISE) за наблюдение на морската територия на ЕС” - с акроним ИнБулМарС 2, финансиран от Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) чрез „Програма за морско дело и рибарство” (ПМДР) 2014-2020 г.*

Проект ИнБулМарС 2 се изпълнява по Приоритетна ос 6 „Насърчаване на изпълнението на Интегрираната морска политика“ на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за морско дело и рибарство.

Общият бюджет на проекта „ИнБулМарС 2“ е 3 017 090.61 лв., от които 2 262 817.95 лв., като (85 %) са предоставени от Европейския фонд за морско дело и рибарство, а националното съфинансиране е в размер на 754 272,66 лв. (15 %).

Основна цел на проекта: Изграждане на национална инфраструктура и доставка, инсталация и персонализация на графичен потребителски интерфейс за интегрирано морско наблюдение, позволяващи трансграничен и транссекторен обмен на информация, в рамките на Република България и Европейския съюз, базирана на модела за данни на CISE.

Специфични цели:

1. Изграждане на високонадежден център за данни, като платформа на национален CISE възел - България (CISE Node – Bulgaria), както и на нужните адаптери за свързване със съществуващите системи (Legacy systems);
2. Миграция национален CISE възел – България върху новата платформа;
3. Доставка, инсталация и персонализация на външен модул за националната система (графичен потребителски интерфейс), чрез който участващите организации ще могат да получават и споделят необходимата информация, съобразно правомощията им в Българското морско пространство.

Постигнати резултати: Информационно свързване на национално ниво, както и на ниво Европейски съюз на публичните органи в Република България, участващи в морското наблюдение, които представляват седемте потребителски общности, както са дефинирани в

CISE; подобряване на междусекторния обмен и постигане на оперативна съвместимост между тях; възможност за надежден обмен на необходимата информация, свързана с морското наблюдение и изграждане на системно неутрална мрежа на национално ниво.

През 2022 г. след проведена процедура по обществена поръчка с предмет: „Внедряване на интегрирано българско морско наблюдение (ИнБулМарС/InBulMarS), базирано на обща среда за обмен на информация (Common Information Sharing Environment - CISE) за наблюдение на морската територия на ЕС“ по проект „Внедряване на Интегрирано българско морско наблюдение (ИнБулМарС/InBulMarS), базирано на обща среда за обмен на информация (Common Information Sharing Environment - CISE) на 15.03.2022 г. беше сключен договор с избрания изпълнител за изпълнение на Дейност 3, 4 и 5 по проекта.

Всички основни дейности, предмет на договора бяха изпълнени в срок, дори някои предсрочно, а именно:

Дейност: Изграждане на Център за данни – платформа на национален CISE възел – България.

- В резултат от изпълнението на дейността беше създаден високо надежден и високо производителен център за данни съобразен с най-добрите практики и препоръки. Центърът за данни е необходим за поддръжката и обслужване нуждите на Национален CISE възел – България, както и на адаптери към информационни системи, администрирани от български институции, които са включени или ще се включат в бъдеще в изградената мрежа. Центърът за данни напълно отговаря на нуждите за конфигурация на център за данни от CISE мрежата на Европейската агенция за морска безопасност (ЕАМБ).

Центърът за данни е изграден така, че да поддържа национален CISE възел /Node/, като елемент от общата среда за обмяна на данни - Common Information Sharing Environment (CISE).

Постигнати резултати:

- Изградена и реализирана физическата архитектура на всички хардуерни компоненти и връзките между тях, състояща се от свързано оборудване; мрежово оборудване; резервно захранване; изградена виртуална свързана инфраструктура в центъра за данни; изградена архитектура, отговаряща на новите технологии за визуализация, комуникация и стандартите за защита; изградена архитектура за лесно разрастване при необходимост.

Дейност: Миграция национален CISE възел – България върху новата платформа.

- Дейността включва операциите, свързани с миграцията на национален CISE възел – България и съществуващия Национален адаптер от облачна инфраструктура към нов център за данни. Този процес включва мигриране на виртуалните машини, конфигуриране, настройка и тестване на всички процеси и елементи, както в рамките на националните системи, така и по отношение на останалите участници в CISE мрежата на европейско равнище.

В рамките на дейността бяха мигрирани и конфигурирани:

- Национален възел – България - Node

- Съществуващ CISE адаптер

Постигнати резултати:

- Осъществена пълна работоспособност на CISE възел - България и съществуващия Национален адаптер върху новата инфраструктура;

- Изградена VPN свързаност с останалите CISE възли – изградена е съществуващата връзка към EMSA;

- Постигната пълна оперативност на всички компоненти на системата;

- Завършено оперативно валидиране на тестовете на всички процеси и елементи, както в рамките на националните системи, така и по отношение на останалите участници в CISE мрежата на европейско равнище.

Дейност: Доставка, инсталация и персонализация на външен модул (графичен потребителски интерфейс).

- В рамките на тази дейност беше доставен, инсталиран и персонализиран външен модул за CISE. Изграденият Модул позволява извършването на процеси за обмяна на информация между компетентните органи, имащи отношение към морското наблюдение в рамките на CISE контекста, чрез националния CISE възел – България. По този начин, българските институции имат възможност и достъп да споделят информация с европейските си партньори.

Постигнати резултати:

- Завършено персонализиране на системата, модулите и функционалностите, както и тяхната конфигурация;

- Обособени и оборудвани 22 изнесени работни станции (РС) при партньорските организации:

- 3 изнесени работни станции за ИАМА;

- 6 изнесени работни станции за ВМС;

- 6 изнесени работни станции за Агенция "Митници";

- 7 изнесени работни станции за ГДПП.

В заключение могат да бъдат обобщени следните резултати от успешно изпълнения проект ИнБулМарС 2:

1. Създаден високо надежден и високо производителен център за данни, съобразен с най-добрите практики и препоръки;

2. Осъществено информационно свързване на национално ниво, както и на ниво Европейски съюз на публичните органи в Република България, участващи в морското наблюдение, които представляват седемте потребителски общности, както са дефинирани в CISE;

3. Подобрен междусекторен обмен и постигане на оперативна съвместимост;

4. Осъществен високо надежден обмен на необходимата информация, свързана с морското наблюдение;

5. Изградена и тествана в оперативна среда, системно неутрална мрежа на национално ниво.

На 16.02.2023 г. в гр. Варна се проведе Закриваща среща по проекта. Участие в срещата взеха представители на Изпълнителна агенция „Морска администрация“, Управляващия орган на Програмата за морско дело и рибарство 2014 – 2020 г., Европейската агенция за морска безопасност, заинтересованите страни и партньорите по проекта - Военноморските сили, ГД „Гранична полиция“, Агенция „Митници“, Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури и Държавна агенция „Национална сигурност“, която има ролята на наблюдател.

Проектът беше отчетен своевременно и всички направени разходи са верифицирани от УО.

✓ *Проект „Изготвяне на документация за избор на изпълнител на обществена поръчка с предмет: „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“ и подпомагане на ИА „Морска администрация“ при възлагане на обществената поръчка“*

През 2022 г. започна изпълнението на проект: „Изготвяне на документация за избор на изпълнител на обществена поръчка с предмет: „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“ и подпомагане на ИА „Морска администрация“ при възлагане на обществената поръчка“. Проектът се финансира от Европейски фонд за регионално развитие , чрез приоритетна ос 5 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ (ОПТТИ) 2014-2022 г.

Проектът стартира на 03.05.2022 г. с подписване на Административния договор и приключи преди предвидения краен срок - 31.12.2023 г. Общият му бюджет (100 % БФП) е в размер на 86 363.04 лв., от които 73 408.58 лв. европейско и 12 954.46 лв. национално съфинансиране.

Основната цел на проекта включва изготвяне на документация за избор на изпълнител на обществена поръчка с предмет: „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“ и подпомагане на агенцията при възлагане на обществената поръчка. Основните дейности включват оценка и анализ на потребностите на ИАМА“ от придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб; изготвяне на техническа спецификация и определяне на прогнозна стойност на обществена поръчка с предмет: „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“; изготвяне на документация за провеждане на откритата процедура за избор на изпълнител на горе упоменатата обществена поръчка, както и подпомагане на ИАМА при възлагане на обществената поръчка с предмет: „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“.

- Дейност 1 - Оценка и анализ на потребностите на ИА „Морска администрация“ от придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб.

В изпълнение на тази дейност се направи оценка и анализ на потребностите на ИАМА, въз основа, на които:

- се определят основните параметри, характеристики, функционални изисквания, зона на плаване и назначения на многоцелеви аварийно-спасителен кораб;

- се обосновава доставката на съществуващо неизползвано плавателното средство или респективно

- проектирането, строежа и доставката на ново плавателно средство.

В рамките на дейността са описани границите на Български морски отговорен район за търсене и спасяване (БМОРТС), представени са хидрометеорологичните особености в него, както и интензивност на корабоплаването и въздухоплаването. Освен това, в рамките на доклада е направен преглед на международните и национални нормативни документи, регламентиращи дейността по търсене и спасяване в БМОРТС и компетентни морски служби за търсене и спасяване. Описани са и операциите при бедствия и аварии в БМОРТС като са направени оценка и анализ на наличните в ИАМА плавателни средства, използвани при операциите за търсене и спасяване. Въз основа на горепосоченото е изведена необходимостта от придобиване на съвременен кораб за търсене и спасяване на бедстващи хора и плавателни съдове при сложна хидрометеорологична обстановка, който да осъществява контрола, предотвратяването и ограничаването на разливи и замърсявания, борба с възникнали пожари и аварийни изтеглени на бедстващи плавателни съдове.

Докладът представя и Анализ на обезпечаването на европейски държави с плавателни съдове използвани за аварийно-спасителни дейности, като извежда основните функционалности, параметри, характеристики и изисквания към многоцелеви аварийно спасителен кораб.

- Дейност 2: Изготвяне на техническа спецификация и определяне на прогнозна стойност на обществена поръчка с предмет „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“.

- Изготвената в изпълнение на тази дейност Техническата спецификация съдържа подробно описание на условията, характеристиките и функционалните изисквания, отнасящи се до съответното плавателно средство. Представена беше също така и прогнозна стойност.

- Дейност 3: Изготвяне на документация за провеждане на откритата процедура за избор на изпълнител на обществена поръчка с предмет „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“, съгласно изискванията на ЗОП и ППЗОП. Изготвената в изпълнение на тази дейност документация съдържа:

- Изисквания към личното състояние на участниците,
- Критерии за подбор, съобразени с предмета и обема на обществената поръчка,
- Всички приложими изисквания и условия за участие,
- Методика за комплексна оценка на офертите,
- Образци на документи,
- Проект на договор.

• Дейност 4: Подпомагане на ИА „Морска администрация“ при възлагане на обществената поръчка с предмет „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“.

След изпълнението на трите дейности по договор № ДОГ-34/22.08.2023 г., беше изпратено писмо изх. № 2013#1/09.08.2023 г. до УО на ОПТТИ 2014-2020, с което уведомихме за готовността на ИА "Морска администрация" да стартира процедура за обществена поръчка с предмет „Доставка на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“, с прогнозна стойност 75 790 448.61 лв. без ДДС, като помолихме да се потвърдят възможностите за финансиране по Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. (ПТС).

С писмо № ДОПТТИ-1/17.08.2023 г. управляващият орган на ОПТТИ 2014-2020 ни уведоми за финансовия ресурс, предвиден за ИАМА по ПТС, приоритетна ос 3, който е значително по-малък от бюджета необходим за горе упоменатата обществена поръчка, поради което същата не бе обявена.

Във връзка с горе упоменатите факти, ИАМА изпрати до УО на ОПТТИ мотивирано искане за изменение на договора за безвъзмездна финансова помощ - писмо изх. № 2013#5/30.08.2023 г. В писмото бе посочено, че Дейност 4: Подпомагане на ИАМА при възлагане на обществената поръчка с предмет „Придобиване на многоцелеви аварийно-спасителен кораб“, чиято цена е 10 % от договор № ДОГ-34/22.08.2022 г. не може да бъде изпълнена, поради което бе поискано Административен договор № ДОПТТИ-1 от 03.05.2022 г. да бъде изменен.

Междувременно бяха предприети действия за прекратяване на ДОГ-34/22.08.2022 г., като за целта беше подписано споразумение за прекратяване на договор за обществена поръчка № ДОГ-34/22.08.2022 г. с дата 14.09.2023 г. с изпълнителя „ПИП Груп Консулт“ АД. На 17.11.2023 г. беше подписан Анекс №1 към Административен договор № ДОПТТИ-1/03.05.2022 г., с който сумата на БФП за проект № BG16M1OP001-5.001-0038-C01 беше намалена от 86 363,04 лв. на 78 641,04 лв. - стойността на дейност 4, която е 10% от цената на договор №ДОГ-34/22.08.2022 г., възлизаща на 7 722 лв. (седем хиляди седемстотин двадесет и два) лева с ДДС.

С цел популяризиране на проекта и получената финансова помощ от ЕС, при осъществяването на проектните дейности, са изпълнени задължителните минимални мерки за информация и публичност за проекти, финансирани по приоритетна ос „Техническа помощ“, в съответствие с изискванията на Насоките по ОПТТИ и Националната комуникационна стратегия. Всички изпълнени дейности и направени разходи по проекта са отчетени в ИСУН в срок и се очаква верификация от УО.

✓ *Проект „Предоставяне на консултантски услуги за постигане на съответствие с изискванията на международните инструменти по безопасност на корабоплаването и опазване на околната среда от замърсяване от кораби“*

Проектът стартира на 27.05.2022 г. и приключи преди зададения срок - 31.12.2023 г. Общият му бюджет (100% БФП) е в размер на 1 393 478.81 лв., от които 1 045 109.11 лв. европейско и 209 021.82 лв. национално съфинансиране.

Основна цел на проекта е: Осигуряване на специализирана консултантска помощ на ИАМА за холистична оценка на съответствието с изискванията на международните

инструменти по безопасност на корабоплаването и опазване на околната среда от замърсяване от кораби, по които Република България е страна. Оценка на нуждите и подготовка на предложения за актуализация на нормативната уредба, стратегически документи, организация и оперативни процедури и планове за инвестиции в средства за борба с бедствия и аварии на море. Целта е да се постигне подобряване и устойчиво изпълнение на задълженията на Република България като страна по международни конвенции, с фокус върху тези, регламентиращи отговорности на бреговата държава, като: търсене и спасяване на човешки живот, борба с разливи и предотвратяване замърсяването на морската околна среда, спасяване на имущество на море.

Проектът включва изпълнението на четири основни и една хоризонтална дейности:

- Дейност 1: Проучване на степента на съответствие на Република България с ангажиментите по международни конвенции на стратегическо/национално ниво;

- Дейност 2: Проучване и анализ на текущото състояние на оперативно ниво, по отношение на организацията и ресурсното обезпечение на дейностите при бедствия и аварии в БМОПТС;

- Дейност 3: Подготовка на проекти за въвеждане/актуализация на нормативната уредба, стратегически документи, организационно осигуряване, оперативни планове, процедури и инструкции;

- Дейност 4: Провеждане на обсъждане със заинтересованите страни на резултатите от проучванията и предложенията за актуализация/подобрения на стратегическо и оперативно ниво;

- Дейност 5: Управление на проекта.

С Договор № ДОГ-59/06.12.2022 г., изпълнението на четирите основни дейности (Дейности 1, 2, 3 и 4) по проекта беше възложено на ДЗЗД „Морска безопасност“, след проведена процедура за избор на изпълнител.

В резултат на изпълнението на проекта бяха постигнати следните резултати:

- Изготвен Доклад от оценката на изпълнението на изискванията на Кодекса за прилагане на задължителните инструменти на ИМО (III Code), с идентифициране на добрите практики, пропуските и нуждите от подобрене, с фокус по отношение на задълженията на бреговата държава, както и на други специфични инструменти на Международната морска организация, касаещи борбата с бедствия и аварии на море.

- Изготвено предложение за актуализиране на националната морска стратегия за изпълнение на ангажиментите на Република България, съгласно Кодекса за прилагане на задължителните инструменти на ИМО (III Code), като механизъм за мониторинг и оценка на ефикасността на изпълнение на задълженията, и за подобряване на резултатността и организационния капацитет.

- Изготвен Доклад от проучването и анализа на текущото състояние на оперативно ниво, по отношение на организацията, регламентирането на процесите и ресурсното обезпечение на дейностите при бедствия и аварии в БМОПТС, с идентификация на добри постижения, пропуски и препоръки за подобрене.

- Изготвени проекти за изменение на нормативната уредба (предложения за промени в законови и подзаконови нормативни актове), придружени с необходимите обосновки и документация за стартиране на съгласуване;

- Изготвени предложения за актуализиране и хармонизиране на стратегически документи, национални и местни планове за действия при бедствия и аварии на море, придружени с необходимите обосновки и документация за стартиране на съгласуване;

- Изготвени предложения за актуализиране и хармонизиране на оперативни процедури, инструкции и други документи, касаещи организацията на дейностите и управлението на ресурсите, съгласно актуализираните планове, в готовност за вътрешно въвеждане в ИАМА;

- Актуализирани предложения, касаещи нуждите и изискванията към ресурсното обезпечение, за залагане в проекти за финансиране по програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027, други програми с европейско финансиране, или чрез бюджетни средства.

Всички изготвени доклади, заключения и препоръки, както и изготвените предложения за изменение на нормативни и стратегически документи бяха представени за обсъждане в серия от срещи, организирани в София, Варна и Бургас.

На 19 септември 2023 г., в гр. София беше проведена заключителната среща по проекта, за представяне на окончателните резултати от работата на Изпълнителя, на която бяха поканени представители на административните структури, имащи ангажменти, отговорности и правомощия при осъществяване на дейностите по борба с бедствия и аварии на море, както и на заинтересованите страни от обществото.

- Управление на проекта.

Със заповед № 3-203/06.12.2022 г. на изпълнителния директор на ИАМА е сформиран екип за изпълнение и управление на проекта, включващ експерти от различни дирекции в Агенцията, определени на база на тяхната експертизата, свързана с конкретните дейности по проекта. В процеса на изпълнение на проекта, беше идентифицирана нуждата от привличане на допълнителни експерти, като за целта беше издадена заповед № 3-22/21.02.2023 г. за допълнение на № 3-203/06.12.2022 г. на изпълнителния директор на ИАМА.

Основните дейности, извършени от екипа за изпълнение и управление на проекта включват: проследяване изпълнението на проектните дейности, водене на документация, класиране и съхраняване на архива на проекта, подготовка на технически отчети/доклади за напредъка по проекта и изпращане до УО на ОПТТИ, подготовка на искания за плащания по проекта и изпращане до УО на ОПТТИ, проверка и съгласуване на предоставените от Изпълнителя доклади за отчитане изпълнението на проектните дейности и конкретни резултати по същество от изпълнението на отделните дейности, изпълнение и съблюдаване за спазването на дейностите по осведомяване и публичност.

Проектът е отчетен в ИСУН и се очаква верифициране на разходите от страна на УО.

✓ *Проект CISE-ALERT (CISE's operationalization launch through A Long Endurance and Real live Test), номер на проекта: 101092633*

През 2023 г., работата по проекта продължи, съгласно заложените дейности от стартирането му на 1 ноември 2022 г. В момента проекта е във фаза на изпълнение на месец 14 (четирнадесети), като всички процеси по него протичат в съответствие със заложенния график с изключение на Документът: CISE-ALERT Technical Report B, който не е завършен в срок поради забавяне от страна на Ръководителите на работен пакет 2.

Проектът „CISE-ALERT“ (CISE's operationalization launch through A Long Endurance and Real live Test) се реализира с финансиране от Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА) по покана за проектни предложения EMFAF-2021-PIA-CISE. Неговата продължителност ще е 24 месеца и в него участват 13 партньора, от които 2 партньора със статут на наблюдатели и включва представители на митниците,

военноморските сили, партньорски служби ангажирани с морската безопасност, органи на бреговата охрана, доставчици на данни и хидрографски служби от Франция, Италия, Гърция, Португалия, България, Словения, Финландия и Нидерландия. Координатор на проекта е Генерален секретариат за море – Франция (SGMer). Общият бюджет на проекта е в размер на 2 868 321.55 евро, а бюджетът на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ възлиза на 124 120.00 евро, от които 85 % се предоставят от Европейския съюз чрез и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), а 15 % са собствен принос.

Основна цел: Проект CISE-ALERT възнамерява да стартира Общата среда за обмен на информация за морската област в ЕС (CISE), като инструмент за повишаване на оперативната съвместимост и сътрудничество на участниците от ЕС, ангажирани в мисии за морско наблюдение, чрез засилване на споделянето на информация.

Специфична цел на CISE-ALERT е да тества CISE в работна среда с цел да се гарантира, че има обмен и информация на достатъчно данни, услуги и участници, които действително използват CISE, когато тя е вече оперативна.

Основните резултати от проекта могат да се обобщят в следните направления:

- Постигане на по-добра ефективност и оценка на риска;
- Техническо и оперативно подпомагане и осъществяване на безпроблемен обмен на данни и информация между съществуващите оперативни системи и адаптери и прилагане на Европейските стандарти за оперативна съвместимост на системите.

През първите 12 (дванадесет месеца) от стартирането на проекта – м. 11.2022 - м.11.2023 г., по проект „CISE-ALERT“, бяха проведени следните дейности и мероприятия:

ИАМА е партньор по проекта, като в съответствие със споразумението за партньорство участва със свои експерти в следните работни пакети: Работен пакет 1 „Управление на проекта и координация“, Работен пакет 2 „Определяне на услугите“, Работен пакет 3 „Прилагане на услугите“, Работен пакет 4 „Подготовка за изпитание на устойчивостта“, Работен пакет 5 „Оперативно валидиране“, Работен пакет 6 „Демонстрационно събитие“ и Работен пакет 7 „Комуникация и разпространение“. На база гореописаните работни пакети, ИАМА участва в изпълнението на всички работни пакети от проекта без пряко участие в изпълнението на РПЗ, като има водеща роля в реализацията на Дейност 7.1 „Комуникационен план“ от Работен пакет 7 „Комуникация и разпространение“ и създаването и поддържането на уеб страница на проекта.

В рамките на отчетната година, представители на Агенцията участваха в регулярно провеждани онлайн срещи по проекта в изпълнение на дейностите по Работен пакет 1 (РП1), Работен пакет 2 (РП2), Работен пакет 3 (РП3), Работен пакет 4 (РП4) и Работен пакет 7 (РП7), като вземаха участие в дискусиите и работата по изпълнение на поставените дейности и задачи. Членове на екипа взеха участие в последните работни срещи междинен преглед на изпълнението и трета среща на Консорциума (Midterm review and Consortium meeting 3) по проект CISE-ALERT. Срещите се проведоха в периода 4-7 декември 2023 г. в гр. Атина, Гърция. Съгласно утвърдения дневен ред, на 4 декември се състоя среща на партньорите, в рамките на която беше извършена подготовка и координация за насрочения за следващия ден междинен преглед на изпълнението на проекта. По време на състоялия се на 5 декември Междинен преглед с участието на представители на Европейската Комисия, партньорите докладваха дейностите, изпълнени през първите 12 месеца от реализацията на проекта, постигнатите резултати (Deliverables) и срещнатите трудности. Ключов момент от срещата беше представянето на разработваните от консорциума сценарии за провеждане на изпитания в рамките на Общата среда за обмен на информация (CISE). От страна на ИАМА беше представен сценарий, разглеждащ инцидент, свързан със замърсяване в морето, на който Агенцията е инициатор.

В качеството си на координатор на Дейност 7.1 от Работен пакет 7 „Комуникация и разпространение“, ИАМА представи създадения за целите на проекта уебсайт и предприетите административни процедури за тази цел.

Извършеният Междинен преглед на изпълнението на проекта за първата година от неговата реализация, получи положителни отзиви от страна на Комисията. Беше подчертана ключовата роля на проекта при преминаването на CISE в оперативен режим, с оглед на предвидените в рамките на проекта изпитания.

По време на 3-та среща на Консорциума състоялата се на 6 и 7 декември, партньорите обсъдиха направените до момента доклади по проекта, изпълнените дейности по съответните работни пакети и тяхното съответствие с утвърдения проектен график. Беше отчетено състоянието на партньорските възли/адаптери и бяха дискутирани сроковете за разработване и внедряване на новите адаптери.

В рамките на проекта, в изпълнение на част от задачите по **Работен пакет 1** „Управление на проекта и координация“ бяха извършени действията, обхващащи следните задачи:

- Извършване на стратегическо и текущо административно, финансово и техническо управление на проекта в съответствие със структурата на управление, описана в раздел 2.5 от Споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова помощ (GA);

- Осъществяване на добро управление на дейностите по проекта и изпълнение на целите на проекта.

В рамките на **Работен пакет 2** „Определяне на услугите“ бяха извършени действията, обхващащи следните задачи:

През отчетния период от страна на Консорциума бяха изпълнени дейности във връзка с изпълнение на следните задачи: Задача 2.2 "Определяне на услугите" и Задача 2.3 "Утвърждаване на услугите (KPI)", като Ръководителите на пакета, потенциално допринесоха за напредъка и изпълнението на процеса за изпълнение на дейностите D2.1 "Идентифициране и дефиниране на услуги" / D2.2 "Валидиране на услуги".

Екипът на ИАМА съдейства за изпълнението на изброените по-горе задачи чрез онлайн участие във всички специализирани технически срещи в съответствие с изпълняващите се дейности относно РП2 и по отношение на напредъка на проекта. В рамките на отчетния период всички административни документи и необходимите технически спецификации бяха надлежно анализирани, разгледани и попълнени от нашите технически експерти. Работихме в тясно сътрудничество и заедно с нашите партньори, а именно: DNGCD (Ръководители на работния пакет), SGMer, SHOM, ADM, ASI, MTE, MzI, Defesa, DGPM и други като съумяхме да предоставим обратна връзка относно цялостната стратегия/визия за технологичния напредък на проекта.

Изразена беше и готовността на Агенцията за постигане на техническа готовност за изпълнение на предварителните тестови изпитания. При изпълнението на проект CISE-ALERT, ИАМА ще участва във всички етапи от тестването в морските направления – от изготвяне на концепцията и подготовката, до изпълнението и оценката. В тази връзка, Агенцията ще е инициатор на сценарий свързан със замърсяване в морето (Pollution Response) от плавателен съд. Останалите партньори, участващи в това направление са гръцката брегова охрана, италианските и френските военноморски сили, а сценариите, които ще бъдат тествани включват: трафик на наркотици, нелегална имиграция, търсене и спасяване, митнически операции за предварителен контрол в областта на морския и стоков контрол, контрол на риболова, морска сигурност и защита на критичните инфраструктури. Предстои да бъде уточнен графикът на провеждане на тестовете, продължителността на изпълнението

на сценариите и тяхната последователност, в съответствие с техническата готовност на партньорите. Очаква се първите изпитания да стартират най-рано през месец май 2024 г.

Относно **Работен пакет 3** „Прилагане на услугите“ бяха извършени действията, обхващащи следните задачи:

В съответствие със Споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова помощ (GA), ИАМА няма пряко участие в изпълнението на Работен пакет 3. Независимо от този факт, екипът по проектът улесни и подпомогна изпълнението на следните ключови задачи:

- Задача 3.1. Анализ на непълнотите (данни, нодове/възли, адаптери, LS с-ми)
 - Участие в работни групи и дискусии относно идентифицирането на потенциални източници на данни и услуги, които да бъдат включени в мрежата на CISE в бъдеще, за да се установят трудностите за това и да се формулират някои препоръки относно модела и каталога за данни на CISE. Преминването на CISE от настоящата преходна фаза към оперативна такава, беше акцент по време на срещите. Обобщено бе, че в рамките на изпълнявания се проект, Консорциумът ще работи усилено за засилване на оперативната свързаност, като даде възможност на всеки от партньорите, като се вземе предвид тяхната различна степен на готовност, да надгради и усъвършенства своите възможности за ефикасно участие в Общата среда за обмен на информация за морската област;
 - Запознаване с техническите спецификации и параметри на съществуващите системи и адаптери;
 - Извършен анализ и попълване на технически въпросник.
- В изпълнение на **Работен пакет 4** са реализирани следните резултати:
- Изготвено ръководство за експлоатация (CONOPS) от страна на HMOD (Ръководители на работния пакет), със съдържание включващо отправни точки към партньорите в Консорциума за провеждане на оперативните изпитания;
 - Изготвяне на оперативен план (OPLAN) за изпитанията/сценариите с цел да се създадат условия за ефективното им провеждане, без забавяне или несъответствия;
 - Определяне на дейностите по подготовката на изпитанията в съответствие с OPLAN. (предстои през месец април 2024 г.);
 - Изготвяне на график и провеждане на обучения при симулирани/тестови условия (предстои през 2024г);
 - Получаване на потвърждение от всеки партньор за оперативна готовност и съвместимост между участващите възли и системи (със срок до края на месец декември 2023 г.).

Целите на Работен пакет 4 се свеждат до гарантирането, че оперативните изпитания ще протичат гладко и могат да се извършват за продължителен период от време, като се използват разработените в рамките на проекта адаптери и оперативните системи на всеки партньор по такъв начин, че обменът, подпомаган от CISE, да се интегрира безпроблемно в заложените оперативни сценарии.

В изпълнение на **Работен пакет 7** са реализирани следните резултати:

През отчетния период, извършената от ИАМА работа, беше съсредоточена главно върху постигането на стратегия за разпространение и комуникация на проекта, с цел да се гарантира, че резултатите от него ще бъдат разпространени и представени на целевите групи, широката общественост и правилната аудитория в точното време. В тясно сътрудничество с Ръководителите на Работен пакет 7 бяха определени и предприети подходящи инициативи за комуникация и разпространение, за да се осигури максимална видимост и публичност на резултатите от проекта, както и добро ниво на разпознаваемост на проекта сред широката общественост и целеви общности. Беше подписан договор за външна услуга с изпълнител, който да разработи специален уебсайт за проекта като част от задача 7.1, и уебсайтът вече е активен и функционира. Чрез реализирането на тази задача се постигна една от основните

цели на работния пакет за повишаване на видимостта на целите на проекта и съответните му констатации и постижения чрез различни средства за комуникация и разпространение.

През първите шест месеца от изпълнението на проекта консорциумът извърши няколко ключови комуникационни дейности. За създаването на визуалната идентичност на проекта CISE-ALERT, през първия месец на проекта ръководителят на задачата - ИАМА, предостави дизайна за логото на проекта. Целта на индивидуалното лого е да направи проекта лесно различим и да осигури необходимата визуализация за проектирането и създаването на рекламни материали, документи и медийно присъствие на проекта. ИАМА създаде дизайн на промоционални материали, включващи: химикалка, чанта, картодържател, бележник, стъваема бутилка А3, плакат, рол-банер, брошура, и разработи промоционални комплекти за разпространение по време на събитията по проекта

През 2023 година в рамките на РП7, ИАМА е допринесла за изготвянето на Комуникационния план и е предприела действия за повишаване на обществената осведоменост за целите на проекта чрез различни методи за разпространение, като социални медии (LinkedIn и Twitter), бюлетини, уебсайт, събития и други. Агенцията също така даде своя принос към изпълнението на задача 7.2, дейности по разпространение на информацията, която редовно се актуализира от екипът на ИАМА.

V. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНО И АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Финансово-икономически резултати на ИАМА за 2023г.

Планът за приходите от държавни такси по бюджетна сметка на ИАМА за 2023 г. е 1 980 300 лева. Събраните приходи от агенцията за отчетния период са на обща стойност 1 514 401 лева, разпределени, както следва:

- Приходи от държавни такси – 1 597 209 лева;
- Приходи от глоби – 77 793 лева;
- Приходи и доходи от собственост – 2 880 лева;
- Други приходи (-) – 47 189 лева;
- Събран и внесен ДДС (нето) (-) – 102 024 лева;
- Събран и внесен данък върху приходите от стопанска дейност (-) – 15 304 лева;

Общата сума на разходите по бюджета на ИАМА за 2023 г. е на стойност 9 769 412 лева.

Разходваните средствата за отчетния период са 9 745 379 лева и са разпределени, както следва:

- Разходи за персонал – 6 732 506 лева;
- Разходи за текуща издръжка – 1 314 619 лева;
- Разходи за данъци, такси и административни санкции – 50 263 лева;
- Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности – 168 985 лева;

- Капиталови разходи - 1 479 006 лева.

Направените разходи от ИАМА са във връзка с изпълнението на задачи на агенцията, свързани с поетите ангажименти по изпълнението на задълженията, произтичащи от членството на Република България в международните специализирани организации, както и изпълнението на задълженията, произтичащи от международните договори в областта на корабоплаването, по които Република България е страна. Агенцията упражнява контрол в морските пространства и във вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България по въпросите, отнасящи се до безопасното корабоплаване и опазване на морската и речната среда от замърсяване.

2. Външни проверки

В агенцията през календарната година са извършени проверки от Звено за вътрешен одит към Министерство на транспорта и съобщенията, Инспектората към Министерство на транспорта и съобщенията, Министерство на електронното управление, Държавна агенция „Архиви“, Изпълнителна агенция :Главна инспекция по труда“, Национален осигурителен институт и Сметна палата, както следва:

Проверки от Звено за вътрешен одит:

1. В изпълнение на Заповед №: РД-18-20/22.05.2023 г. на министъра на транспорта и съобщенията „Предоставяне на предварителен одитен доклад от извършен вътрешен одит на тема „Проверка на изпълнението на дадените препоръки от извършени одитни ангажименти през 2022 г. в Министерството на транспорта и съобщенията, второстепенните разпоредители с бюджет, търговските дружества и държавните предприятия към министъра на транспорта и съобщенията, както и изпълнението на дадените препоръки от извършени одитни ангажименти през 2022 г. по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура” и „Механизма за свързана Европа”;

2. В изпълнение на Заповед №: РД-18-15/30.03.2023 г. на министъра на транспорта и съобщенията да се извърши Вътрешен одит за консултиране в ДП „Пристанищна инфраструктура“ на тема: „Проверка на сключено споразумение между Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ и ТЕЦ Варна ЕАД касаещо пристанищен терминал ТЕЦ Езерово“.

Проверки от Инспекторат:

1. В изпълнение на Заповед № РД-08-438 от 21.08.2023 г. на министъра на транспорта и съобщенията „Предоставяне на копия от документи и/или информация във връзка с извършвана от Инспектората в Министерството на транспорта и съобщенията проверка“;

2. В изпълнение на Заповед № РД-08-634/06.11.2023 г. на министъра на транспорта и съобщенията относно изпълнението на Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество и Наредбата за организацията, реда за извършване на проверки на декларациите и установяване на конфликт на интереси.

Проверки от Министерство на електронното управление:

1. В изпълнение на Заповед №: МЕУ-18756/13.11.2023 г. на министъра на електронното управление „Извършване на планова проверка от комисия на МЕУ, на система „Единната централизирана информационна система на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ – проверката не е приключила;

2. В изпълнение на Заповед №: МЕУ-8623/31.08.2022 г. на министъра на електронното управление „Извършвана проверка за достъпност на съдържанието на интернет страници и мобилни приложения в съответствие с приложимите стандарти, съгласно изискванията на чл. 58в от Закона за електронното управление“.

Проверка от Държавна агенция „Архиви“:

В изпълнение на Заповед №: 01-53/21.02.2023 г. на директор Държавен централен архив на основание чл. 25, т.2 и чл. 27, ал.1 и ал. 2 от Закона за националния архивен фонд „Контролна проверка на предписанията по организацията на работа с документите в ИАМА. Протоколи от основна проверка на организацията на работа с документите в ИАМА.

Проверка от Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“:

В изпълнение на административно производство ПР 2328423/27.07.2023 г. на основание чл. 45, ал. 1 от АПК: „Проверка по спазване на трудовото законодателство и законодателството, свързано с изпълнението на държавната служба и на правата и задълженията на страните по служебно правоотношение.“

Проверка от Национален осигурителен институт

В изпълнение на Заповед №: ЗР-5-21-01352645/16.05.2023 г. на ръководителя на ТП на НОИ-Варна: Извършване на проверка по разходите на държавното обществено осигуряване на ИА „Морска администрация“.

Проверка от Сметна палата:

В изпълнение на заповед № ПК-02-02-018/15.12.2023 г. на Заместник-председателя на Сметна палата за извършване контрол за изпълнението на препоръките по Одитен доклад № 0200201022 за извършен одит за съответствие управлението на публичните средства и дейности на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ за периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2021 г.

В резултат на извършените проверки от външни органи са дадени 5 броя препоръки, като всичките са изпълнени.

3. Процедури по Закона за обществените поръчки

За периода 01.01-31.12.2023 г. ИА „Морска администрация“ е провела следните обществени поръчки по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП):

3.1. Процедури за възлагане на обществени поръчки по реда на ЗОП:

- „Актуализация и надграждане на националната информационна система SAFESEANET към версия 5“ (проведена открита процедура на основание чл. 73, ал. 1, чл. 18, ал. 1, т. 1 и чл. 20, ал. 1, т. 1, б. „б“ от ЗОП);

- „Доставка на нетни количества активна електрическа енергия и избор на координатор на стандартна балансираща група за обекти на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (проведена открита процедура на основание чл. 73, ал. 1, чл. 18, ал. 1, т. 1 и чл. 20, ал. 1, т. 1, б. „б“ от ЗОП);

- „Доставка на автомобилно гориво чрез карти за безналично плащане за нуждите на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (вътрешен конкурентен подбор по Рамково споразумение, основание за сключване на договор чл. 82, ал. 1 от ЗОП във връзка с чл. 3, ал. 3 от сключено рамково споразумение № СПОР-65/24.08.2023 г. за възлагане на централизирана обществена поръчка с предмет: „Доставка на автомобилно гориво чрез карти за безналично плащане за органите на изпълнителната власт и техните администрации без изискване за териториално покритие“);

- „Ремонт на машини и механизми и доставка на консумативи за техническото обслужване на плавателни средства собственост на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (проведена открита процедура на основание чл. 73, ал. 1, чл. 18, ал. 1, т. 1 и чл. 20, ал. 1, т. 1, б. „б“ от ЗОП);

- „Годишен преглед, освидетелстване, диагностика, подмяна на консумативи, техническо обслужване и доставка на радио навигационно оборудване на плавателни средства собственост на ИАМА“ (открита процедура на основание чл. 73, ал. 1, чл. 18, ал. 1, т. 1 и чл. 20, ал. 1, т. 1, б. „б“ от ЗОП; процедурата е прекратена поради неподаване на нито една оферта в определения от възложителя срок – Решение за прекратяване на процедура № D29382563 от 06.12.2023 г.);

- „Освидетелстване, подмяна и доставка на аварийно-спасително и противопожарно оборудване на плавателни средства собственост на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (проведена откритата процедура на основание чл. 73, ал. 1, чл. 18, ал. 1, т. 1 и чл. 20, ал. 1, т. 1, б. „б“ от ЗОП);

- „Ремонтна дейност и доставка на материали за корпус и надувни бордове на плавателните средства собственост на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (откритата процедура на основание чл. 73, ал. 1, чл. 18, ал. 1, т. 1 и чл. 20, ал. 1, т. 1, б. „б“ от ЗОП; процедурата е прекратена поради неподаване на нито една оферта в определения от възложителя срок - Решение за прекратяване на процедура № D29362262 от 06.12.2023 г.);

3.2. Обществени поръчки на стойност по чл. 20, ал. 3 от ЗОП

- „Разработване и внедряване на CISE адаптер, с цел обмен на нови услуги и данни, в съответствие с модела за данни на CISE“ (проведена обществена поръчка чрез събиране на оферти с обява при условията на чл. 187 по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП; първоначално обществената поръчката е прекратена на 14.08.2023 г. поради допуснатото нарушение при откриването ѝ, което не може да бъде отстранено след публикуване на обявата за събиране на оферти, без това да промени условията, при които е обявена обществената поръчка; след това обществената поръчка е обявена отново и проведена);

- „Предоставяне на услуги по застраховане за нуждите на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ по пет обособени позиции“ (проведена обществена поръчка чрез събиране на оферти с обява при чл. 187 по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП);

- „Доставка на един брой лек автомобил тип Лимузина“ за нуждите на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (проведена обществена поръчка чрез събиране на оферти с обява при условията на чл. 187 по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП; обществената поръчка е прекратена на 20.11.2023 г. поради допуснатата техническа грешка при публикуване, а именно неприкачен документ - ценово предложение, образец № 3, необходимо е допълване на документацията, което не може да бъде извършено без прекратяване на поръчката; след това обществената поръчка е обявена отново и проведена);

- „Доставка, внедряване и поддръжка на уеб базирана информационна изпитна система за нуждите на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (обществена поръчка чрез събиране на оферти с обява при условията на чл. 187 по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП; възлагането е прекратено на 03.01.2024 г., поради необходимост от съществени промени в условията на обществената поръчка, в частта за начина на плащане към изпълнителя, които промени на настоящия етап от процедурата (класиране на участниците и подадените от тях оферти) не могат да бъдат осъществени без да представляват нарушение разпоредбите на ЗОП);

- „Доставка на система за управление на качеството за целите на управление на процесите и процедурите по стандарта ISO 9001:2015 за нуждите на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (проведена обществена поръчка чрез събиране на оферти с обява при условията на чл. 187 по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП);

3.3. Обществени поръчки, обявени през 2022 г. и възложени (склучен договор) през 2023 г. (преходни)

През 2023 г. не са сключвани договори във връзка с обявени през 2022 г. обществени поръчки.

4. Собственост

През отчетния период в агенцията са придобити активи и извършени авансови плащания за капиталови разходи, както следва:

- Придобити активи:
 - 18 броя рутери за изграждане на безжична мрежа на агенцията;
 - 33 броя компютърни конфигурации за нуждите на дирекция „Морска администрация – Варна, дирекция „Морска администрация – Бургас, дирекция „Речен надзор – Русе, дирекция „Административно-правно и финансово-счетоводно обслужване“;
 - 3 броя климатици за нуждите на дирекция „Морска администрация – Бургас“;
 - лиценз за SQL сървър намиращ се в сървърното помещение на агенцията в гр. Бургас;
 - приета е работата по договор за „Надграждане функционалностите на Единната централизирана информационна система на ИАМА“, възложена през 2022 г.
- Извършени авансови плащания по договори:
 - доставка на лек автомобил;
 - надграждане функционалностите на внедрената информационна система за управление на човешките ресурси HERMES;
 - доставка на система за управление на качеството за целите на управление на процесите и процедурите по стандарта ISO 9001:2015;
 - актуализация и надграждане на Националната информационна система SAFESEANET към версия 5.

5. Човешки ресурси

5.1. Движение на персонала

Общата щатна численост на персонала в края на 2023 г. в агенцията е 245 щатни бройки. Заетите длъжности са 207, което представлява 84,5% от щатните бройки, при заетост в края на 2022 г. - 85.7 %. Информацията, свързана с персонала се поддържа и вписва в ИИСДА съгласно нормативните изисквания.

През отчетната година в ИАМА са проведени 18 конкурса, като 11 са приключили с назначаване на служители по служебно правоотношение, 5 - без класиране и назначение и за 2 обявени конкурса не са се явили кандидати. Конкурсите са проведени при спазване на изискванията на Закона за държавния служител и Кодекса на труда, както следва:

В дирекция „Морска администрация“ – Варна са проведени 10 конкурса за длъжности: инспектор в отдел „Експлоатационна годност на пристанищата“; инспектор в сектор „Пристанищен и екологичен контрол“, отдел „Преглед, освидетелстване и регистрация на кораби и корабоприетатели“; старши инспектор в сектор „Пристанищен и екологичен контрол“, отдел „Преглед, освидетелстване и регистрация на кораби и корабоприетатели“; началник сектор в сектор „Кораби“, отдел „Преглед, освидетелстване и регистрация на кораби и корабоприетатели“ (два конкурса); длъжности младши експерт с юридическо образование в отдел „Административнонаказателна дейност и информационни системи“. След проведените конкурси са назначени 6 нови служители. Поради липса на кандидати за един от конкурсите е приключил без назначения, а при три от проведените конкурси няма класирани и назначени служители.

В дирекция „Морска администрация“ – Бургас е проведен 1 конкурс за длъжност старши инспектор в отдел „Преглед, освидетелстване и регистрация на кораби и

корабопритежатели”, сектор „Пристанищен и екологичен контрол“, който е приключил с избор на кандидат и назначение.

В дирекция Главна дирекция „Аварийно спасителна дейност“ е проведен 1 конкурс за длъжност старши експерт в отдел „Спасителни средства – Черно море“, приключил с назначение.

През 2023 г. в дирекция „Международни и национални регулации на корабоплаването“ са проведени 3 конкурса за длъжностите младши експерт с юридическо образование в отдел „Международни регулации и сътрудничество“; младши експерт в отдел „Международни регулации и сътрудничество“ и младши експерт в отдел „Национални регулации, кораби и квалификации на морски лица“, като само последният е приключил с назначаване на служител.

В дирекция „Административно-правно и финансово-счетоводно обслужване“ е проведен 1 конкурс за длъжност за две свободни юридически длъжности, приключил без класиране.

В дирекция „Речен надзор“ – Русе са проведени 2 конкурса, като и двата са приключили с назначаването на старши инспектор в отдел „Контрол на корабоплаването“ и младши експерт в отдел „ПОРК“.

През отчетния период са повишени в длъжност, чрез конкурентен подбор четирима служители, както следва: дирекция „Морска администрация – Бургас“ – един служител; дирекция „Речен надзор - Русе“ – двама служители; дирекция „Административно-правно и финансово-счетоводно обслужване“ – един служител.

В ранг са повишени тридесет служители.

Прекратени са правоотношенията с двадесет служители, от които един с придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и един без предизвестие в изпитателен срок. Останалите служители са напуснали поради преминаване на друга работа.

В ИАМА се провежда атестиране на служителите в съответствие с нормативните изисквания.

5.2. Обучения:

5.2.1. Обучения в страната.

За планиране на обученията на служителите е изготвен годишен график, в съответствие с утвърдените документи от системата по качеството в ИАМА. В съответствие с модела на държавната служба се провеждат обучения за професионално и служебно развитие, обучения за изграждане на административен капацитет, за актуализация на познанията и др. Планирането на обученията е периодично, в съответствие с Наредбата за условията и реда за оценяване на служителите в държавната администрация и съобразено с личните планове. На обучение подлежи целия ръководен и изпълнителски персонал на ИАМА, който изпълнява процеси, влияещи на качеството на административното обслужване.

Личните планове за обучение се разглеждат, коригират при нужда и съгласуват от прекия ръководител, като те са съобразени с длъжностните характеристики на отделните служители и утвърдените работни планове за годината. Годишният график за обученията през 2023 г. е одобрен от изпълнителния директор и към края на отчетния период няма планирани обучения, които да не са проведени. Обученията бяха организирани чрез електронни платформи и се провеждаха онлайн или присъствено.

През 2023 г. 61 служители от агенцията са преминали общо 47 обучения в страната. Всички новоназначени служители в ИАМА преминават задължителните въвеждащи обучения за работа в държавната администрация.

Голяма част от обученията са към Института по публична администрация - 40 курса.

Предоставянето на възможност за обучение повишава мотивацията на служителите в администрацията и качеството на извършваните от тях дейности.

Тринадесет служители от ИАМА са участвали в седем (7) обучения, организирани от други обучаващи организации, като са завършили следните курсове: Офицер по сигурността на пристанището (пристанищно съоръжение); Провоспособност за провеждане на инструктажите по безопасност при работа; Обща подготовка на граждански специалисти за работа в условия на международни кризи; Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация; Електронно трудово досие. Електронна трудова книжка; Сумирано изчисляване на работното време. Извънреден труд. Електронна трудова книжка и ; Работа със станция за събиране на биометрични данни.

В рамките на „Програма за летни студентски стажове в държавната администрация”, финансирана от Оперативна програма „Административен капацитет” с бенефициент администрацията на Министерски съвет в периода 01.07.2023 г. – 30.09.2023 г., са организирани летни неплатени стажове за студенти. След провеждане на процедура по подбор, е сключено споразумение с един студент.

През 2023 г. няма сключен договор за работа по програма „Старт на кариерата.

5.2.2. Обучения в чужбина

В съответствие с специфичната дейност на ИАМА от изключителна важност е служителите от специализираната администрация да поддържат високо ниво на компетентност. Динамичните условия, често променящите се международни изисквания и дигитализацията налагат служителите да актуализират знанията и уменията си.

В тази връзка през 2023 г. десет (10) служители от ИАМА са преминали специфични обучения в чужбина чрез електронни платформи – онлайн или присъствено. Основна част от обученията са по линия на Международната морска организация и са провеждани онлайн. Служители от агенцията са участвали в обучения по теми, както следва: „Common Core Curriculum on Principles and Techniques for Flag State inspections – Basic Level“; „Ballast Water Management – inspection“; „Engine Room – Paris MoU“; „Principles and techniques for Ship Recycling Inspectors 2023“, „Морска киберсигурност“ и др.

През м. октомври е проведено съвместно със служители от Гранична полиция обучение линия на FRONTEX за проверка и идентифициране на откраднати плавателни средства и извънбордови мотори, с обучаващ инспектор от „Специализиран отдел за кражби на плавателни средства“ на немската полиция.

6. Здравословни и безопасни условия на труд

Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в ИАМА се извършва съобразно приложимото законодателство: провеждане на инструктажи по безопасност и здраве при работа (начален инструктаж, инструктаж на работното място, периодичен инструктаж и извънреден инструктаж), обучение на служителите, провеждащи инструктажите, определяне на необходимите квоти работни места, подходящи за трудоустрояване и такива за заемане от хора с трайни увреждания, осигуряване на профилактични медицински прегледи и прегледи от специалист по очни болести, осигуряване измерване на параметрите на работната среда, изготвяне на производствени

характеристики за ТЕЛК и заключения за пригодността на служителите, при необходимост, актуализиране на оценката на здравния риск и други.

През 2023 г. е извършено разследване на две злополуки, които са приети за трудови от НОИ, като едната е по чл. 55, ал. 1, а другата по чл. 55, ал. 2 от КСО. Последица и от двете трудови злополуки се явява временна неработоспособност.

Документацията, съдържаща лични данни, свързани със здравословното състояние на служителите, се обработва и предоставя в ИАМА от службата по трудова медицина при спазване изискванията от Закона за здравето.

В изпълнение на договора, сключен между ИАМА и службата по трудова медицина през 2023 г. бяха извършени следните дейности:

- осигурено е провеждането на профилактични медицински прегледи и преглед от специалист офталмолог за служителите на агенцията, както и клинично-лабораторни изследвания. След провеждането на профилактичните прегледи в ИАМА са представени документи относно Мониторинг на здравното състояние на работещите в ИАМА (анализ на резултатите от извършените профилактични прегледи по дирекции във връзка с конкретните условия на труд). Чрез анализа се цели откриване в ранен стадий на признаци и симптоми на увреждания от трудова дейност.

В тази връзка, е отчетено, че не се регистрират патологични изменения, свързани с условията на труд;

- извършена е актуализация на оценката на здравния риск чрез използване на нова матрица за оценка на риска, отразена в картите за оценка на риска на всяко работно място. Оценката на здравния риск се изразява чрез количествени и качествени параметри за определяне нивото на риска от уврежданията в работна среда и е съпроводена от препоръки за намаляване или предотвратяване на вероятните рискове;

- осигурено е замерване на параметрите на работната среда в работните помещения на агенцията в гр. София. След направените измервания в ИАМА са постъпили протоколи относно Факторите на работната среда в работните помещения в гр. София (еквивалентно ниво на шума и микроклимат).

В протоколите е отчетено, че данните от измерванията на нивото на шума отговарят на допустимите гранични стойности. Резултатите от измерванията на микроклимата показват, че въздушната температура на работните места е в границите на оптималните и допустими стойности за периода на годината, в който са направени измерванията;

- проведено е опреснително обучение в съответствие с методическите указания на службата по трудова медицина, на служителите, които са определени със заповед на изпълнителния директор на ИАМА да извършват инструктажите по безопасност и здраве;

- изготвяни са производствени характеристики за ТЕЛК и заключения за пригодността на служителите;

- предоставен е Анализ на заболяемостта с временна нетрудоспособност в ИАМА за 2022 г., изготвен от службата по трудова медицина. Анализът се извършва като за изходни данни се ползват броя на служителите в агенцията и представените пред работодателя болнични листове, брой дни на временна нетрудоспособност, както и диагнозите от тях. Целта на анализа е да се изчисли базовия обхват показатели на заболяемостта с временна нетрудоспособност и оценката на връзката с условията на труд. Заболеваемостта с временна неработоспособност е интегрален показател и важна характеристика за здравословното състояние на работещите, с икономически измерения, тъй като е свързана със загубата на работни дни.

Резултатите от анализа посочват, че през зимните месеци преобладават болнични дни поради инфекциозни болести, отсъствието поради общи заболявания и гледане на член от семейството са по-равномерно разпределени през годината. С най-голяма продължителност в дни временна нетрудоспособност са остри инфекциозни и възпалителни заболявания, следвани от ортопедични и мускулно-скелетни увреждания и друго.

Към настоящия момент се подготвя Анализ на заболеваемостта с временна нетрудоспособност в ИАМА за 2023 г., който следва да се представи в агенцията до края на м. април 2024 г.

7. Жалби

За отчетния период 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. в ИАМА са постъпили и регистрирани 14 жалби и 11 сигнала на граждани и юридически лица, свързани със закононарушения в сферата на морския транспорт, като от тях в София са постъпили 10 жалби и 3 сигнала; във Варна – 1 жалба; в Бургас – 0 жалби и 3 сигнала; в Русе – 1 жалба и 5 сигнала; в Лом – 2 жалби.

Всички постъпили жалби и сигнали са разгледани в съответствие с изискванията на Административнопроцесуалния кодекс в нормативно регламентирания срок. Гражданите и юридическите лица, подали сигналите, са уведомени писмено за становището на ИАМА и за предприетите от страна на агенцията мерки.

Справка по подадените жалби в гр. София:

- 1 /една/ от жалбите е уважена като основателна;
- 1 /една/ от жалбите е частично уважена като основателна;
- 3 /три/ от жалбите са оставени без уважение като неоснователни;
- 1 /една/ от жалбите е недопустима, подадена след законоустановения срок;
- 4 /четири/ от жалбите са изпратени, заедно със заверено копие от цялата преписка по издаването на акта към Административен съд, като към настоящия момент не е постановено влязло в сила съдебно решение по образуваното съдебно производство.

По всички подадени сигнали в София са извършени проверки и са приключени, като един от постъпилите сигнали е разгледан и разпределен за допълнителна проверка и изготвяне на отговор от ДРН-Русе.

За периода са регистрирани 2 отказа на административни услуги.

Справка по подадените жалби в ДМА-Варна, след извършени проверки:

- 1 жалба след разглеждане и проверка е приключена. Становището по жалбата не е в правомощията на ДМА-Варна и е препратена по компетентност към Областен управител Варна.

През 2023 г. няма постъпили сигнали в дирекцията, но има регистрирани 18 отказа на административни услуги, голяма част от постановени откази са свързани с дейността по „Квалификация и регистрация на морските лица“, като преобладават тези свързани с признаване на курсове за специална и допълнителна подготовка и на плавателен стаж.

Справка по подадените жалби в ДМА-Бургас, след извършени проверки:

По всички сигнали са предприети незабавни действия по установяване на фактите. В повечето случаи подадените сигнали са неоснователни. Един от сигналите, подаден по електронната поща е във връзка с нарушаване на правилата за плаване. Извършена е проверка на място, снети са показания от капитана и му е съставен фиш.

Един сигнал е подаден от кмета на Община Созопол във връзка с опасно място за плуване в акваторията на местност „Акра“. При извършената проверка по сигнала е установено, че във връзка с чл.2 и на основание чл.4 от Наредбата за водноспасителната

дейност и обезопасяването на водните площи – кметовете на общините, на чиято територия се намират водните площи по чл.2, ежегодно до 31 март, със своя заповед определят разрешените за къпане места, а до 30 април комисия, определена от кмета на общината, проверява готовността на водните площи и разрешава ползването им през летния сезон. В този смисъл ИАМА не е компетентен орган, относно изискванията, на които трябва да отговарят водните площи за къпане и респективно – осигуряване на безопасността им.

Един сигнал е подаден чрез тел. 112 във връзка с инцидент с атракционен кораб „КУК“. Извършена е проверка, снети са показания на капитана и е утвено, че при извършване на маневрата корабът се е ударил в скалите, но не са нанесени щети и няма пострадали хора. Разпоредено е да бъде извършен допълнителен извънреден инструктаж на екипажа.

През 2023 г. са постановени 6 отказа на заявени административни услуги, като същите са свързани с установени несъответствия при заявяване на административна услуга.

Справка по подадена жалба в ДРН - Русе, след извършени проверки:

- 1 жалба относно неправомерни опити за преместване и разрушаване на частна собственост с подозрения за действия или инспирирани такива. След извършване на проверка е изготвен отговор. Жалбата е извън компетентността на ИАМА и е приключена.

Постъпилите 5 сигнала са регистрирани и по всеки от тях са извършени проверки. По един от сигналите във връзка с „неправомерно“ ползване на акваторията на воден обект е оказано съдействие в извършването на проверка от служители на Басейнова дирекция „Дунавски район“. Проведено е разследване на произшествието от Дирекция „Речен надзор - Русе“. Резултатите са отразени в доклад за разследване на произшествие. Всички сигнали са приключени.

Справка по подадените жалби в ДРН-Лом, след извършени проверки:

-1 жалба срещу отказ за вписване на промяна на собственост. Издадено е Решение на Русенски административен съд. Преписката по жалбата продължава.

-1 жалба, приключена като неоснователна.

През отчетният период в ДРН-Лом няма постъпвали сигнали и няма постановени откази на административни услуги.

8. Система за управление на качеството

На 01 и 02 март 2023 г. в ИАМА бе проведен контролен одит от SGS България, съгласно договор № 22/СВЕ/001 от 21.01.2022 г. Одиторският екип извърши одита, базиран на процесите и фокусиран върху важните аспекти, рискове и цели, изисквани от стандарта, като бе приложен извадков подход. В съответствие с изпратения план за провеждане на одита, изготвен от водещ одитор Г. Кръстев одитирани площадки бяха София, Бургас и Лом. Използваните методи за проверка бяха интервюта; наблюдение на дейностите; преглед на документацията и записите. В обхвата на одита бе проследено спазването на процесите по преглед, освидетелстване и регистрация на кораби и корабоприетатели; квалификация и регистрация на морски лица; държавен пристанищен контрол; контрол върху управлението на корабния трафик и контрол по опазване на морската среда; търсене и спасяване; контрол на експлоатационната годност и сигурността на пристанищата, регистрацията на пристанища и пристанищните оператори. В изготвения окончателен доклад от одита е отбелязан високия ангажимент на ръководството на ИАМА за непрекъснатото усъвършенстване и планирани мерки за осигуряване на устойчиво качество на услугите. Заключение от извършения одит е, че в ИАМА се поддържа добре структурирана система за управление на качеството, има добра проследимост и налични записи. Система за управление на качеството демонстрира пълно съответствие с изискванията на стандарта, ползването на сертификата е в съответствие

с процедурите на SGS под акредитацията на UCAS, поддържа се и се подобрява и е в състояние да постигне целите на политиката.

В периода 15.05 – 22.05.2023 г. се проведе одит на Република България по схемата за одит на държава-членка на ИМО (IMSAS). Одитът се извърши съгласно изискванията на Меморандума за сътрудничество между ИМО и Република България и в съответствие с Кодекса за прилагане на задължителните инструменти на ИМО (III Code), приет с Резолюция А.1070(28) на Асамблеята на ИМО от 4 декември 2013 г. Резултатите от одита са обобщени подробно в доклад на координаторите на ИАМА по направление III code.

В съответствие с изискванията на параграфи 42, 51 и 63 от III Code и във връзка с прилагане на Стратегията за безопасност на корабоплаването и опазване на околната среда от замърсяване от кораби (Стратегията), одобрена с Решение № 420 на Министерския съвет от 26 юни 2020 г., през 2023 г. бяха изготвени доклади за оценка и преглед на дейностите по направление „Държава на знамето“, направление „Крайбрежна държава“ и направление „Държава на пристанището“.

Със заповед на министъра на транспорта и съобщенията е определен поименен състав на Комисията по безопасност на корабоплаването и опазване на околната среда от замърсяване от кораби.

Независимо, че към настоящия момент докладът с констатациите от одита не е верифициран от генералния секретар на ИМО, се предлага предприемане на действия по отстраняване на забележките в него – начало м. март 2024 г. За целта координаторите по направлението в срок до 31.01.2024 г. ще предложат служители от агенцията, на които да бъде разпоредено да вземат участие в дейностите.

В периода 26-29 юни 2023 г. бе извършена проверка на EMSA по прилагане на Директива 2001/96/ЕО относно безопасно товарене и разтоварване на насипни товари, като окончателен доклад за резултатите е получен в ИАМА на 08.11.2023 г. Констатирани бяха един недостатък и две забележки, които бяха отстранени.

За изпълнението на констатираните несъответствия и забележки, както и за изпълнение на дадените препоръки при извършените външни одити от външни организации, отговорността е на определените от изпълнителния директор координатори в отделните направления и поднаправления, които докладват на проверяващия орган за предприетите мерки.

Вътрешните одити се провеждат в ИАМА по предварително съгласуван и одобрен от изпълнителния директор график. Проектът на графика се съгласува по електронната поща с териториалните отговорници по качеството и директорите на дирекции, а след одобряването му от изпълнителния директор се публикува в ЕСУК. Одитите са разпределени равномерно през годината и са съобразени с натоварването и заетостта на отделните звена, като изпитни сесии, прегледи на кораби и др. Графикът обхваща изисквания на стандарта БДС EN ISO 9001:2015 и включва одитирането поне веднъж годишно на всички звена и процеси. За изпълнението му през 2023 г. са изготвени и издадени 19 заповеди за определяне на одитираните звена, одиторските екипи и времето за провеждане на одитите.

През м. май 2023 г. с доклад е отложен планиран вътрешен одит по т. 17 от годишния график. Отлагането се наложи във връзка с подготовката за провеждането на задължителен одит по схемата IMASAS на Международната морска организация и ангажирането на значителен брой служители от отдела, които следваше да бъдат одитирани. След съгласуване с директора на ДМА-Варна и одобрение от изпълнителния директор, одитът бе отложен и проведен през м. юни.

В края на календарната 2023 година годишният график е изпълнен и всички 29 планирани одита са проведени. През годината не е възниквала необходимост и не са провеждани извънредни одити.

За констатираните забележки и наблюдения при провеждането на вътрешните одити са предприети действия за отстраняването им, като определените от директорите на дирекции отговорни служители са докладвали по електронната поща и телефона. Две предложения за изменение са задържани до обнародване на изменения в нормативни актове, свързани с дейността. Предложението за актуализиране на процедурата за провеждане на изпити е задържано до финализиране на процеса по надграждане на Системата за провеждане на изпити в агенцията, във връзка с което бе стартирана обществена поръчка с предмет „Доставка, внедряване и поддръжка на уеб базирана информационна изпитна система за нуждите на ИАМА“. Поръчката е прекратена на 03.01.2024 г.

Вътрешните одити в ИАМА се провеждат в съответствие с ПК 03-02, като водещите одитори изготвят и изпращат в указаните срокове плановете за провеждане на вътрешните одити. Докладите за резултатите от проведените вътрешни одити, се изпращат своевременно след приключване на одита до УПР и до одитираните звена. Всички доклади от извършените вътрешни одити се публикуват в е-СУК и са достъпни за всички служители на агенцията.

След приключване на вътрешните одити се проучва удовлетвореността на одитираното звено чрез анкетни карти. Попълнените анкетни карти се анализират и информацията е част от доклада за преглед на системата по качеството. Анкетираните служители оценяват с високи оценки одиторските екипи и дейността по подготовката и провеждането на вътрешните одити.

През отчетния период са подадени 24 предложения за подобряване на процесите и дейностите (2022 г. – 30; 2021 г. - 32; 2020 г. – 36; 2019 г. - 57), като са актуализирани 25 процедури по качеството (2022 г. – 17; 2021 г. – 16; 2020 г. – 28) и 111 форми към тях. Част от предприетите действия за актуализиране, изменение и допълнение на съществуващите процедури и форми по качеството са в резултат от констатираните възможности за подобряване на системата по качеството, както и в изпълнение на констатации от извършените вътрешни и външни одити. Значителна част от измененията са свързани с привеждането на дейностите в съответствие с влезли в сила нормативни изисквания на международно, европейско и национално ниво.

През 2023 г. документите от СУК се актуализираха основно във връзка с хармонизирането на дейностите, свързани с настъпили нормативни изменения в националното и международно законодателство. През отчетният период бяха прегледани и актуализирани документи от Харта на клиента. Актуализираните заявления и указания за административните услуги бяха публикувани в Административния регистър на МС в законоустановените срокове и при спазване на изискванията на Наредбата за административното обслужване.

В ИАМА съгласно процедура ПК 03-01 се провеждат анкети с граждани, които ползват услугите на агенцията. Анкетите имат за цел да се проучи удовлетвореност на клиентите и тяхното мнение за качеството на предоставяните административни услуги.

Анализи на анкетите се извършват на всяко тримесечие, в съответствие с Наредбата за административното обслужване и утвърдените вътрешни документи в агенцията. На електронната страница на агенцията се публикува годишен доклад за резултатите от проведеното проучване за удовлетвореност на клиентите. През 2023 г. са попълнени общо 120 анкетни карти (2022 г. – 106; 2021 г. – 150; 2020 г. - 121), както следва: в София са 20, във Варна – 23, в Бургас – 23, в Русе – 31 и в Лом – 24.

Проучването на удовлетвореността на клиентите е от изключителна важност за агенцията, като служителите в централните за административно обслужване активно

предлагат на потребителите на административни услуги анкетни карти. Разработената анкетна карта е достъпна както в ЦАО, така също и на електронната страница на агенцията, като съдържа въпроси от отворен и затворен тип. Това предоставя на потребителите на административни услуги по-голяма свобода при изразяване на мнение, без да са ограничени в рамките на определени отговори и време за попълването.

Резултатите от провежданите проучвания показват, че потребителите на административни услуги са в максимален обем удовлетворени от качеството на административното обслужване като отношение и бързина, така и от компетентността на служителите в звената за административно обслужване. Липсата на забележки за точността на предоставяните услуги показва също, че служителите са достатъчно компетентни и прецизни при изпълнение на служебните си задължения. Анкетираният потребител получава първоначална информация за предоставяните от агенцията услуги по различни начини: от интернет страницата на агенцията, от информационни табла, от служителите и др.

В съответствие с изискванията на Наредбата за административното обслужване, в официалната интернет страница на ИАМА е публикуван Годишен доклад за оценка удовлетвореността на потребителите в Изпълнителна агенция „Морска администрация“ през 2022 г. Докладите за оценка на удовлетвореността на потребителите са част от доклада за преглед на системата по качеството и в нормативно установения срок на електронната страница на агенцията ще бъде публикувана и информацията за 2023 г.

Във връзка с чл. 122 от Наредбата за обмен на документи в администрацията, чл. 26, ал. 3 от Вътрешните правила за обмен на документи в ИАМА и ПК 03-03 „Отчет и анализ на административното обслужване“ в ИАМА два пъти годишно в месечните отчети на дирекциите се извършва анализ на регистрираните и възложени задачи в АИС. Анализът се извършва за задачи със статус различен от „изпълнено“. Въз основа на анализираната информация, представена от дирекциите е установено, че служителите в ИАМА използват АИС Документооборот при изпълнение на текущите си задължения и изпълняват възложените задачи в съответствие с определените срокове.

Установеният брой задачи, изпълнени след срока при анализа за първото полугодие на 2023 г. се дължат основно на това, че анализирания период съвпада с внедряването на надградената версия на АИС Документооборот и необходимото време за запознаване с допълнителните функционалности на системата. Обновена и надградена версията на АИС Документооборот. предоставя нови възможности и следене на изпълнението. Към всяка задача има създадена възможност за въвеждане на допълнителни указания за изпълнението, мнения и коментари. При възлагане на групови задачи на няколко изпълнителя системата осигурява възможност всеки отделен изпълнител да въвежда изпълнението в рамките на индивидуалната отговорност. Това предоставя възможност на водещия изпълнител да се запознае с етапното изпълнение, след което да приключи цялостното такова. Служителите изпълняват възложените им задачи, но пропускат да въведат изпълнението в системата или пропускат стъпката „запис“ на въведените промени. През м. юни бяха проведени онлайн срещи със служителите и дадени допълнителни разяснения, като се обърна внимание, че при актуализиране на изпълнението на задачите в системата всеки служител следва да променя статуса и да въвежда своевременно и коректно информацията за изпълнението. При проверка на задачите със статус „неизпълнени“ е установено, че фактическото изпълнение на три задачи не е приключило и продължава. Останалите задачи са изпълнени, но изпълнението е въведено в АИС Документооборот след 31.12.2023 г. и системата ги отчита като неизпълнени.

При извършения анализ за изпълнение на задачите през първото полугодие на 2023 г., са установени 313 задачи със статук, различен от „изпълнена“, като:

„ в изпълнение“ - 3 задачи. При проверката е установено, че две от задачите са изпълнени, но отговорния служител не е въвел изпълнението в АИС; а при една от задачите

към моментна на изготвяне на анализа изпълнението все още не е приключило, тъй като е свързана с представянето на доказателства за отстранени констатации при извършен преглед;

-„изпълнена след срока“ – 276 задачи. При извършения анализ на задачите е установено, че 260 от задачите са изпълнени в срок, но отразеното изпълнение в АИС Документооборот е след срока; при 3 от възложените задачи изпълнението след срока е свързано с това, че задачите са свързани с организирането на командировки в чужбина на служители и промяна в датите на командироване; при 6 задачи е приключването е след указания срок, тъй като изпълнението е свързано с получаването на допълнителна информация от структури извън ИАМА; при 3 от задачите изпълнението е в срок, но са били разпределени на няколко изпълнители без да бъде отбелязано индивидуално изпълнение, като съответно при изпълнението, от първия на които са възложени са отчетени като изпълнени, а при останалите изпълнители са маркирани като изпълнени след подробно запознаване с функционалностите на системата и откриване на пропуски; при 2 от възложените задачи изпълнението след срока е във връзка с одобряването на План за приемане и обработване на отпадъци и поради изчакване на издаване на УЕГ; а 2 задачи са изпълнени от служител, които не е отговорен по изпълнението.

-„снета“ – 7 задачи. Една от снетите задачи е свързана със сключен договор, който е в процес на изпълнение; една задача е погрешно възложена и снета; при 2 задачи е подготвен отговор, след което е снета и 2 задачи са снети поради неправилно възлагане.

- „чака друго изпълнение“ – 2 задачи.

-„неизпълнена“ – 28 задачи. При 5 от задачите при проверката е установено фактическо изпълнение в съответствие със срока на административната услуга за заверка на товарни планове. След извършената проверка задачите са приключени в АИС Документооборот. При 10 неизпълнени задачи е установена явна грешка, произхождаща от въвеждането на новата АИС Документооборот, а 13 задачи практически все още са в етап на изпълнение, но изпълнението на част от тях е свързано с изпълнение от други институции или се изчаква становище на ниво министър. Окончателното изпълнение на част от тези задачи се очаква да приключи до средата на м. 07.2023 г.

В съответствие с изискванията на чл. 122 от Наредбата за обмен на документите в държавната администрация, в ИАМА е извършен преглед на изпълнението на възложените **10 054** задачи за периода **01.07.2023 г. – 31.12.2023 г.** със статус, различен от „изпълнено“ са общо **1 306**.

Анализът за изпълнение на възложените задачи е включен в отчетите за дейността на дирекциите и е както следва:

-„ в изпълнение“ - 17 задачи. При проверката е установено, че към моментна на изготвяне на анализа изпълнението все още не е приключило, тъй като е свързана с представянето на доказателства за отстранени констатации при извършени прегледи, дадени предписания и др;

-„изпълнена след срока“ – 1172 задачи. При извършения анализ на задачите е установено, че голяма част от тях са изпълнени в срок, но изпълнението е въведено на следващия ден. При извършения преглед е установено изпълнение след срока на част от задачите, свързано с получаването на допълнителна информация от структури извън ИАМА, както и с повторно възлагане (отпуск, болничен или командировка на служител).

-„снета“ – 60 задачи, като от тях 17 задачи са погрешно насочени; 7 задачи са дублирани и снети; 3 задачи са снети във връзка с изготвени откази на заявени административни услуги, 6 задачи са върнати за корекция и 24 задачи са пренасочени към за изпълнение други служители, 2 задачи са на напуснали служители; 3 задачи са снети, поради отпаднала необходимост от действия;

-„чака друго изпълнение“ – 7 задачи, като изпълнението им е свързано с представяне на допълнителни документи и информация;

- „чака указания“ – 1 задача;

– „неизпълнена“ – 49 задачи. При трите задачи изпълнението продължава през 2024 г., статуса на задачите е променен на „в изпълнение“, но към 31.12.2023 г. е бил „не изпълнена“; а 47 задачи са изпълнени, но не е актуализирана информацията в АИС.

В ИАМА периодично се извършва преглед на риска съобразно приложимото законодателство и стратегическите документи, разработени в Министерство на транспорта технологии и съобщенията и в съответствие с ПК 01-08 „Управление на рисковете и възможностите“. Със заповед на изпълнителния директор са определени отговорници по управление на риска, които организират извършването на преглед и оценка на рисковете по дирекции.

Оценката на риска се изготвя с цел планираните стратегически и оперативни цели, дейности и задачи да бъдат изпълнени, да не настъпят нежелани събития или те да бъдат предвидени и неутрализиран навреме, както и да се обхванат всички рискове и те да бъдат добре управлявани.

В същото време конкретизираните рискове това осигурява възможност конкретизираните рискове да бъдат наблюдавани и управлявани.

Процесът на наблюдаване и управление на риска преминава през няколко етапа. Важен момент е идентификацията на рисковете и възможностите един риск да се прояви. На следващият етап е изключително важно да се извърши анализ и оценка на идентифицираните рискове, тъй като с тях са свързани и последващите действия. Определянето и внедряване на контролните дейности (реакция на риска) осигурява възможност за мониторинг на процеса по управление на рисковете.

В съответствие със скалата за оценяване и в зависимост от рейтинга се определят приемливите и неприемливи рискове за агенцията. Оценката на риска се извършва по скалата от 1 до 3, като най-ниската стойност е показателят 1, а най-високата показателят 3. Вероятността и въздействието се оценяват независимо по скалата от 1 до 3. В съответствие с класификацията на рисковете, за приемливи се приемат рисковете с показател от 1 до 4, а неприемливи с показател от 6 до 9. Оценените рискове с рейтинг по-голям от 5 попадат под обхвата на неприемливите за агенция рискове и се включват в Годишната програма за управление на рисковете ФК 01-08-02. Рисковете с рейтинг ≤ 5 , т.е. приемливите рискове няма да бъдат управлявани и контролирани. За тях се приема, че имат незначително въздействие върху крайния резултат и вероятността да се проявят е прекалено малка, но въпреки това ще бъдат наблюдавани. Оценката на рисковете и възможностите се извършва в съответствие с Таблицата за рисковете (ФК 01-08-01) и дава ясна представа за рейтинга на всеки идентифициран риск.

Съгласно изискванията на ПК 01-08 оценката на рисковете в агенцията се извършва на 6-месеца, като е предвидена и възможност за провеждането на извънредни прегледи. През 2023 г. не са настъпвали събития, които да налагат извършването на допълнителен преглед на рисковете. За извършения периодичен преглед и актуализация на Годишната програма за управление на рисковете и възможностите и изготвен и утвърден от изпълнителния директор доклад № ДОК-276/19.07.2023 г. Включената в доклада информация е за извършените анализи на наблюдаваните рискове през 2023 г. в дирекциите, както и предложения за актуализация на Програмата за управление на рисковете и възможностите. Програмата е одобрена от изпълнителния директор и в нея са включени рискове, свързани с процесите по преглед, освидетелстване и регистрация на кораби и корабоприетатели; квалификация и регистрация на морски лица; експлоатационна годност, регистри и контрол на пристанищата и риск от епидемии.

Наблюдението и контролните дейности на рискове се осъществяват при извършването на вътрешните одити в ИАМА. От изключителна важност е идентифицираните рискове да се наблюдават, дори да са класифицирани като приемливи. Пренебрегването и липсата на

контрол на такива рискове е възможно на следващ етап да доведе до завишаване на вероятността за проявлението им, като това би се отразило и на въздействието, което ще окажат. Пренебрегването би превърнало един приемлив риск в неприемлив. Тук съществена роля оказват контролните дейности и мониторингът по управление на рисковете, както и своевременното им докладване.

Таблиците и анализите за оценка на риска са изготвени от определените отговорници/комитет по управление на риска в ИАМА със заповед на изпълнителния директор.

За извършения годишен преглед на Програмата за управление на рисковете и възможностите е изготвен доклад до изпълнителния директор. В изготвения доклад № ДОК-12 от 12 януари 2024 г., освен анализ на рисковете за второто шестмесечие на 2023 г., е предложена програма за управление на рисковете и възможностите за 2024 г., в която са включени за наблюдение рискове по процесите: преглед, освидетелстване и регистрация на кораби и корабоприитежатели; квалификация и регистрация на морските лица; експлоатационна годност, регистри и контрол на пристанищата и пристанищните оператори; осигуряване на изпълнението на дейностите на ИАМА.

Електронната система за управление на документите по качеството се актуализира своевременно и се обновява в съответствие с настъпилите изменения в нормативните актове и отразяването им в процедурите и формите по качество.

Административните услуги, предоставяни на гражданите и бизнеса от ИАМА са достъпни за заявяване чрез сайта на агенцията, Единния портал за достъп до електронни административни услуги на Министерство на електронното управление (МЕУ), както и чрез Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА). През 2023 г. след извършен преглед на вписаната информация са актуализирани 11 административни услуги, предоставяни от ИАМА. Годишният отчет за 2022 г. в ИИСДА е попълнен и утвърден коректно и в указаните административни срокове. Към момента на изготвяне на настоящия отчет е в ход попълването на информацията за 2023 г., като регламентираният за утвърждаване срок е 29.02.2024 г.

През 2023 г. чрез Системата за сигурно електронно връчване са получени и обработени 649 броя електронни заявки и съобщения. От тях 124 бр. са електронни заявления за административни услуги и 525 бр. са уведомления и искания от различни институции. През 2023 г. във връзка с проект за надграждане на системата „Е-форми“ на МЕУ бяха преработени и прегледани всички форми за заявяване на електронни административни услуги на ИАМА, в сътрудничество със служителите на МЕУ, както и на фирмата изпълнител на проекта. Бяха проведени няколко срещи във връзка с работата със системата.

В резултата на надграждането на Единната система за заявяване на електронни услуги на МЕУ агенцията бе приобщена към Единна входна точка за електронни плащания за централната и местната администрация, като за периода от присъединяването до края на календарната година се генерирани общо 11 плащания.

Информацията в Регистъра на информационните ресурси се актуализира своевременно и в съответствие с изискванията.

През годината продължи работата по изпълнението на дейностите свързани със Системата за управление сигурността на информацията в ИАМА. Системата съдържа голям набор от процедури, инструкции и др., с помощта на които се гарантира правилното боравене с информация, проследяване на предоставянето на достъпи на служителите, както и изпълнение на задълженията на ИАМА в изпълнение на Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност.

През 2023 г. влезе в сила нов Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения. В тази връзка бяха изготвени нови вътрешни правила в ИАМА за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и беше създаден регистър на постъпилите сигнали по този закон.

Бяха направени изменения и в Закона за защита на личните данни, които доведоха до актуализиране на Политиката за защита на личните данни на ИАМА и Инструкцията за мерките, средствата за защита на личните данни събирани, обработвани, съхранявани и предоставяни от ИАМА. Изброените документи са утвърдени със заповед на изпълнителния директор, публикувани са в системата за управление на качеството и всички служители в агенцията са информирани.

През 2023 г. във връзка с изпълнения на изискванията на утвърдените със Заповед на министъра на електронното управление № МЕУ-10828/12.07.2023 г. „Правила за институционалната идентичност на интернет страниците и портали на държавната администрация“ бе извършена актуализация на електронната страница на агенцията за привеждането ѝ в съответствие с утвърдените нови Правила.

Отчитане изпълнението на мерките от компетентността на ИАМА от Антикорупционен план – 2023 г. на Министерството на транспорта и съобщенията и второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на транспорта и съобщенията.

Изпълнението на мерките се докладва два пъти за съответната година: текущо изпълнение за срока до 30.06.2023 г. и годишно за срока до 31.12.2023 г. Мерките, за чието изпълнение е отговорна ИАМА са свързани с обучения на служителите и мерки за публичност: осигуряване на възможност на служителите на агенцията да участват в обучения с антикорупционна насоченост, поддържане на рубрика „Антикорупция“ в официалната страница на ИАМА и анализиране на попълнени анкетни карти от физическите/юридическите лица, ползващи услугите на ИАМА, относно удовлетвореността на потребителите и за наличие на предпоставки за прояви на корупционни практики.

През 2023 г. е осигурена възможност на десет служители от ИАМА да участват в обучения с антикорупционна насоченост.

В анкетната карта за качеството на административно обслужване в агенцията са включени въпроси, свързани с прояви на корупционни практики. В анализа на 120 броя анкетни карти за периода 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. не са установени данни за сигнали за корупция в агенцията. Изразено е мнението, че потребителите не са ставали свидетели на корупционни прояви от страна на служителите на агенцията и не са били потърпевши на подобни практики. Включените в анкетните карти въпроси за корупционните практики са от отворен тип, с което е осигурена възможността, потребителите на административни услуги да опишат конкретна ситуация на корупционна практика.

Констатациите и заключенията по предходните точки дават основание да се направят следните изводи и оценки, по отношение функционирането на системата:

- системата по управление на качеството в ИАМА функционира ефективно и се поддържа в съответствие със стандарта. Извършено е подобряване на качеството и ефикасността на процесите и на системата като цяло;

- политиката и целите по качеството се изпълняват. Разработва се и се реализира бюджет ориентиран към резултата, което гарантира ресурсното осигуряване на системата по качеството;

- документацията на СУК се управлява ефективно. Актуалните документи се публикуват в електронната система по качеството и са достъпни за всички служители.

Заинтересованите служители се уведомяват (с нотификация) по е-СУК, което се документира в системата;

- служителите спазват изискванията на процедурите и нормативните документи, регламентиращи дейността на агенцията;

- вътрешните одити се планират и провеждат, съгласно утвърдения годишен график;

- извършва се контрол при отстраняването на констатираните забележки при провеждането на вътрешните одити; при одитите се разкриват несъответствия, предприемат се коригиращи и превантивни действия, чието изпълнение се контролира;

- осъществява се дейност по определяне удовлетвореността на клиентите на база жалби на клиентите, а така също и с анкетни карти;

- основателни оплаквания и жалби от клиенти няма, което може да бъде прието за критерий, за измерване удовлетвореността на клиентите и другите заинтересовани страни.

Изготвил:

Заличено на основание чл.59 от ЗЗЛД.

Юлиян Попов

Директор на ДАПФСО

ИА „Морска администрация”